

אתגתא

בשבע 1141 | י"ב בניסן תשפ"ה, 10.04.25

מורה הדרך שרגא שמידלר מנפץ מיתוסים // יוסף ארנפלד •

אורן סמדיה מדבר על הדרך למדינה ועל ההתמודדות עם השכול // ענין אישי •

אביגיל מיזליק עם מדור אוכל חלום בלתי יאמץ

זמן חירותנו

להשתחרר מהכלא בתום 30 שנה, להתחתן אחרי 22 שנה, לעזוב עבודה מבטיחה לטובת הגשמת חלום ישן, ולהתככח מהשקפות מוטעות: חמישה מפגשים עם מי שיצאו לחופשי מהכבלים של חייהם

פרויקט חג • כותבי בשבע

חוגגים
יובל

אחרי שכבשנו את פריז בפעם ה-120

חנן אביטל &

פרחי ירושלים

מוצרים בעדו לפוסטות נק באר

יום רביעי \ 16.4
נוף חיפה

מוצאי חג ראשון \ 13.4
ג'רוזלם גולד

יום חמישי \ 17.4
רזידנס ביץ - נתניה

יום שני \ 14.4
קיבוץ חפץ חיים

יום חמישי \ 17.4
ריזורט אל-ים נתניה

יום שני \ 14.4
רות דניאל, ת"א

יום שישי-שבת \ 18.4
רויאל - ים המלח

יום שלישי \ 15.4
אקוודקט רגבה - נהריה

מידי יום בחול המועד בין השעה 11:00 ועד השעה 15:00
בכיכר ציון - בירושלים

פרחי ירושלים מודים למר אלי מאירמן וחברת התיירות המובילה

להזמנת הופעות: 052-7304060 אמיר לומפ

צילום: חן אליהו, אורנה מלך

חיים ביני ביני ■ אלניצור ■ אביעד ישראל ■ לנדאו ■ איינהורן פני

י"לד הפלא
בניה גרנות ■ אלחנן שטיינמץ ■ ישראל סוסנה ותזמורתו
סיורים באתרי היישוב היהודי בחברון | הפעלות לילדים | הצגות | שחקני רחוב

יום רביעי י"ח ניסן 16.4
5:30 הודו | 06:15 הלל בשמחת חג וכלי נגינה
עם הרב שמואל אליהו | רב העיר הרב אברהם יצחק שוורץ
לפני התיבה יעבור הרב אוריאל סעייד

אשירה ואזמרה לך:

מרכז מידע: 029965333 | www.hebron.org.il

שירות תחבורה ציבורית/ תח"צ ללא צורך בהרשמה
קו 201 קו ישיר ירושלים לחברון

היציאה מחניון טדי מערב ליד שערים 8-9, ימים שלישי ורביעי.
מטדי לחברון 9:30 עד 16:00 | מחברון לטדי 10:45 עד 21:00
24 ש"ח הלוח ושוב תשלום בכרטיס רב קו טעון בחוזה ערך צבור (לא תתאפשר הטענה במקום)
אולם יצחק פתוח / הפרדה מלאה הכניסה חופשית / כל האירועים הדרכים והסיורים בתאום ובאבטחת כוחות הביטחון

מיצג חוויתי
רב חושי בחברון
לפרטים: 02-9965333

ע"ש ר' יהושע פנק"ל

ערוץ 7

ניתן להגיע עם רכבים פרטיים חניון רכבים ענק בקרית ארבע יעמוד לרשות המבקרים מערך הסעות משודרג מחניוני הרכבים הפרטיים עד למערת המכפלה, ההסעות הלוח חזור ללא עלות!

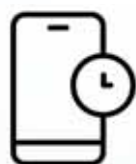
חירות אמיתית היא לדעת שיש מי ששומר.

סינון התכנים החזק של נטספרק, מעניק למשפחתך הגנה מירבית ברשת

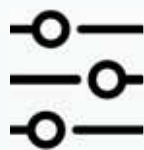
סינון בזמן אמת

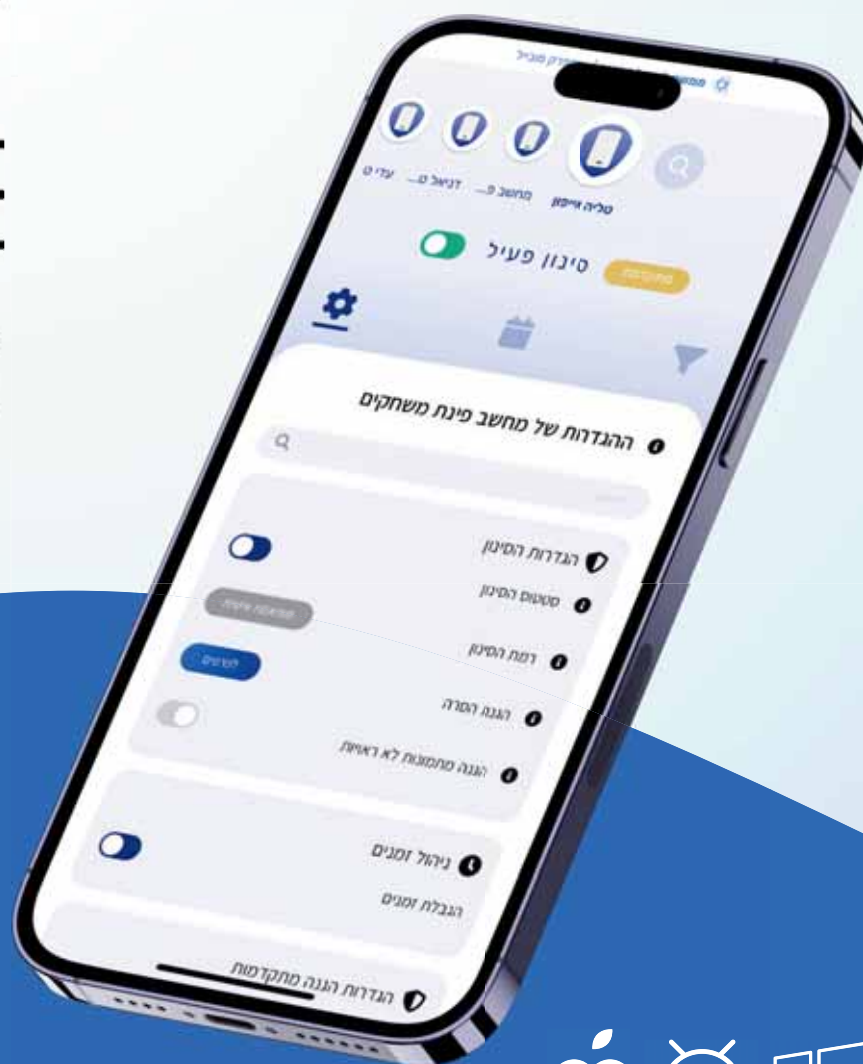
ניהול זמן מסך

התאמת תוכן אישית

הגנת מפני הסרה

למידע נוסף בקרו באתר-

www.netsparkmobile.com

אצלנו תמיד יש

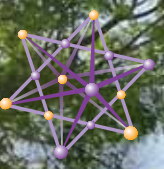
מועדים לשיחה

סקר ברוקדייל בסיוע משרד הבריאות קבע:
**לקוחות לאומית הכי מרוצים
מזמינות המענה האנושי**

חג פסח כשר ושמח
ומועדים לשמחה!

המכללה
האקדמית חמד
חוסן, אמונה, חינוך.
קריית חינוך שדות נגב

תנו לנו לעשות לכם סדר בפסח הזה כולנו נרשמים!

תואר שני M.Ed.
שנה אחת בקמפוס

תואר ראשון B.Ed.
יומיים בשבוע בקמפוס

בתוכניות:

- ניהול וארגון מערכות חינוך חדש! אפשרות לשילוב תזה
- התרבות היהודית בזיקתה אל התנ"ך והוראתה
- חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים/ מתמטיקה
- חינוך מיוחד* בהתמחויות: לקויות למידה/ אוטיזם

בחוגים:

- מתמטיקה | מדעים | אנגלית | ספרות | מקרא
- תושב"ע | הגיל הרך | חינוך מיוחד +
- הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה, כתיבה וחשבון

נרשמים לתואר ראשון ותעודת הוראה ומקבלים מחשב נייד מתנה! בכפוף לתקנון

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רום
תוכנית מצוינות

מתכונת היברידית
שבוע מהקמפוס
שבוע מהבית

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

*הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

לפרטים נוספים חייגו: *5280

ביפין ג'ושי, סטודנט באקדמית חמד, נחטף בשבעה באוקטובר ומוחזק עדיין ברצועת עזה. מחכים לך ולכל החטופים!

חדיף PAYBACK

קונים דירה בעיר הקודש
מקבלים מענק כל חודש!
צפת

החל מ- 1,735,000 ₪

i-l.org.il

רוכשים דירה
מתחילים להרוויח
מהיום הראשון

דירה גדולה יותר מענק גדול יותר

4 חדרים מענק של עד 4,000 ₪ לחודש
למשך שנה

5 חדרים מענק של עד 5,000 ₪ לחודש
למשך שנה

במיקום מושלם על רכס המשקיף על יער ביריה,
באיזור שקט להפליא, מקימה קבוצת משה חדיף
את פרויקט היוקרה החדש בצפת - לב השמורה

*עם החתימה על ההסכם *טלח *בכפוף לתקנון ותנאי החברה

קבוצת
משה חדיף
בונים יצירה של איכות חיים

MI

לפרטים וקביעת פגישה
2931 * שלוחה 1

לב השמורה
לגור הכי קרוב ללב

www.hadif.co.il

כל משפחה והבית שלה

אשדוד

לזוגות
אוהבים

כשהסלון מלא
כביסה

למי שמעדיף
פנטהאוז

למשפחות
מרובות ילדים

לאוהבי הבית
הפרטי

לחוגגים פסח
בבית

נמשיך לבנות ולהתפתח פסח כשר ושמח

אדם - גבע בניחין

אלפי מנשה

דרור (חירון)

חרמש

תל מונד

הפרוייקטים
שלנו:

מעבדות לחרות למעצמת אנרגיה

2025 פסח

לוחית הבטחון האנרגטי של ישראל

עם בוא חג הפסח
HIT מאחל לכם ולבני ביתכם
חג שיביא עימו חירות, תקווה
שגשוג ובשורות טובות

30.5.25 יום פתוח ב-HIT

מגוון תוכניות לימוד לתואר ראשון ושני
במקצועות ההנדסה, הטכנולוגיה, המד-טק והעיצוב

"הוּ עִם כְּלָבִיא יָקוֹם

וְכֹארוֹ יִתְנַשֵּׂא"

(במדבר, פרק כ"ג)

קבוצת אבני דרך ממשיכה במלוא העוצמה את תנופת הבנייה

חג
פסח
שמח
וכשר

בימים אלו, קבוצת אבני דרך יוזמת עשרות פרויקטים רחבי היקף בפריסה ארצית – מצפון ועד דרום. כל פרויקט הוא לא רק מיזם בנייה, אלא חזון שמתגשם: חזון של קהילה, של בית, של תקווה ישראלית. אנחנו מאמינים שבנייה אמיתית מתחילה באמונה – באדם, בקרקע, ובעתיד שאנחנו יוצרים יחד. בזכות הרוח הישראלית, האמונה בציונות, והחיבור לארץ הזו – אנו ממשיכים להתקדם, לבנות, ולצמוח.

קבוצת אבני דרך בונה בצפת, קצרין, טבריה, חיפה, עפולה, יקנעם, חריש, נתניה, אלפי מנשה, קרני שומרון, תל אביב, חולון, הרצליה, בת ים, רמת גן, פתח תקווה, לוד, רמלה, באר יעקב, בית אל, ירושלים, בית שמש, באר שבע, אופקים ודימונה.

חזקים ביחד

**קבוצת
אבני דרך**
בונים בית יוצרים עתיד

האגודה להתנדבות
יוצרים שינוי בונים עתיד

מי אמר שאת לא יכולה
לשנות את העתיד?

ו' באייר, תשפ"ה

4.5.25

יריד

סוגרות שירות

באות. בודקות. סוגרות

כרטיס לסרט
ופופקורן מתנה

Save the Date 10:00-14:00 | סינמה סיטי ירושלים

מגוון עשיר של מפעילי שירות לאומי במקום

אורח מיוחד
אלכס שולץ

חג פסח שמח וכשר!

והראנו בבינו

GI DIGITAL
www.gidigital.co.il

מכון פוע"ה מתרחבים

במהלך כל השנה וגם בחג החירות אנו פועלים למען בניין הבית היהודי וליצירת חיים חדשים. לקראת המעבר למיקומנו החדש במגדל רם, אנו מזמינים אתכם להיות שותפים בהגשמת חלומם של זוגות רבים. ביחד נרחיב את הפעילות והסיוע, ונמשיך לבנות בתקווה ואמונה חיים חדשים.

חג פסח כשר ושלם

[G | חפשו בגוגל: מכון פוע"ה](#)

מכון פוע"ה
בשביל אלו שעוד לא זכו

חייגו עכשיו והוסיפו חיים <<

☎ 051-510-5564

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

בוצע

טראמפ, נתניהו, סינוואר, נסראללה והפתק של המזכיר הצבאי. מחשבות לערב ליל הסדר תשפ"ה

1 בליל הסדר הקרוב, בסוף ה'מגיד', נגביה את הכוס בחגיגות, ונודה לקדוש ברוך הוא "אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים". ואז נחתום את הברכה, שהיא אחד משיאי הלילה, במילים המרגשות "ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו!". קטונתי מלסכם את כל ההיסטוריה היהודית, מיציאת מצרים ועד פסח תשפ"ה הבא עלינו לטובה, אבל אני יכול לומר בוודאות שמאז שאני זוכר את עצמי אומר את המילים האלה בליל הסדר - מעולם הן לא היו רלוונטיות כמו השנה. לאחר כל הדברים שקרו כאן ב-7 באוקטובר.

2 זוכרים את ערב פסח בשנה שעברה? את מוצאי השבת ההוא, שבו התחילו להגיע דיווחים על מתקפת טילים עצומה מכיוון איראן? זוכרים את הפחד? את חיפוש המילה "תהילים" בגוגל ששבר שיאים? ואז את הניסים בירוסים של יותר מ-300 טילים, בלי שנפגע אף אחד? בליל הסדר שעבר, ב"שפוך חמתך אל הגויים", עוד חשבנו על סינוואר ועל נסראללה. והנה השנה שני הרשעים האלה, שאכלו את יעקב ואת נווהו השמו, הושמדו מתחת שמי ה'. עם ישראל מלא בהכרת הטוב לחיילינו, ביבשה ובאוויר, שביצעו את שני החיסולים המוצלחים האלה, אבל כמה סיעתא דשמיא ראינו סביבם. אצל סינוואר הרי החיסול היה כמעט מקרי. וגם אצל נסראללה, שם התקבל מידע מודיעיני מדויק ביותר, זכינו לראות הרבה ניסים בחיסול ובימים שאחריו (זוכרים את הכותרת המפחידה שמוזהיה מפני 15 אלף הרוגים בישראל במקרה של תקיפה בלבנון?), ואחר כך בתהליכים המבורכים שהחיסול גרם בסוריה ובאזור כולו. ומה עם מבצע הביפרים כמה ימים קודם לכן? הרי זה ממש כחוש השערה בין ההצלחה האדירה לכישלון מוחלט כי האויב יגלה את הטריק (והעובדה שאחרי ההדלפה לרונן ברגמן של ראשי צה"ל שהתנגדו למבצע המופלא הזה, החיזבאללה לא גילה את האיום והמבצע הצליח - היא נס בתוך נס).

3 מי שלא ראה את יד ה' בכל האירועים האלה, כי הוא מספר לעצמו שזה הכול צה"ל וחיל האוויר והמוסד ומפתחי כיפת ברזל (למרות שאני לא מאמין שאחרי 7 שבעה באוקטובר נשארו הרבה אנשים שתקועים בקונספציית "כוחי ועוצם ידי"), קיבל כמה שבועות אחר כך את נפילת סוריה ללא מגע יד אדם. ה' יילחם לכם ואתם תשירו עוד יותר טוב (אגב, גם השיר הזה עוד לא היה איתנו בליל הסדר הקודם!). אני לא אשכח את היום ההוא שבו חטפתי תנומת צהריים, וכשהתעוררתי אחרי שעה קלה בדקתי אם קרה משהו בחדשות, ואשתי אמרה לי "החרמון הסורי בידנו". מה שנקרא: בזמן שישנת. ואז העלייה של טראמפ. ועוד לפני זה, ההצלחה הניסית שלו, הקליע שפספס בכמה מילימטרים. והניצחון המדהים והסוחף בבחירות על בידן והאריס שעצרו לנו חימושים. ומאז - כל העשייה שלו. קודם כול המלחמה בפרוגרסיביים בארצות הברית ובאנטישמים בקמפוסים. איזו מהפכה בשפה, בתודעה, ברוח. ואז ההכרזות על עזה, על הגירה ועל כיבוש ועל התיישבות. מקווה שלא פספסתם את ההצהרה שלו השבוע במסיבת העיתונאים אחרי הפגישה עם נתניהו: "אני חושב שרצועת עזה היא פיסת נדל"ן מדהימה. היה טוב אם היינו שולטים בה. אני לא יודע למה ישראל מסרה להם את השטח הזה. עשו את זה כי הבטיחו להם שלום. זו האדמה המוסכנת ביותר בעולם". וואו. אילו דיבורים. אני מקווה שנתניהו הקשיב.

4 יש הרבה שיחות הכנה לליל הסדר שכדאי לצפות בהן לפני התקדש החג. אבל אני רוצה להביא כאן קצת "דברי חיזוק" לקראת ליל ההודיה הגדול, ממקום לא בדיוק צפוי: הריאיון של נתניהו לפודקאסט "שומר סף" של ד"ר גדי טאוב תחת הכותרת, "נתניהו מדבר. סיפורה של מלחמת 'חרבות ברזל' עד כה. ההחלטות שקבעו את מהלך המלחמה". שעה ותשע דקות של טובות כפולות ומכופלות של המקום עלינו, שעל כל אחת ואחת מהן אפשר לומר "דיינו".

בסוף הריאיון המעמיק חשבתי לעצמי שכל מי שצופה בו יודה - אלא אם כן הוא ממש רל"ביסט חשוך מרפא - שבתקופה המאוד לא פשוטה הזאת, זכינו למנהיג אחראי ושקול שמנווט את הספינה למרות כל הטלטלות ועומד בכל הלחצים מכל החזיתות (שנראה שגם למד משהו מכל הטעויות שלו לפני 7 באוקטובר). הלחצים הם גם בחזיתות שבחוץ,

שבע חזיתות, וגם, להבדיל, אלו מבית: מההפגנות האלימות והמסיתות נגדו ונגד משפחתו, החקירות והמעצרים של מקורביו, הניסיון להוציא אותו לנבצרות, ההתמודדות הרפואית שהייתה לו לאחרונה - ועד לשופטי בית המשפט המחוזי שנראה שעושים הכול כדי להפריע לו עם סעיפי אישום תקדימיים שהומצאו במיוחד כדי לתקוע אותו בימים כה גורליים. אפרופו סעיפי אישום: בעצם, למה אין בחוק עבירה של "הפרעה לראש ממשלה בעת מילוי תפקידו"? זה סעיף שנועד להגן רק על שוטרי תנועה מחוצפות של אורחים שמקבלים דוח על אי מתן זכות קדימה? אתם מבינים שהשבוע נתניהו, נחת מהפגישות החשובות עם נשיא הונגריה ונשיא ארצות הברית, ונסע ישר לבית המשפט בתל אביב לעוד דיון שבו נדרש לתת הסברים על כתבות שהופיעו באתר 'וואלה' לפני עשר שנים?

5 תמללתי קטע אחד מתוך השיחה הזאת בין נתניהו לטאוב, פשוט כדי שנבין על מה אנחנו מדברים: "היינו אחרי מכת ההלם של הביפרים, גם של הפתיחה וגם של חלק ניכר ממאגר הטילים של חיזבאללה שבנה נסראללה, והייתה כמובן השאלה מה ההמשך. ואני ישבתי במקום שאני יושב עכשיו וקיבלתי דוח מודיעין, לא דוח אופייני אלא דוח מעמיק, של 70-80 עמוד. המזכיר הצבאי שלי הביא לי את זה ואמר: 'אני חושב שכדאי שתקרא את זה'. קראתי את הדוח, הדוח היה על נסראללה, על יחסיו לא רק עם ארגון חיזבאללה, אלא גם על יחסיו עם האיראנים. ואני גמרתי לקרוא את זה ואז קראתי עוד פעם, ואמרתי למזכ"ן: 'שמע, זו אישיות יוצאת דופן. חיסלנו לו הרבה מהמפקדים שלו, אלה שסרים למרותו ומנהלים את המלחמה. אבל הוא מנהל את המלחמה, מנהל אותה לא רע, לא רע, יכולת גדולה מאוד. הוא בנה את חיזבאללה למעלה מ-30 שנה, הוא עשה אותה לכוח גדול מאוד. הוא אישיות ייחודית'. אבל הדבר השני והיותר חשוב שבלט לי מהדיווח הזה, שפתאום הבנתי שנסראללה הוא הצייר של הצייר האיראני. יותר מאשר האיראנים הפעילו אותו, הוא הפעיל את האיראנים. בתוכנית החנק סביב ישראל הוא היה גורם מרכזי וגורם מניע. הוא הגיע במידה רבה גם את הפטרונים האיראניים שלו. ואני הגעתי למסקנה שצריך להיפטר ממנו. ואז כמובן העליתי את הנושא, בפורום של הפיקוד הבכיר שלנו. ועלתה שאלה, הייתה התלבטות - לא שאלה של מה בכך, כי פעולה כזאת, כמו פעולת הביפרים, היה חשש שהדבר הזה יגרור מעורבות איראנית מלאה, למלחמה כוללת. אי אפשר לקבל החלטה כזאת בקלות דעת. הרי גם לאיראנים יש טילים בליסטיים שמכוונים לישראל. ועדיין יש.

"הלכתי לבסיס מודיעין, ששם יושבים מה שאנחנו קוראים ה'פרסיסטים' - מומחים לאיראן, דוברי פרסית, חלק מהם צעירים, חלקם באו משם. וביקשתי לשמוע את דעתם, והם מאוד חזקו את דעתי לגבי המרכזיות שלו. זו השפעה אישית ממש, זה מנהיג חזק, אדם שאם אתה מסלק אותו - אומנם אומרים שיש תחליף לכל אדם, אבל יש אנשים שאין להם תחליף. והגעתי למסקנה שלפחות בטווח הנראה לעין לא יהיה לו תחליף ושחיזבאללה לא יהיה אותו חיזבאללה אם הוא לא יהיה שם".

6 וממשיך נתניהו את ה"מגיד" שלו: "ואז שוב כינסתי את הקבינט. והשאלה הייתה: 'דו' או 'דונט'? בסוף אתה מגיע להחלטות האלה. זה לא התפלספויות אינ'סופיות. בסוף זה מה אתה עושה. וכאן התלקח דיון מאוד משמעותי. משום שהיו אנשים שאמרו שיש שני תנאים: התנאי ראשון - צריך להודיע לאמריקנים לפני. את זה הסרתי באבחה. אמרתי: 'הדבר האחרון שנעשה זה להודיע לאמריקנים, כי הם יגידו לך דונט. או שהם יכתבו את זה בניו יורק טיימס'... צריך להבין שהיו לנו מידעים שנסראללה נמצא במקום מתחת לקרקע, שהוא נגיש, אבל שזה זמן מתכלה. ולכן היה צורך לקבל החלטה. והייתה גם טענה שנייה: צריכים להיות ערוכים לאפשרות

שניכנס למערכה עם איראן. באמת התלבטנו בשאלה, בכל זאת יש סיכון להיכנס למלחמה רבתי עם איראן. יש לנו יכולות לזה, כפי שאתם יודעים - כבר תקפנו את איראן קודם לכן, והם תקפו אותנו, והצלחנו בזה כי ההתקפה שלנו פגעה בהם, וההתקפה שלהם לא פגעה בנו. אבל בכל זאת, אתה לא לוקח החלטה כזאת בקלות. הנטייה שלי הייתה לעשות את זה. אבל היה דיון מאוד מעמיק, וגם מאוד ארוך.

"והדיון הזה בקבינט התקיים בערב, ובבוקר אני צריך לדבר באו"ם. הקבינט לא היה מאוחד - הרוב היה בעד, אבל היה חלק לא קטן שהיו לו ספקות ואפילו התנגדויות. אז אני ביקשתי משר הביטחון ומהרמטכ"ל לצאת איתי לחדר ואמרתי להם: 'תראו, אני מבין את הבעיות, אני מבין גם את ההסתייגויות שהעליתם, ואני רוצה לחשוב על זה ואחזור אליכם'. אני מניח שהם חשבו שאחזור אליהם אחרי שאחזור מהאו"ם. ומי יודע, יכול להיות שתוך כמה ימים, עד שאחזור מאמריקה, נסראללה פשוט יצא ממקום מחבואו ויעבור למקום אחר - ואז הבעיה תיפתר כי בעצם לא נוכל לחסל אותו.

"אבל אני מזכיר לך שיש לנו היום מטוס של ראש הממשלה שיש בו מיטה - יש גם מקלחת אבל לא השתמשתי בה - והדבר המרכזי: יש שם קו מוצפן. אז ישנתי שעותיים, קמתי, הרמתי טלפון לשר הביטחון ולרמטכ"ל ואמרתי: 'החלטתי. אנחנו עושים את זה. אני מבקש שתכנסו את הקבינט לדיון טלפוני ברגע שאני נוחת בניו יורק'. נחתנו בניו יורק, הגענו למלון ריג'נסי, הכול היה מוכן שם, העלינו את הקבינט, אמרתי: 'אין לנו זמן. אנחנו לא יכולים להתחבט בזה. שקלתי את כל מה שאמרתי, אבל אנחנו מחויבים לסלק את האיש הזה ואין אפשרות לחכות יותר ולכן צריך לבצע את זה, ולבצע את זה מיד".

וואו. איזה תיאור עוצר נשימה. וזה עוד כשאנחנו יודעים את הסוף הטוב. ונתניהו ממשיך לשחזר: "אחרי זה נשארתי ער בלילה לעוד איזה שני עדכונים כדי לוודא שבאמת הדבר הזה מתבצע. זה תוכנן לשעת הצהריים של ארצות הברית, ואישרתי שאפשר להודיע לאמריקאים, פחות או יותר כשהמטוסים ממריאים, זה בסדר, אין סיבה לא לעשות את זה, אבל בשום אופן לא להודיע לפני. ותוך כדי הלילה הארוך הזה, ממש תוך כדי, כתבתי את הגאוס לאו"ם בכתב יד... כשיצאתי מאולם העצרת הכללי, כינסתי כפי שנהוג את העיתונאים הישראלים שהיו שם לחדר צדד, ותוך כדי התדרוך, נכנס המזכיר הצבאי שלי, רומן גופמן, והכניס לי פתק עם מילה אחת: 'בוצע'".

7 כמובן שעם כל ההודיה על הצעדים הענקיים שמדינת ישראל התקדמה בשנה החולפת, אנחנו לא שוכחים לרגע את האסון הנורא. לא את החטופים שזה להם הפסח השני בצרה ובשביה, ולא את המשפחות שאיבדו את יקיריהן הגיבורים. מכל הדיון הסוער שהיה בבג"ץ השבוע על הזכות של הממשלה לפטר את ראש השב"כ (פה ייקח קצת יותר זמן עד שנוכל לברך "על גאולתנו ועל פדות נפשנו", אבל גם פה, עשינו צעד לא רע בחודשים האחרונים בחשיפה של השקר והצביעות של מערכת המשפט והאליטה הבטחונית), מהדהדות באוזניי המילים של איציק בונצל, אביו של סמ"ר עמית הי"ד, לוחם סירת צנחנים, שנפל בקרב ברצועת עזה: "בדם ליב, אני ניצב פה לפניכם... משפחות שלמות עסוקות באיך אני בורח מליל הסדר כדי לא להתעמת עם המצב שבו כיסא בשולחן שלי יהיה ריק השנה... אלפים שנהרגו, נרצחו, נטבחו...".

כמה קשה לשמוע תיאור כזה. אנחנו מתפללים, משפחות יקרות, שבזכות ה"ונצעק" הפרטי שלך, נוכח בקרוב לגאולה שלמה. הרי באותה ברכה ממש שבה אנחנו מודים "על גאולתנו ועל פדות נפשנו" אנחנו מבקשים: "כן ה' אלוהינו ואלוקי אבותינו גיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבניין עירך וששים בעבודתך".

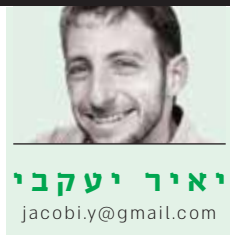
כן, ניצחון מוחלט שבבילינו זו רק ההתחלה. אנחנו שואפים להרבה יותר. אפילו ליותר מבניין "פיסת הנדל"ן המדהימה" בגוש קטיף תובב"א. אנחנו מייחלים לעוד שורה של דברים שלא מופיעים בפודקאסט של גדי טאוב עם בנימין נתניהו: לביאת המשיח, לתחיית המתים, לבניין בית המקדש. ל"בוצע" הגדול שאנחנו מחכים לו כבר אלפיים שנה. ●

הפסח כוננו מונו מונו נוהגים לאכול תפוזים

החיוך שמתחיל בשדה עם תפוח האדמה הטבעי והקראנצ'י של תפוז'פס,
מגיע לכל בית גם בפסח ומעביר הלאה חיוך בכל טעימה.

כשר לפסח
בהשגחת הבר"ץ
ירושלם
החידה החיה

מסע בין מדפים

פעם, כשהייתי רוק, בתקופה של לפני פסח היינו עושים את הודו. לא שאני ספציפית עשיתי את הודו חלילה, יותר מדויק יהיה לומר שעשיתי פסח אחד בברצלונה וברחתי הביתה, אבל העיקרון נותר זהה. היום לעומת זאת אני לא עושה את הודו. אני עושה את המקרר.

והמקרר, רבותי, הוא טיול לא פחות מסעיר ולא פחות מאתגר. וכמו טיול במזרח גם הוא יכול לקחת כמה חודשים וגם אותו אתה לא תמיד מסיים עם הפרטנר שאיתו יצאת לדרך. השנה עשיתי את המקרר יחד עם אשתי ושני הבנים הגדולים. התחלנו, כמי שמבינים דבר או שניים בטרקים מהסוג הזה, בצפון המקרר. צפון המקרר הוא אזור קר יותר, קפוא לרוב, וכאן אנחנו פוגשים מקומיים שנשכחו מלב, מוצרים שקפאו בזמן ומהווים תזכורת מרגשת לחיים של פעם.

כשנחתנו על מדף שמאל מיד שוחחנו עם בננה קפואה אחת שמישכה את תשומת ליבנו.

"אני הייתי אמורה להיות בשייך פירות", היא סיפרה בהתרגשות, "פעם הייתה במשפחה הזאת איזה דקה וחצי שהחליטו לחיות בריא וקנו שייקר. אבל מהר מאוד חזרו לפיתה עם שוקולד ושכחו אותי פה יחד עם עוד כמה תותים קפואים".

"תראה מה זה ילד", אמרתי לבכור שלי, "כמה אנחנו יכולים ללמוד מהתרבות המקומית העתיקה".

מחינו דמעה ואז זרקנו את הבננה המרגשת לפח ושלחנו את הילד לשטוף את המדף באמבטיה. הוא ניצל את חלון ההזדמנויות הזה כדי לעזוב את הטרק איתנו ולחבור לאחותו הקטנה שבדיוק ארגנה קבוצה לפינת המשחקים כדי להרוס את מה שכבר ניקינו שם. דינמיקה קלאסית של טיול במזרח. לא התייאשנו והמשכנו לצידו השני של המקפיא במסלול חתחתים שהסתיים עת נתקלנו בקופסה ללא תווית וללא מאפיינים מזהים. "זה המסתורין של מזרח המקרר", אמרתי לבן מספר שתיים, "פה לא שמים תוויות על אף אחד. אתה לא יכול לנחש מהחזות החיצונית מה נמצא בפנים".

"כתוב על זה קציצות סבתא שושי", העיר הילד. "כן כן", הסכמתי, "אבל אילו קציצות???"

"מה כבר יכול להיות? קציצות בשר של אמא שלך. יש לה בדיוק סוג אחד", אשתי החליטה שצריך לזרוז את המסע הזה כדי להספיק לקונקשן בתנור.

הנחת את הקופסה המסתורית על השיש עד שתפשיר ותחשוף בפנינו את סודותיה.

הדרמנו לאזור המדף החלבי של המקרר, אזור שמגלם בתוכו הרבה עקרונות של המזרח.

"הנה תראה את היוגורט הזה", אמרתי לבן שלי, "פעם הוא היה חלב. אבל גלגול נשמות הביא אותו למצב צבירה אחר וכיום הוא יוגורט לכל דבר ועניין".

"אז תאכל אותו אם זה כזה מרגש", העירה אשתי תוך שהיא סותמת את האף.

"אני לא רוצה להיות חלבי לפני קציצות הבשר של אמא שלי", חייכתי אליה והמשכתי להראות לבן שלי את נפלאות המדף החלבי.

"תראה את הגבינה הצהובה הזאת", הראיתי לו, "לכאורה תאריך התפוגה שלה חלף כבר בדצמבר, אבל אין להם ממוז של זמן פה במקרר, זה קצב אחר של חיים".

"ומה זה הירוק הזה באמצע של הגבינה?" הוא שאל. "זה הביוטופ שלך בעזרת השם", טפחתי לו על השכם בחביבות, "המורה לא תדע מה נחת עליה".

הילד חיך באדיבות ואז סיפר שהוא בדיוק צריך "לא להיות פה עכשיו" וחתך לטרק עם האחים שלו. נשארנו אני ואשתי לבד לסיים את המקרר. באופן טבעי המסע נהיה הרבה יותר ענייני ותכליתי. ההפך המוחלט ממה שמסע למקרר צריך להיות אם שואלים אותי, אבל אף אחד לא שאל.

ניסיתי לעצור עם אשתי כדי להתרשם מהשוק המקומי במדף העמוס בתבלינים שנשכחו מלב. "ראס אל-חנות", אמרתי לאשתי, "תראי איזה שם אוריינטלי!". אבל במקום להשתאות כמוני מהפולקלור היא התעקשה לברר איזה תבלין הוא קטניות ואיזה חמץ גמור.

"רק תשאלו יותר בשקט מאמי", ביקשתי ממנה, "לא צריך שכולם פה ידעו שאנחנו יהודים".

שיא הטיול מבחינתי היה המפגש המרגש עם רוטב הסויה. סויה, למי מכם שלא מכיר, היא אחד מגידולי התרבות העתיקים ביותר בעולם ומקורה לפני ארבעת אלפים שנה בצפון סין. אז נכון, התרבות הזאת לא לנו וכו', אבל אם כבר אנחנו עושים את המקרר אפשר ללמוד דבר או שניים מחוכמות הגויים. התיישבתי מול הסויה בישיבה מזרחית וניסיתי לפתוח את הראש.

"תגיד לי דבר אחד שמכינים עם סויה ואני משחררת אותך לישון", אשתי קראה עליי תיגר.

"קפה לאנשים בלתי נסבלים", עניתי מיד. "זה חלב סויה", היא עדכנה.

"טומייטו טומאטו", הפטרתי לכיוונה במהלך לא מאוד חכם, כי זה רק הזכיר לאשתי שלמגירת הירקות לא היינו קרובים להגיע. בשלב הזה היא החליטה שאת הטרק הזה באמת עדיף שהיא תסיים לבד ושלחה אותי אחר כבוד לקרצף את הארון שמתחת לכיור.

קיבלתי עליי את רוע הגזירה והלכתי, לא לפני שעצרתי ליד השיש לפתוח את הקופסה של סבתא שושי. נו נו, התלהבתי לעצמי, מדובר היה בקציצות דג דווקא. ככה זה המקרר, אתה יכול לעשות אותו גם חמישים פעם והוא לא יפסיק להפתיע אותך. ●

כל שנה אני שוכח לקחת את הלולב לשריפת חמץ אבל השנה זכרתי, אז לקחתי איתי שמונה לולבים לשריפה פלוס הדסים ועכשיו כל השכנים חושבים שמשהו מאוד לא בסדר איתי

אני: ואני רוצה קורקינט ופלייסטיישן 4 ומני למשחקי מכבי ביורוליג סנדק אחרי ברית: גבר רד לי מהברכיים

סיפרתי לבן הבכור שלי שיש משהו שנקרא תענית בכורות ושברוב הוא יצטרך להתחיל לצום את זה אז הוא אמר לי להפסיק להמציא דברים אז אמרתי לו חכה שתשמע על הסיפור של הלפתית יעוף לך המוח

הספר השני שלי יוצא בעזרת ה' אחרי פסח וכל מה שאני יכול לחשוף כרגע זה שהצלחתי להימנע מלקרוא לו "יעקבי" זה פעמיים. מרגש!

"תראה את הגבינה הצהובה הזאת", הראיתי לו, "לכאורה תאריך התפוגה שלה חלף כבר בדצמבר, אבל אין להם ממוז של זמן פה במקרר, זה קצב אחר של חיים". "ומה זה הירוק הזה באמצע של הגבינה?" הוא שאל. "זה הביוטופ שלך בעזרת השם", טפחתי לו על השכם בחביבות, "המורה לא תדע מה נחת עליה"

זה הזמן לעבור לבנק
שנמצא בצד שלכם

הבנק המומלץ ביותר ע"י לקוחותיו וההוגן ביותר מבין כל הבנקים

הצטרפו ותוכלו לקבל הלוואה עד 120,000 ₪ בהחזר חודשי החל מ-979 ₪
בריבית פריים + 1% עד 18 שנה ללא דמי טיפול

להצטרפות
*2617

ע"פ סקר שביעות רצון בנק ישראל, פברואר 2025

ריבית מתואמת שנתית 7.22%. ריבית הפריים = 6% נכון ל-8.4.25. כפוף לתנאי הבנק. למצטרפים חדשים מעבירי משכורת/קצבה בסך מצטבר של 5,000 ₪ ומעלה. אפשרות לדחיית תשלום קרן ההלוואה בשנה הראשונה. מתן אשראי, שיעור הריבית, קביעת הביטחונות ותנאי האשראי נתונים לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק וכפופים למתן הסכמה לקבלת דו"ח אשראי, לביצוע חיווי אשראי ולהוראות הדין. ההטבות אינן תקפות לחשבונות עסקיים. אי עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל.

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

ארבע אותיות גאולה

למה הכשל"פ כל כך קטן? למה על כל דבר כותבים שהוא מכיל קטניות? ואיך גם הפעם הטכנולוגיה יכולה להוציא אותנו מעבדות לחירות?

במשך פחות משעה, אני אעמוד בקופה לפחות שתיים), ורק בבית אני מגלה שחוף מהכשל"פ הגואל אותי מכל רע יש עוד אותיות קטנות. למשל - "לנוהגים היתר". איזה היתר? יש בכלל משהו שמותר לאשכנזי מקופח כמוני? או שאולי הכוונה היא שלמי שנוהג אסור לאכול אבל מותר לכל היתר? או המשפט המתריס, הסדיסטי, "ייצור מיוחד קטניות". כאילו מה, הוספתם בכוונה שעונית לשוקולד כדי לאמלל את האשכנזים עוד יותר? ולמה אתם כותבים על 90 אחוזים מהמוצרים "לאוכלי קטניות בלבד", למרות שאין סיכוי בעולם שהמוצר הזה אי פעם בא במגע עם קטנית? כי תראו, אם אתם כותבים שהשקית מכילה 100 אחוז קוקוס טהור, ואז אתם מוסיפים "כשר לפסח לאוכלי קטניות", אז חייב להיות אחד מהשניים: או שהקוקוס לא טהור, או שמושהו בכוונות שלכם לא טהור. אבל הכי מביך זה למצוא לפני פסח מוצר שכתוב עליו "נטחן לאחר הפסח". אם כי אני חייב לציין שאני מכיר הרבה חיילי סדיר ומילואים שנטחנים לאחר הפסח, אבל גם לפני ובמהלכו. ככה שהכתוב הזה לא לגמרי מוטעה, אבל גם לא ממש נכון.

והיא שעמדה ולא מצאה

באמת אני שואל, למה לעשות "הבה נתחכמה לו" ולהחביא את הכשל"פ? אתם לא מבינים שהכשל"פ שלכם הוא בעצם קשל"פ, קשה לפענוח? מה, אתם נהנים לראות מישהי שולפת צנצנת מהמדף, עומדת אובדת עצות ובוחרת אותה שעה ארוכה בבחינת והיא שעמדה ולא מצאה? לא מספיק מוציאים לנו את הנשמה, אתם צריכים להוציא לנו גם את העיניים? מה, אתם פוחדים שאם תכתבו "כשר לפסח" באותיות גדולות יאשימו אתכם בהדתה, רון חולדאי יגיד שאתם לא דמוקרטים וראש המחלקה היהודית בשב"כ יזרוק אתכם לתא עם עכברים ויחקור אתכם בשיטת "ויענונו וייתנו עלינו עבודה קשה"? כי אתם יודעים, ליל שימורים זה הלילה הראשון של פסח. אין מצווה לעמוד לפני החג כל הלילה ולנסות להבין מה כתוב על השימורים.

או שאולי כל הסיפור של הכשל"פ הוא משל על מצבנו, שבו לכל אחד יש אינסוף מנהגים ודרישות ובסוף אנחנו נופלים באותיות הקטנות. או אולי האותיות בעצם לא כאלה קטנות, אבל מרוב מלל ופרטים אנחנו לא מסוגלים לראות את התמונה הגדולה.

בכל מקרה, עד שיימצא פתרון אני מציע להוסיף לכל מוצר טכנולוגיה קולית. כלומר בכל פעם שאני אגע בבקבוק, קופסה, שקית או צנצנת, תופעל הקלטה שתפרט באוזניי האם המוצר כשל"פ או לא, האם יש או אין בו קטניות ובכמה הוא נסחר היום בבורסה. מן הסתם בסוף ההקלטה יבואו האותיות הקטנות, אלה שהקריינים רצים עליהן מהר בסוף הפרסומות, בסגנון "המוצר הינו לצריכה אישית, אין באמור משום ייעוץ קולינרי ו/או תזונתי, אי עמידה בפירעון האכילה עלולה לגרום להוצאה לפועל, עיקולים ואי עיכולים שונים".

עד אז, תפסיקו להתעלל בנו. אנחנו לא עבדים שלכם, תכתבו "כשר לפסח" או כשל"פ באותיות מאירות של בני חורין. ואם אתם בכל זאת דוחסים המון אותיות קטנות לפחות תסמנו אותן באדום בזהב, שגם קשישים כמוני יוכלו לקרוא, במקום לקרוא לילדים ולבקש את עזרתם רק כדי לשמוע מהם "נו אבא, זה ממש מול העיניים שלך". גם גופן בולט יתקבל בברכה, עם קו תחתני מודגש, חץ צבעוני שמפנה לכיתוב ואותיות נטויות בהסבה לצד שמאל. וכל המרבה, הרי זה משובח. ●

אתם פוחדים שאם תכתבו "כשר לפסח" באותיות גדולות יאשימו אתכם בהדתה? אילוסטרציה

או המשפט המתריס, הסדיסטי, "ייצור מיוחד קטניות". כאילו מה, הוספתם בכוונה שעונית לשוקולד כדי לאמלל את האשכנזים עוד יותר? ולמה אתם כותבים על 90 אחוזים מהמוצרים "לאוכלי קטניות בלבד", למרות שאין סיכוי בעולם שהמוצר הזה אי פעם בא במגע עם קטנית?

עניינו של פסח, כידוע, הוא לספר ביציאת מצרים ובנס יציאתנו מעבדות לחירות. אבל אני, כל מה שאני עושה בשבוע האחרון זה להיות עבד נרצע. אני לא מדבר על הפעילות הגופנית החביבה של עלייה בסולם לאיגרא רמא של ניקוי המדפים העליונים ומיד אחריה ירידה לבירא עמיקתא של קרצוף הארונות שמתחת לכיור, ואז שכיבה ארוכה על הרצפה בניסיון לשקם את הגב. אני מתכוון להתעקשות הזאת של יצרני המזון והיבואנים להפוך אותי לעבד משולל זכויות עם עיניים כואבות ומיגרנה. איך הם עושים את זה? הם כותבים את ה"כשר לפסח" באותיות בלתי קריאות.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות אני הולך לקניות, מוריד מהמדף מוצר, בודק את הכשרות, מכניס לעגלה ופוסע אל הקופה שמח וטוב לבב, שם אני מגלה כמה המוצר עולה והשמחה מתפוגגת כלעומת שבאה. אבל הלילה הזה כולו מצה, לא כל מה שכשר כל השנה כשר לפסח, לא כל מה שכשר לפסח כשר לפי המנהגים של העדה שלי, ולא כל מה שכשר לפי העדה שלי כשר לפי אנשים מסוימים שעלולים להתארח אצלי פתאום במהלך החג, וממש לא בא לי לכבד אותם בעוגיות בעייתיות מבחינתם, או לכבד אותם בכלל.

אז אני קורס לי בין המדפים בסופר, ומחפש את ההכשר שיאפשר לי להתקדם אל הקופות ואל התורים שמישתרכים על פני 40 שנה. ההיגיון אומר שאת סימן הכשרות יכתבו איפה שהוא בצד האריזה, לאמור: "כשר לפסח ולכל ימות השנה, סע לשלום ואכול בתבונה", או לפחות "כשר בהשגחת הרבנות", ולידו "כשר לפסח תשפ"ה". אבל היגיון, כמו היגיינה, לא קיים בשלושה מקומות - בצבא, במזג האוויר ההפכפך של אפריל ובמוצרי מזון ישראליים. או כאלה שמיובאים לישראל.

אני הופך את המוצר מצד לצד, בבחינת הפוך בה והפוך בה דקולא בה. אבל בפסח אין קולות, רק חומרות. זאת אומרת דווקא על הקולה כתוב "כשר לפסח" באותיות ענק בולטות, כדי לפתות אותנו לקחת את התוסס השחור הזה לזכר אבותינו שסבבו במדבר סיני שבו הנפט מצוי בשפע, אבל מים חיים פחות. על שאר המוצרים, זאת אומרת על רובם, לא כתוב שום דבר. או אולי כתוב אבל אני לא מצליח למצוא - או שהכתב קטן מדי, או שהוא מחוק מדי. או שאני מחוק.

ללא חשש דצ"ך

את המידע שאני לא מחפש אני דווקא מוצא בקלות: היכן המוצר יוצר (בבית חרושת), אילו ערכים תזונתיים יש לו (אין), כמה הוא עולה (יותר מדי) ועד מתי מומלץ להשתמש בו (לא מומלץ). רק את ארבע לשונות הגאולה, ארבע האותיות הקטנות כשל"פ, אני לא מצליח לאתר. אז אני מרכיב משקפיים, מסובב את המוצר נגד כיוון השעון ובוחר כל מילה, עד שאני מגלה את הכשל"פ מסתתר בתחתית האריזה ומגחך עליי. או מודפס באופן מאוד לא ברור על הרצועה החד-פעמית הזאת ששולפים כשפותחים את המכסה, כדי לשמור על הטריות ולגמור על השפיות. או מופיע באותיות קטנטנטנטנות, כאלה שאפילו הנמלים אצלי במטבח לא מסוגלות לקרוא, בצירוף מגילה שמפרטת שהמוצר כשר לפסח פרווה לא שרויה, ללא חשש קטניות, ללא חשש עורלה, ללא חשש טעם, יבול חו"ל, מפעל שומר שבת, לא משנת שמיטה, הופרשו תרומות ומעשרות, עשוי להכיל עקבות מזעריות של אגוזים, חלב, ביצים, מסמרים, דצ"ך, עד"ש, באח"ב וטל"ח.

בהקלה גדולה אני מניח את המוצר בעגלה ובזמן קריב (חבר הכנסת קריב נחקר השבוע בחשד להדלפת פרוטוקולים סודיים

לומדים היום, מובילים מחר.

ה.ל.

בוגר כנפי רוח
כיום ראש צוות פורס
פרוטקשין וניסויי
רחפנים תוקפים

הנדסת תוכנה

לימוד שפות תכנות, פתרונות ארגוניים, תכנון מערכות תוכנה ואפליקציות אינטרנט. חיבור ישיר ליחידות מתקדמות בצבא.

הנדסת אלקטרוניקה

תכנון וייצור רכיבים אלקטרוניים מתקדמים, עם דיפלומת הנדסאי המובילה להשתלבות בהייטק ובתעשיות הביטחוניות. מסלול פרויקטנטים ייחודי, בשיתוף פעולה עם הצבא והמשטרה.

הנדסת חשמל

הכשרה מעשית בתחום התיקונים, תכנון חשמל, עבודה במפעלים ופרייקטים בתחום הפיקוד והאוטומציה. התמחות מתקדמת במערכות בית חכם והמרת אנרגיה והספק – בליווי מעבדות מתקדמות, בלעדי לכנפי רוח.

הנדסת תקשוב-סייבר

ניהול מערכות מחשוב, אבטחת מידע, תפעול רשתות וייעוץ בתחום הסייבר. מעבדות חדשניות עם שרתים והדמיות – סטנדרט מתקדם ובלעדי לכנפי רוח.

חדש! מכטרוניקה

שילוב מתקדם של תוכנה, חשמל ומכניקה. מקצוע מבוקש בתעשיות טכנולוגיות. מסלול יוקרתי המחייב 5 יחידות במתמטיקה ואנגלית.

מכללת כנפי רוח מבית קריית נוער מציעה לבוגרי ישיבה תיכונית מסלול לימודים ייחודי במקצועות מבוקשים, שמקנים ידע טכנולוגי ופרקטי לקראת שירות צבאי משמעותי. הלימודים מכינים להשתלבות בחילות טכנולוגיים, חיל התקשוב, חיל האוויר, חיל התעשייה, וגם ביחידות קרביות או התנדבותיות.

התוכנית משלבת מסגרת תורנית מחזקת עם תפילות, שיעורי תורה, ימי עיון עם רבנים וליווי אישי, לצד תנאי פנימייה ברמה גבוהה, מגורים נוחים, חדר כושר ואולם ספורט. כאן לומדים, מתקדמים ומשפיעים.

השמה מובטחת עם הכשרה מעשית וחיבור לאנשי מפתח בהיכרות אישית בשוק העבודה

הכנה לשירות ביחידות טכנולוגיות בצה"ל ובשוק האזרחי

65% מימון שכר לימוד, מלגות וסיוע כלכלי עם הכנה לעבודה

בלעדי! רמה אקדמאית גבוהה עם מסלול ישיר לתואר ראשון בהוראת מדעי המחשב ותעודת הוראה במשך שנתיים

למה
ללמוד
בכנפי
רוח?

ביד שבורה
ובזרוע נקועה

במאוחדת דואגים לכם גם בפסח **במוקדים לרפואה דחופה**

בדיקות
מעבדה

שירותי
רנטגן

שירותי
אחיות

אורתופדיה/
כירורגיה

רופאי ילדים
ומשפחה מומחים

ירושלים 📍 תל-אביב 📍 חיפה 📍 חדרה 📍 אשדוד

מאוחדת
מוקד לרפואה דחופה

***3833**
k.meuhedet.co.il

השירות כרוך בתשלום אגרה.
שעות הפעילות המלאות ניתן לבדוק באתר או באפליקציה.

י"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית מארק וילף, י"ר הנהלת הסוכנות היהודית אלון דורון אלמוג ומנכ"ל הסוכנות היהודית יהודה סטון מקבלים עולים חדשים מצרפת שהגיעו בצל המלחמה צילום: באדיבות הסוכנות היהודית

"אסור לנו להשאיר אף אחד מהאחים והאחיות שלנו מאחור"

החיבור העמוק ליהדות התפוצות זורם בעורקיו של יהודה סטון, מנכ"ל הסוכנות היהודית, כבר מגיל צעיר. בריאיון מיוחד ל'בשבע' הוא מספר על ההירתמות למאמצים לשחרור החטופים, על הקשר המיוחד בין יהדות התפוצות לתושבי הצפון והדרום, על פעילות השליחים בימים אלה בקהילות ובקמפוסים ברחבי העולם וכמובן על משימת העל - ליצור עתיד משותף לכולנו // **יוסי אשרי**

אסון גדול, אנחנו שואלים למה זה קרה. התשובה חייבת להיות בעולם העשייה. זה רעיון שקראתי לראשונה אצל הרב יונתן זקס, ואני מאוד מתחבר אליו: אם קרה לנו משהו, התשובה שלנו צריכה להיות בעשייה. לא רק להישאר במחשבה. זה התפקיד של העם היהודי היום, וזה התפקיד של הסוכנות היהודית: להיות בעשייה, להרבות טוב, לחבר אותנו ביחד, לסייע למדינת ישראל לצמוח ולהשתקם, ולזכור שאסור לנו להשאיר

לי במפגשים איתם אחד על אחד הם דברים שאקח איתי להמשך החיים שלי. הם גם שמים בפרופורציה את מה שאנחנו עושים, ומזכירים לנו מה חשוב ומה פחות חשוב, אבל גם נותנים המון כוח ועוצמה". "להקשיב לדניאל אלוני, ולכל הסיפור הקשה שהיא עברה, לשמוע אותה אומרת: 'אני מאמינה בתקווה, זה משהו שאני מחזיקה איתי יום יום, שעה, שעה', זה פשוט מדהים. לרוב כשקורה לנו

הוא אומר בגילוי לב. "מצד אחד, אני צריך להוביל את המשימה החשובה של הארגון לגיוס העוצמה של העם היהודי לחיזוק מדינת ישראל בשעה זו. מצד שני, זה מאוד אישי. בשבוע שלאחר פרוץ המלחמה, הייתי כמעט בכל אחת מהקהילות שנפגעו בדרום. ראיתי את הקיבוצים ואת המקומות שהתבצע בהם הטבח, פגשתי את האנשים בשעה הכי קשה שלהם, והאזנתי לחוויות האישיות שלהם. הרגעים שהיו

ריאיון עם יהודה סטון, מנכ"ל הסוכנות היהודית, מתחיל באיחור קל. פגישה מרגשת עם שורת שבי חמאס דניאל אלוני התמשכה הרבה מעבר למצופה. "אי אפשר היה לעצור את העדות שלה באמצע. זה היה מטלטל מאוד", הוא מספר בהתרגשות. "מאז 7 באוקטובר, אני מרגיש שהעולם המקצועי והעולם האישי שלי התערבבו",

ה

רק מתחילת המלחמה הזאת העלינו יותר מ־40 אלף עולים. העלייה חייבת לבוא מתוך הרגשה שזה ערך ליבה שלנו, שזאת התגשמות הציונות. אנחנו מתפללים לציון כל יום, ואנחנו רוצים להעלות מתוך המקום הזה, לא מתוך מקום של פחד, כי באותה נשימה אנחנו צריכים לדאוג שכל יהודי בכל מקום בעולם ירגיש בטוח

אותה למדינת ישראל. זה מה שקורה עכשיו הלכה למעשה".

"השליחים שלנו שנמצאים בשטח הם האנשים שיוצרים לא רק את החיבור, אלא גם את המקום המשמעותי של ישראל כחלק מהזהות היהודית של הדור הצעיר בתפוצות", הוא מרחיב אודות החשיבות בנוכחות השליחים. "יש לנו רשת שמחברת בין מאות קהילות בעולם ובין ערים וקהילות פה במדינת ישראל – שהוכפלה בעקבות המלחמה. רשת 'שותפות ביחד' יוצרת מהלכים הדדיים בין הקהילות: היא יוצרת השקעה בישראל, היא יוצרת משלחות, היא יוצרת מקום שבו עושים חיבור אמיתי. אנחנו גם מעודדים צעירים מכל העולם להגיע למדינת ישראל ולקחת פה חלק אקטיבי. לבוא להתנדבות, לבוא לתקופת ביניים, ללמוד בישראל. כדי שבסופו של דבר יעלו ארצה".

ואומנם, התוצאות ניכרות בשטח. מאז תחילת

3,000 שגרירים חדשים

אין ספק שהמלחמה הנוכחית חיזקה את הערכות ההדדית בין מדינת ישראל לקהילות היהודיות בעולם. כך למשל, הסוכנות היהודית יצרה חיבור בין כל אחת מהקהילות בישראל שנפגעה לקהילה יהודית בעולם, שהתחייבה ללוות אותה במשך שלוש שנים לפחות, תומכת בה כלכלית ועוזרת לה בתהליכי השיקום. בסוכנות היהודית מזהים את הרצון לחיזוק הקשר, שנמצא בעלייה מתמדת. כך למשל בקיץ הקרוב יצאו קרוב ל־3,000 שליחים של הסוכנות היהודית לרחבי העולם. מדובר בקפיצת גדילה משמעותית, לאחר שלפני שנה המספר עמד על 2,300 שליחים. "הצבתי את הנושא כיעד מרכזי שלנו: להגדיל את מספר השליחים בחמש השנים הבאות", הוא מציין. "אנחנו צריכים להיות בכל קהילה יהודית בעולם, קטנה כגדולה, ולחבר

ליצור עתיד משותף לכולנו".

החיבור האישי שלו לסוכנות היהודית הוטמע אצלו כבר מילדות, בבית הוריו. "אבא שלי ע"ה עלה ממצרים. אמא שלי היא בת לניצולי שואה. אמא שלה עלתה ארצה במבצע עליית ילדי טהרן, שהובילה הסוכנות היהודית בזמן השואה. הסבא הגדול שלי, דוד יהודה מיכאליס, שעל שמו אני נקרא, היה פעיל ציוני בגרמניה, ממקימי תנועת המזרחי. כשהנאצים עלו לשלטון, הוא חילץ את המשפחה שלו לישראל – לימים, המשפחה שהקימה את העיר בת ים. הוא האמין בשילוב בין תורה ועבודה ופעל להטמיע אותו בקרב צעירי המזרחי. השילוב בין התרבויות שקיים בבית שבו גדלתי, הנביט אצלי את הרצון להפוך את העיסוק בנושא לדרך חיים".

החיבור המעשי של סטון לסוכנות היהודית אירע לפני 16 שנה, כאשר יצא עם משפחתו לשליחות כדי לנהל את אזור מערב ארצות הברית מטעם הסוכנות היהודית. "השליחות הזאת שינתה את החיים האישיים שלי, אבל כמובן גם את הציאתי לשליחות, האמנתי שמקומו של כל יהודי הוא במדינת ישראל. אני עדיין מאמין בזה, אבל היום אני קצת פחות שיפוטי ומאמין שכל יהודי יכול לקחת חלק פעיל בבניית מדינת ישראל גם מרחוק. גיליתי בשליחות קהילות יהודיות ציוניות, תומכות, חזקות, שהם האחים והאחיות שלנו מעבר לים. הגילוי הזה גרם לי לשנות את כל מסלול הקריירה שיעדתי לעצמי ולהמשיך להיות מחובר לסוכנות היהודית. מאז עשיתי מגוון תפקידים בתוך הסוכנות, גם בעולמות השליחות וגם בעולמות הניהול הכללי של הארגון. מבחינתי, תפקיד המנכ"ל הוא סוג של סגירת מעגל אישית".

לשיטתו, תפקיד הסוכנות היהודית הוא ליצור הזדמנות לכל אחד מהאנשים שחיים במדינת ישראל ובקהילות היהודיות בעולם, לפעול באופן אקטיבי למען הבנייה והשיקום של מדינת ישראל. "במקביל, אנחנו צריכים לוודא שאנחנו שומרים על רשת ערכות הדדית, ולראות ששום קהילה לא נשארת מאחור", הוא מחדד. "כך למשל קבענו יעד לשנים הקרובות להעלות ארצה 300,000 עולים. רק מתחילת המלחמה הסוכנות היהודית ביחד עם משרד העלייה והקליטה העלתה יותר מ־40 אלף עולים. העלייה לישראל חייבת לבוא מתוך בחירה במדינת ישראל, שהיא התגשמות הציונות. אנחנו מתפללים לציון כל יום, ואנחנו רוצים להעלות מתוך המקום הזה, לא מתוך מקום של פחד, כי באותה נשימה אנחנו צריכים לדאוג שכל יהודי בכל מקום בעולם ירגיש בטוח".

כדי לסבר את האוזן מציין סטון כי רק בשנה האחרונה השקיעה קרן הביטחון של הסוכנות היהודית קרוב ל־20 מיליון שקלים בשיפור הביטחון בקהילות יהודיות בעולם. "בנוסף לכך, רשת החוסן שאנחנו מפעילים בשם JReady עוזרת לבעלי מקצוע ופעילים להתמודד עם מצבי החירום".

אף אחד מהאחים והאחיות שלנו מאחור. בין אם זה הקהילות היהודיות שנמצאות בעולם, ובין אם זה בראש ובראשונה האחים והאחיות שלנו ששבויים בעזה. אנחנו צריכים לראות אותם כאן במהרה בימינו".

כמו את כל תושבי מדינת ישראל, סוגיית החטופים שנמקים בשבי חמאס כבר שנה וחצי מלווה גם אותו ומדירה שינה מעיניו. אחד החטופים, איתן הורן, הוא חלק ממשפחתה של הסוכנות היהודית ואף היה בעבר שליח הסוכנות היהודית ותנועת הנוער הציוני בלימה שבפרו. "אין מצווה גדולה יותר ממצוות פדיון שבויים", הוא מזכיר. "זה הערך הבסיסי של העם היהודי, אנחנו עם שיצא מעבדות לחירות. במובן הזה, זה נמצא בליבה של מה שאנחנו עושים. ביחד עם יהדות העולם, אנחנו פועלים כדי להשפיע על דעת הקהל העולמית למען שחרור החטופים. אנחנו רותמים מאות מנהיגים ברחבי העולם, אנחנו מסייעים גם למשפחות החטופים, באמצעות הקרן לנפגעי טרור של הסוכנות היהודית. כל העשייה שלנו מתאפשרת הודות לשותפים שלנו ובראשם הפדרציות היהודיות של צפון אמריקה, קרן היסוד, ההסתדרות הציונית העולמית והפילנתרופים מרחבי העולם היהודי ומישראל".

בחודש האחרון קיימה הסוכנות היהודית את כינוס חבר הנאמנים בירושלים בהשתתפות מאות מנהיגים וראשי קהילות יהודיות מרחבי העולם, תחת הכותרת "עכשיו זה הזמן", במטרה להמשיך וליצור לחץ עולמי למען שחרור החטופים, לגבש תוכניות סיוע לחיזוק ישראל ולמאבק באנטישמיות בעולם. "בכינוס דיברה דליה קושניר, גיסתם של איתן ויאיר הורן, שהיא עובדת הסוכנות היהודית. הנושא הזה נמצא בליבה של העשייה שלנו. הלוואי שבאמת נוכל לחגוג את החירות של האחים והאחיות שלנו. אין משהו חשוב יותר בשעה הזאת".

משימת חיים לעתיד משותף

אומנם רק בחודשים האחרונים נכנס סטון לתפקיד מנכ"ל הסוכנות היהודית, אך הרזומה המקצועי שלו מושרש היטב בארגון. "אני רואה בתפקיד הזה משימת חיים", הוא מכריז בריאיון מיוחד ל'בשבע'. "אני מגיע אליו לאחר 16 שנים במגוון תפקידים של שטח ומטה, ועם חיבור מאוד עמוק לערכים של הסוכנות היהודית ולמחויבות שלנו לחזק את מדינת ישראל והעם היהודי. הסוכנות היהודית היא גוף ביצוע של העם היהודי. אנחנו פועלים ב־65 מדינות מחוץ לישראל, במטרה לתת מענה לאתגרים המרכזיים שניצבים בפני העם היהודי ומדינת ישראל".

"בשנים האחרונות, עוד לפני 7 באוקטובר, ניהלתי מצבי חירום והובלתי מבצעים בתקופות משבר בקהילות היהודיות ובישראל. במהלך מגפת הקורונה ניהלתי את חדר המצב של הסוכנות היהודית וסייענו להמשך מפעל העלייה לארץ בצל ביטולי הטיסות בעולם ובסיוע לקהילות יהודיות שנפגעו במשבר. עם פרוץ המלחמה באוקראינה, ניהלתי את בשביל הסוכנות היהודית 'מבצע אוקראינה', שבמסגרתו היינו אחראיים על קליטתם של אלפי פליטים והעלאתם בטיסות חילוץ לישראל. בעת הזאת, ביחד עם ההנהגה של הסוכנות היהודית בראשות יושב ראש הסוכנות היהודית דורון אלמוג ויושב ראש חבר הנאמנים מארק ווילף, אנחנו מגייסים את העוצמה של העם היהודי, כדי לעזור למדינת ישראל לעבור תהליך של ריפוי, ולפעול יחד כדי

יהודה סטון בקיבוץ ניר עוז

ובמשפחות. בעבר היא הייתה תוכנית מניעה, שדאגה שמשפחות לא יגיעו למקום בעייתי ולילדים תהיה הזדמנות לצמוח ולגדול. אחרי 7 באוקטובר מאות ילדים נכנסו למעגל הסיכון והתוכנית התרחבה משמעותית. היום היא נמצאת ביותר מ-60 רשויות במדינת ישראל".

כחלק מהנוכחות בחייהם של יהדות התפוצות, נמצאים שליחי הסוכנות היהודית גם בקמפוסים ובאוניברסיטאות, שם עוברים הסטודנטים היהודים תקופה מאתגרת במיוחד. "זה מאוד קשה, ולא דומה לשום דבר שהכרנו", קובע סטון. "אנחנו פרוסים בקמפוסים ברחבי העולם, עם שליחים שנקראים עמיתי ישראל. גם שם אנחנו בשאיפה לגידול של 30 אחוזים, להגיע למקומות נוספים שלא היינו בהם קודם. השליחים פועלים פחות בהסברה, ויותר בחיזוק הזהות והגאווה היהודית של הסטודנטים. הם נמצאים שם כדי לוודא שישראל היא חלק מהותי מתוך הזהות היהודית של הסטודנטים, וכדי לחזק אותם בזמנים הקשים שבהם הם מרגישים מבודדים. כמו שיהדות העולם מגיעה אלינו, אל מדינת ישראל, ואומרת לנו 'אתם לא לבד', גם אנחנו, בשם מדינת ישראל, מגיעים ליהדות העולם, מגיעים לצעירים האלה בקמפוסים שנמצאים בחזית ההתמודדות עם האנטישמיות, ונותנים להם תחושה שהם לא לבד".

סטון מבקש לציין כי בני הציונות הדתית מהווים חלק בלתי נפרד מהעשייה של הסוכנות היהודית בכל התחומים. "בני הציונות הדתית נושאים בנטל המילואים, ויש להם תפקיד מיוחד בחברה הישראלית: תפקיד מחבר, שתואם למשימת הסוכנות היהודית. התפקיד של הסוכנות היהודית זה לשמור אותנו ביחד, למען מדינת ישראל, למען העם היהודי. לוודא שאנחנו פועלים ביחד. הציונות הדתית חיה את שני העולמות האלה. במקום הזה, הם חלק אינטגרלי חשוב מהעשייה שלנו. אני מלא הוקרה למגזר הזה".

איך אתה רואה את התפקיד של הסוכנות היהודית בשנים הקרובות?

"אין ספק שזו תקופה קריטית בהיסטוריה", הוא אומר בהתרגשות. "למרות המחלוקות יש לנו עתיד משותף, ואנחנו צריכים מצד אחד להילחם את המלחמה הגדולה שיש בה אתגרים עצומים, ומצד שני להוקיר תודה. תפיסת העולם שלי היא שהיהדות היא מקום של הודיה. אנחנו מתעוררים בבוקר, ולפני הכול באה התודה כשאנחנו אומרים 'מודה אני'. לכל אחד ואחד מאיתנו יש מחויבות אישית לשלמות של העם הזה. בעת הזאת אנחנו צריכים לפעול למען מדינת ישראל, למען שחרור החטופים, ולשמור על האחים והאחיות שלנו. כל אחד ואחד מאיתנו צריך לתת במשימה הגדולה הזאת. זה מבחינתי התפקיד של הסוכנות היהודית בשנים הקרובות: לעורר, לעבוד ביחד, ולסייע למדינת ישראל ולעם היהודי לשגשג, לפרוח ולצאת מחוזקים מהמשבר שאנחנו נמצאים בו".

יהודה סטון באירוע הוקרה לעובדי היחידה לעלייה וקליטה של הסוכנות היהודית צילום: אוליביה פיטוסי עבור הסוכנות היהודית.

המלחמה עלו ארצה קרוב ל-40 אלף יהודים. שלישי מהם בני 18 עד 35. "מה שאנחנו מזהים בהרבה מאוד קהילות יהודיות, שבהן יש זהות יהודית חזקה, זה שהחבר'ה רוצים להגיע למדינת ישראל כדי לקחת חלק בבנייה של המדינה. בשנה האחרונה שירתו בצה"ל כ-3,500 חיילים עולים בודדים, שבחרו לעלות ארצה לבדם בשנים האחרונות. אנחנו מזהים את ההתעוררות הזאת בכל הקהילות היהודיות בעולם, שרוצות לקחת חלק, ובעיקר בדור הצעיר, שיש לו משימה חשובה לנגד עיניו".

כאמור, היעד של הסוכנות היהודית לחמש השנים הקרובות הוא להביא ארצה 300,000 עולים למדינת ישראל. פרט לאמירה הציונית הידועה, צד נוסף ביעדי העלייה הוא לסייע לגידול הדמוגרפי במקומות שנפגעו במהלך המלחמה. "כשמביאים עולים לצפון, לדרום, למקומות שנפגעו בשנה האחרונה, משדרים גם לאזרחי מדינת ישראל: אתם לא לבד, ביחד נבנה את המדינה. אנחנו נחזיר חזקים יותר, עם הרבה יותר עוצמה. לעלייה יש תפקיד חשוב. מי ששירת עם חיילים עולים יודע כמה זה מעלה את הרוח, כמה זה תורם ליחידות המקצועיות. במכפלות גדולות למדינת ישראל זה יכול להיות גיים צ'יינג'ר. לכן אנחנו עסוקים בזה - לראות איך העלייה תומכת במדינת ישראל. אנחנו מעלים רופאים ובעלי

מקצועות שונים. הדבר הזה נעשה בשותפות עם הקהילות היהודיות בעולם, עם משרד העלייה והקליטה ועם גופים נוספים".

במהלך התקופה הקרובה צפויה הסוכנות היהודית להוציא כ-1,000 צעירים, מהדרום ומהצפון, שנמצאים בתהליכי חוסן ושיקום, למחנות קיץ של צעירים יהודים בני גילם בעולם. "יש כאן רווח כפול. אנחנו עוזרים להם לעבור את תהליכי השיקום שלהם במקום שקט ובטוח, וגם מחברים את הדור הצעיר בתפוצות למה שקורה בישראל. ברגע שיש להם חבר ישראלי בן גילם שהגיע מאזורי הדרום והצפון, שחווה את מה שחווה בשנה האחרונה, זה מחזק את הנקודה הישראלית בתוך הזהות היהודית שלהם".

פותחים עתיד לאומי

אחד המנועים הכי חשובים הוא הקרן לנפגעי טרור של הסוכנות היהודית, שממומנת מתרומות של קהילות יהודיות בעולם. "נכון להיום סייעה הקרן ליותר מ-12 אלף משפחות שנפגעו מאז 7 באוקטובר. בתוך 48 שעות מתחילת האירוע הצלחנו להיות שם עם המשפחות, לתת להן מענק ראשוני, ומאז אנחנו מלווים אותן במשך שלוש שנים בתהליכי השיקום שלהן, ובעצם

תפקיד הסוכנות היהודית הוא ליצור הזדמנות לכל אחד מהאנשים שחיים במדינת ישראל ובקהילות היהודיות בעולם לפעול באופן אקטיבי למען הבנייה והשיקום של מדינת ישראל. "במקביל, אנחנו צריכים לוודא שאנחנו שומרים על רשת ערבות הדדית, ולראות ששום קהילה לא נשארת מאחור

שירות לאומי נמו שצריך!

משלבים אקדמיה בשירות

וחוסכים שנה בדרך אל התואר

הטבות בלעדיות בתוכנית:

קורס מנהיגות

פיתוח כישורי מנהיגות חינוכית

ליווי מקצועי

כלים מקצועיים לשירות משמעותי

מטען רוחני

תחנת כח רוחנית לנתינה אמיתית

חבורת איכות

קבוצה איכותית מאוחדת וייחודית

רכזאת התוכנית:

פנינה רותם 052-820-9936 | הדס איבגי 052-566-5594

לפרטים והרשמה: 02-6750724 053-8254356

מכללה ירושלים רח' ברוך דובדבני 36 ירושלים | rishum-jer@michlalah.edu

תחשבו מסלול

מחדש

הנדבנית שומרת המצוות
שבנתה את הר כנען, השומר
הראשון של ישראל שהיה
דתי ומזרחי, יהודי ח'ייבר
שנקמו במוסלמים והעלייה
הענקית לישראל שנמחקה
מדפי ההיסטוריה: מורה הדרך
והחוקר שרגא שמידלר בונה
נרטיב יהודי-היסטורי חדש
באמצעות סרטונים וסיורים
שחושפים את כל מה שהאתוס
הציוני לא רוצה שנדע

יוסף ארנפלד

/ צילום: שלומי יוסף

"הבנתי שאנשים
לא רוצים עוד
טיולי מעיינות, אלא
היסטוריה יהודית
ישראלית".
שרגא שמידלר

מקפל בתוכו סיפורים היסטוריים מרתקים. בית העלמין הצבאי בצפת

רגא שמידלר היה מדריך טיולים מצליח עד שהגיעה הקורונה. לקראת דעיכת ההגבלות, עיריית צפת הביאה לעיר משפיעני רשת כדי להחזיר אותה לתודעה. אחד מהם היה אוהד הנווד, בעל ערוץ יוטיוב שעוסק בטיולים בכל העולם. המטרה להגעתו הייתה הפקת סרטון על צפת כדי להזכיר לאנשים שהעיר קיימת, ושכשתגמר הקורונה תחזור התיירות. "ליוויתי אותו, וראיתי מה הוא עושה. אמרתי לעצמי: גם אני יכול לעשות את זה - לקחת פלאפון, לצלם ולהעלות סרטון. ניסיתי, עשיתי, והתחילו צפיות".

הסרטונים הראשונים שצילם היו של מעיינות ומקורות מים ברחבי הגליל והגולן, מתוך מחשבה שזה מה שמעניין את הצופים. "עשיתי את זה נטו בשביל לתת לאנשים להכיר את ארץ ישראל היפה. אתמול הדרכתי פה זוג בני 50 מתל אביב. הם אמרו לי: 'אנחנו מכירים את תאילנד ואת רומא כמו את כף היד. היינו שם עשרות פעמים. בצפת מעולם לא היינו'. יש לנו ארץ מדהימה, יפהפייה, כל כך הרבה אוצרות של היסטוריה, טבע ונוף. בשביל זה עשיתי את הסרטים - להראות לאנשים את היופי של ארץ ישראל ולטפח בהם את האהבה לארץ ישראל". מטילי מעיינות עבר שמידלר לצלם סרטונים על אתרים ארכאולוגיים, אבל עדיין הפרסום היה על אש נמוכה. "הסרט הכי נצפה אז היה על נחל תבור, 7,000 צפיות בשנתיים, אבל מבחינתי זה היה הישג גדול".

הסוד שקבור בגינת בית המלון

כשפרצה מלחמת חרבות ברזל, התיירות נעצרה באחת ושמידלר נאלץ לחשב מסלול מחדש, תרתי משמע. "בראש ובראשונה היה לי הרבה זמן, כי אין תיירים, אין טיולים, אין כלום. יחד עם זאת, לא היה שייך לעשות סרטוני טיולים. באווירה של 'הותר לפרסום' בכל רגע, אי אפשר לשתף פתאום במעין חדש ולהגיד 'תראו איזה יופי'".

שמידלר, תושב צפת, חי באותה תקופה בצל האזעקות התכופות, אבל בין לבין קפץ לסיום בבית העלמין הצבאי בצפת. מדובר בבית העלמין הצבאי הוותיק ביותר בארץ. "קבורים בו עולי הגרדום, קבר אחים של אלפיים יהודים שנהרגו ברעידת האדמה של 1837, נרצחי תרפ"ט ונרצחי תרצ"ו. ביום הזיכרון מנחם בגין אף פעם לא היה הולך להר הרצל, אלא לצפת - אל החיילים שעלו לגרדום בשמו. יש חתיכת היסטוריה בבית העלמין הזה, והוא לא כל כך מוכר לציבור. אז הלכתי וצילמתי שם את עצמי מספר את הסיפור של בית העלמין הצבאי. אפילו לא תכננתי את זה. הלכתי כי הרגשתי צורך להתפלל על קברי החיילים שנהרגו. פתאום הסרטון קפץ מאלף צפיות בממוצע, לעשרת אלפים צפיות. באותה הזדמנות צילמתי שם סרטון על רבי לייב בעל הייסורים, שגם הוא קבור שם. הסרטון קפץ מעשרת אלפים צפיות ל-70 אלף צפיות. אמרתי לעצמי שכנראה אנשים לא רוצים מעיינות אלא היסטוריה יהודית ישראלית".

שמידלר החל לצלם סרטונים היסטוריים על דמויות באזור צפת. בתוך זמן קצר צברו הסרטונים מאות אלפי צפיות, והוא הגיע למסקנה חד-משמעית שזו שליחותו לתקופה הקרובה. הסרטון הראשון היה על המסע הרב, הראשון, ברוך מזרחי הי"ד, ערבי יליד צפת שהתגייס וסייע למחתרות עד שנתפס ונרצח, וטרם זכה להוקרה מספקת בעיר הולדתו. סרטון נוסף היה על דמותה של שרה הלוי, שהייתה מבוני העיר וסיפורה המסעיר אינו מוכר לציבור.

שרה הלוי הייתה אישה אוסטרלית עשירה שהלכה שבי אחר הרעיון הציוני. זמן קצר לאחר שעלתה ארצה, בעלה ואביה נפטרו והיא ירשה סכומי כסף עצומים. כתוצאה מהחוויה המטלטלת, הגיעה לצפת כדי לנפוש קמעה. כשראתה את הר כנען, מחוץ לחומות העיר העתיקה, החליטה לקנות את כל 200 הדונמים שלו. על ההר היא בנתה מבנה גדול מתוך רצון שיהפוך לבית ספר לאומנות, וניסתה לשכנע סטודנטים יהודים מכל רחבי העולם לבוא אליו. מכיוון שאיש לא הגיע, הפכה את המבנה לבית מלון, ומסביבו בנתה שכונה ונתנה את בתיה בחינם לתושבים מצפת. היא זכתה לחיות עד גיל 97, ובכל בוקר הייתה יוצאת לשתול עצי אורן. היום הר כנען מלא בעצי אורן, כולם פרי נטיעותיה. לקראת סוף ימיה פרצה מלחמת השחרור וכל התושבים ברחו בחזרה לעיר העתיקה של צפת. היא נשארה לבדה בהר כנען, והזמינה את גדוד הפלמ"ח להתמקם במלון שלה על חשבונה. הגדוד הזה שחרר את צפת ב-1948.

הלוי הורשה את כל הנכסים שלה בהר כנען לקרן הקיימת לישראל, בכמה תנאים: "שזאת תהיה שכונה דתית של שומרי תורה ומצוות, שלא יחללו שם את השבת, שחלק נכבד מהכסף ילך לרבנים, ושהבתים ילכו לשלושה רבנים גדולים בצפת. הקרן הקיימת לישראל לא קיימה אפילו סעיף אחד מהצוואה שלה, והכול הפך להיות חילוני לחלוטין. אגב, היא ביקשה להיקבר על ההר באישור מיוחד, וקברה נמצא היום בפינה צדדית בגינה של המלון. לא רק שהם לא מטפחים את הקבר שלה, אלא מזניחים אותו. אין גישה לשם, זה כמו המחסן של המלון. פשוט זולזלו לחלוטין בצוואה שלה", הוא מתאר בצער.

"זה סיפור של השראה", הוא מחדד. "שרה התחילה את המהפכה שלה בגיל 50. היא חיה חיים שלמים, ורק בגיל מופלג התחילה לעשות מהפכה. אנחנו לומדים ממנה שאנשים יכולים לעשות שינוי בכל שלב שהם רוצים".

תחשבו מסלול מחדש

אחד הסיפורים המרתקים שחשף שמידלר הוא סיפורו של דאוד אבו-יוסוף - דוד אבי יוסף - שהגיע משבט הח'יבר בערב הסעודית. "הוא היה השומר הראשון בפתח תקווה, אם המושבות. קראו לו 'השייח' היהודי'. הוא זה שלימד את השומרים בארץ איך להילחם עם הערבים, ואיך לעשות סולחות והסכמים. אבל אף אחד לא שמע עליו מעולם כי הוא היה מזרחי ודתי - שני הקריטריונים שמורים להוציא אותו מהאתוס הציוני"

הסרטון זכה למאות אלפי צפיות, ושמידלר הבין שזה מה שאנשים רוצים: "היסטוריה יהודית ישראלית, שלא מסתדרת עם האג'נדה של כותבי ההיסטוריה הישראלית ולכן נמחקה מהאתוס הציוני ההיסטורי".

צילומי הסרטון היו מאתגרים, ולא רק בגלל המצב הביטחוני. "זה מקום סגור, הסתננתי דרך הגדר", הוא מתאר. הוא לא דמיין שבעקבות התהודה שהסרטון יקבל הוא ייאלץ לעשות זאת פעם נוספת. "פנו אליי שלוש נשים חילוניות, אחיות בסביבות גיל 80, ואמרו לי: אנחנו קיבוצניקות, פעלנו הרבה בשביל מדינת ישראל, הבעלים שלנו היו אלופים בצבא. ראינו את הסרט שלך והתרגשנו, ואנחנו רוצות לבקר בקבר שלה. אמרתי להם: זה סגור, יש גדרות, אי אפשר להגיע. תירשמו במלון לקבלת חדר, אולי תוכלו להגיע למחסן מאחורה. הן אמרו לי: אנחנו עוד מהמחתרות, מה זה בשבילנו לעבור גדר? אמרתי להן שאני חושש לשלומן, נשים בנות 80 שהולכות בקושי. בסוף מצאתי את עצמי נשכב על הרצפה ועובר אחריהן את הגדרות".

סרטים שוברי מיתוסים

מאז שתפס את הנישה ההיסטורית, התרחבו גבולות הגזרה של הסרטונים לכל רחבי הארץ. "מאחר שהערוץ צמח מאוד, אני משקיע יותר בסרטים. אני לא עושה את זה על הדרך. אני יושב ועושה תחקיר, מחפש את כל המקורות, ויוצא לצלם את המקומות שרלוונטיים לסיפור". אחד הסיפורים המרתקים שחשף שמידלר הוא סיפורו של דאוד אבו-יוסוף - דוד אבי יוסף - השומר הראשון של ישראל שהגיע משבט הח'יבר בערב הסעודית. "הוא היה השומר הראשון בפתח תקווה, אם המושבות. הייתה לו מנטליות ערבית. קראו לו 'השייח' היהודי'. הוא זה שלימד את השומרים איך להילחם עם הערבים, ואיך לעשות סולחות והסכמים וחברויות וקשרי ידידות ומלחמה עם הערבים. כל ארגון השמירה וההגנה והמלחמה של ישראל יצא ממנו, אבל אף אחד לא שמע עליו מעולם כי הוא היה מזרחי ודתי - שני הקריטריונים שמורים להוציא אותו מהאתוס הציוני".

הסרט הנצפה ביותר בערוץ עוסק בטבח האכזרי של מוחמד ומאמיניו ביהודי ח'יבר והנקמה של יהודי ח'יבר. הללו תקפו את שיירות עולי הרגל הערבים למכה במסורת שנמשכה יותר מאلف

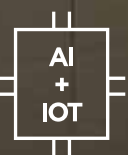
מקרר 4 דלתות - קו אפס

505
ליטר
נטו

החל מ-
₪5,590

EL560

מערכת סנסורים חכמים
מבוססי AI

פיזור אויר
משופר
בתחתית המקרר

התאמת קו אפס
לארונות המטבח

פתיחה חלקה
צירי דלתות
בפתיחת 105°

יפיפה וחדשני! משתלב באופן מושלם בקו הארונות של המטבח בעומק 60 ס"מ הסטנדרטי, אין בליטות ולא נותרים רווחים מקו הארונות | פאנל שליטה נוח ודיגיטלי | מגירת לחות מיוחדת | מגיע בגימור זכוכית ונירוסטה | מערכת ארבע מחזורי קירור | מערכת זרימת אוויר רב-כיוונית | טוטאל נו-פרוסט

מיחסי חשמל

בתוקף עד ה- 30/4/25 ואו עד גמר המלאי | בסניפים ובאתר | לפחות 30 יחידות למכירה
חל על הדגמים EL560DN/EL560GW/EL560GBL/EL560N

שנים. עוד סופר שם על היהודייה שהרעילה וחיסלה את מוחמד עצמו כנקמה על רצח בעלה ובניה. "כל הסרטים שאני מוציא שוברים מיתוסים. אין סרט אחד שלא שובר איזשהו אתוס ציוני, היסטורי או ארכיאולוגי", הוא מצהיר. "אנשים שקצת מלומדים מרימים גבה: מה זה השטריות האלה? מאיפה הוא מביא את זה? אז אני מקפיד להביא את כל המקורות של מה שאני אומר, כדי שמי שרוצה לעיין בדוק אותי אם זה נכון. לא קיבלתי תגובה אחת מבן אדם שעבר על המקורות שהבאתי והגיע למסקנה שאני טועה. המקורות שאני מביא לא ניתנים לערעור, אלא שאנשים לא מכירים אותם".

ציורים שהגיעו למנהטן ורוסיה

המפגש שלנו מתקיים בתזמון מושלם מבחינת מזג האוויר. החורף נטל לעצמו הפוגה קלה, ובהחלט נעים יותר לשוטט בסמטאות צפת העתיקה, מה שמאפשר לנו לחזור אחורה בזמן. בצפת לא מדובר בתהליך מסובך. בכל פינה מסתתרת פנינה היסטורית, ואם נמצא לידך האדם הנכון, תוכל להתוודע לסיפורים עתיקים ונדירים שמתגלגלים בין אבני העיר. נקודת הפתיחה שלנו היא מרכז ההדרכה 'רוח צפת'. מקום נעים ומזמין שמשמש להופעות וסדנאות, ובהחלט מכניס לאווירה. "במקום הזה שכן בית הדין של צפת", מגלה שמידלר. "חכמי צפת ישבו פה, קיבלו שאלות מכל העולם ושלחו תשובות. בבית ממול התגורר רבי יוסף קארו. במלחמת העולם הראשונה הפסיקו להשתמש בחדר. בעקבות הרעב, הייתה עויבה המונית והחדר ננטש". עד לפני 15 שנה המקום היה נטוש לחלוטין. "זו הייתה חורבה", הוא מתאר. "בדקתי למי שייכת החורבה הזאת, עד שגיליתי שזה הקדש ששייך לקהילה בצפת. פניתי לרב הראשי של צפת, הרב שמואל אליהו. באותם ימים חיפשנו מבנה לשיבת בעלי תשובה שהייתה לנו כאן, וקיבלנו רשות להשתמש במקום. כיום מפעילה את המבנה עמותת רוח צפת, עם הופעות מוזיקה, שיעורים וסדנאות. את הציורים על הקירות אני ציירתי".

כך מתברר כי בנוסף לטיולים וסרטונים, שמידלר הוא אומן ציור. "אמא שלי היא מורה לאומנות. גדלתי לתוך זה", הוא מספר. "כשהגעתי לצפת, זכיתי ללמוד הרבה שנים תורה. הרגשתי צורך להביע את זה, זה פשוט דגדג לי באצבעות ויצא דרך הציורים. השתמשתי בציורים בשביל להפיץ יהדות ואת הרוח של צפת. לכל ציור יש תוכן וסיפור מאחוריו. אני מקבל בגלריה קבוצות של תיירים מהארץ ומחו"ל, מסביר להם על האומנות ועל ההשראה מאחורי הציור. הציורים נמכרים בכל העולם. אחד מהם תלוי במלון פלאזה במנהטן. יש בחור לא יהודי, בעלים של רשת סופרים גדולים ברוסיה. פעם הוא הגיע לכאן ונדלק, ומאז בכל חג הוא מתקשר אליי כדי להזמין ציור חדש. הציורים תלויים במשרדי הרשת הגדולה שלו ברוסיה".

כבר שנה וחצי שמרכז ההדרכה לא ממש פעיל. "צפת לא פעילה כבר שנה וחצי", מתקן אותי שמידלר. "אומנם צפת לא פונתה, אבל במהלך המלחמה ירו עליה אלפים טילים. התיירות בצפת מתה בזמן המלחמה. אחוז ניכר של תושבי צפת מתפרנסים מהתיירות: בתי מלון, צימרים, מסעדות, גלריות, מדריכי טיולים - אלפי אנשים שנתקעו בלי פרנסה

במשך שנה וחצי. הרבה גלריות ומסעדות נסגרו וצימרים נמכרו. והסוף עדיין לא נראה באופק".

יש עכשיו קמפיין שטוען שהצפון פתוח. אנשים לא באים?

"התיירות בצפת לא בנויה על תיירות מהארץ, אלא בעיקר על תיירות מחו"ל. תיירות מחו"ל לא מגיעה עד שהיא יודעת שזה בטוח, ושהיא יכולה לעשות הזמנה חצי שנה מראש. צריך עוד כמה חודשים כדי שאנשים יראו שזה באמת שקט ובטוח, ורק אז יתחילו להזמין לעוד חצי שנה. זאת אומרת, לפחות עוד שנה עד שהתיירות תתחיל לחזור".

ביקור בחדר שבו נכתב השולחן ערוך

שרגא שמידלר, בן 46, נשוי ליפעת, אב לעשרה ילדים וסב לארבעה נכדים, התגלגל אל צפת לפני 30 שנה בדיוק. הוא גדל בשכונת עין גנים בפתח תקווה, והגיע ללמוד במכינה קדם-צבאית בצפת בשנת 1995. "יום אחרי רצח רבין", הוא זוכר את התאריך המדויק. "התחלתי מאוחר, אחרי שהתחילה השנה. ברגע שירדתי מהאוטובוס, נדלקתי על צפת. יש לה איזה קסם, יש לה תדר אחר. יש שאומרים שצפת זה ראשי התיבות של צפון תל אביב. תל אביב זו עיר בלי הפסקה, וצפת זו הפסקה בלי עיר - שקט, שלוה, אנשים לא ממהרים, לא רצים. ויש קדושה באוויר, היסטוריה יהודית מטרפת. פשוט נדלקתי. מצאתי את עצמי לומד פה שנתיים, עד הגיוס". את השירות הצבאי שלו, זמן קצר אחרי שהתחתן, עשה שמידלר בתפקיד מש"ק הגמ"ר בחטמ"ר שומרון. "הייתי אחראי על הנשקים והציוד של כיתות הכוננות ביישובים. המילואימנים היו תושבי האזור, ככה הכרתי את החבר'ה מאיתמר ויצהר. נדלקתי,

תחשבו מסלול מחדש

"אנחנו בונים את מדינת ישראל לפי הזיכרון ההיסטורי שיש לנו. אם בישיבות התיכוניות מלמדים ספרי היסטוריה של האתוס הציוני החילוני - זה אסון, כי זה גם מה שייצא בעתיד. מבחינת בחור דתי שלומד בישיבה תיכונית, ברור לו שהחילונים הקימו את המדינה, הדתיים הם טפילים, הם שנורים, והחרדים הם שואה"

וכשהשתחררתי עברתי לגור באיתמר ולמדתי בישיבה של הרב רונצקי".

את שטף הריאיון עוצר בחור חרדי שמבקש שנשלים מניין לקדיש בסיום ש"ס משניות בבית סמוך. שמידלר מעדכן אותי שזאת הזדמנות נדירה לקבל הצצה למערה שבה רבי יוסף קארו כתב את השולחן ערוך וישב ללמוד תורה עם מלאך, מגיד מישרים, שהתגלה אליו בלילות. "יחד איתו הוא כתב יומן שהפך לספר 'מגיד מישרים'", הוא מציין. "המקום הוא כולל, בדרך כלל סגור למבקרים. ה' יתברך רצה לקחת אותך למקום מיוחד".

אחרי שביקרנו במערה של רבי יוסף קארו, נכנסנו גם לביתו. "בכל העולם, בכל יום, אנשים לומדים שולחן ערוך. כמה אנשים זכו להיות בחדר שבו נכתב השולחן ערוך? אתה זוכה לזה עכשיו", הוא מכריז. "אין פה תיירים, אז הפכו את זה לכולל. המקום הזה הוא הקדש. חדר מערת המגיד הוא הקדש שמטופל ידי משפחת שבבו, שגרים בצפת 200 שנה. הם טיפלו במקום והחליטו לפתוח אותו לציבור. כשהציבור הפסיק להגיע, הם החליטו להשכיר את זה לחסידי ברסלב - שיהיה מקום של תורה".

אפרופו הבית של רבי יוסף קארו, שמידלר משתף בסיפור פיקנטי: למנהל ישיבת ההסדר בצפת קוראים הרב יותם קארו, צאצא בן אחר בן לרבי יוסף קארו. כשהוא הגיע לצפת כדי לנהל את המרכז התורני הלאומי - הוא לא מצא דירה. כל דבר שניסה, לא הסתדר. הוא ניגש לרב שמואל אליהו ואמר לו שהוא לא מצליח למצוא מקום לגור. אמר לו הרב: יש פה את הבית של סבא רבא שלך, רבי יוסף קארו. הוא פנוי, ואני צריך מישור שיגור שם ויתחזק את המקום. "ככה הוא קיבל את הבית למגורים. הוא גר פה תקופה ארוכה". ובחזרה לקורות חייו של

"התיירות תתחיל להתאושש לכל המוקדם בעוד שנה". שמידלר מדריך קבוצה בצפת

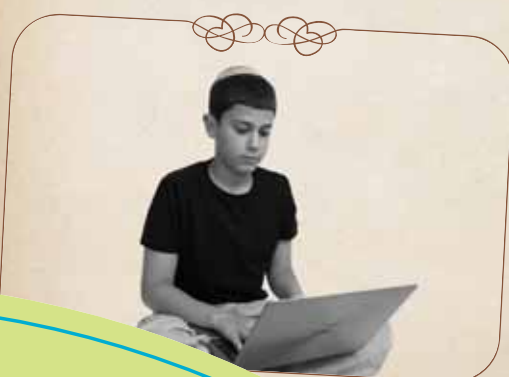
SHIELD

כלים להורות דיגיטלית

מכת מסכים?

עם 'שילד' מבית
רימון תוכלו
לעבור בקלות גם
את תקופת החגים

הגנה בהתאמה
אישית לכל משתמש

הגנה בווטסאפ
וברשתות חברתיות

בקרה על זמני מסך
בכל מכשיר

לגלוש מוגנים
במהירות הסיב

פסח שמח וכשר לכל בית ישראל!

פתרונות דיגיטליים מתקדמים
להורות חדשה

SHIELD

עם SHIELD מבית רימון אתם יכולים להיות רגועים שהמשפחה והילדים מוגנים באינטרנט, ברשתות החברתיות ואפילו בווטסאפ. לפרטים ולהצטרפות, צרו קשר.

rimon.net.il

"הקונספט של העם היהודי גובש כאן". מערת שם ועבר

קשר עם אנטונינוס הקיסר, והם היו חברים. זאת אומרת, רבי יהודה הנשיא היה בעד סלחנות, בעד פיוס, בעד חיבור עם התרבות היוונית. צריך להיות בור גמור ביהדות כדי להגיד את זה. המסר שלהם גם היה שהקנאות הדתית־חרדית של היום היא נגד דעתו של רבי יהודה הנשיא."

"כל מי שמכיר את התורה, מבין שרבי יהודה הנשיא לא היה סלחן מול התרבות הרומית", קובע שמידלר. "הוא לא שם בבית שלו פסיפס של אישה לא צנועה. זה לא רבי יהודה הנשיא. הוא כן הבין שזו תקופה שצריך להוריד את הראש, כי אנחנו נמצאים בגלות, אבל לא להשתחוות לתרבות הרומית. כל ילד בגן דתי מבין את זה, אבל בעולם החילוני לא מבינים את זה. הם מפרשים את הארכאולוגיה ואת ההיסטוריה הישראלית לפי תפיסת עולמם, שזה בסדר".

מה לא בסדר בעיניו? שמידלר במהיר
בחריפות: "אנחנו לא נותנים את הקונסטה.
איפה העולם הדתי בסיפור הארכאולוגי-
היסטורי של ישראל? למה הוא לא מביע
את דעתו בסיפור? איזו היסטוריה ציונית
מלמדים בישיבות התיכוניות? את הספרים
של החילונים. וזה לא נכון, זה מעוות. חשבת
שכולם יודעים שזה מעוות, עד שגילית
שאנשים מאוד רציניים מאמינים שזה נכון.
כי כשאתה חוזר על שקר במשך מאה שנה,
הוא הופך להיות אמת. וזה נורא ואיום.
התפקיד שלנו הוא לספר לאנשים את הסיפור
האמיתי."

“אנחנו בונים את מדינת ישראל לפי הזיכרון ההיסטורי שיש לנו. אם בשיבות התיכונות מלמדים ספרי היסטוריה של האתוס הציוני החילוני, זה אסון, כי זה גם מה שייצא בעתיד. מבחינת בחור דתי שלומד בשיבה תיכונית, ברור לו שהחילונים הקימו את המדינה, הדתים הם טפילים, הם שנורים, והחרדים הם שואה”.

הפתרון, לדבריו, מתחיל אפילו בסרטונים פשוטים: "לא צריך להיכנס לתוך משרד החינוך כדי לשנות את זה, כי היום הנוער לא לומד בבית הספר. איפה הנוער לומד? בסרטים. ואת הסרטים גם בחור כמו שרגא, ממדריך טיולים בצפת, בלי שום תקציב, יכול להפיק. אם אתם רוצים להשפיע על העתיד של מדינת ישראל, תעשו לאנשים סרטים. כי מי שלומד את ההיסטוריה, זה מה שמשפיע על העתיד. אם ההיסטוריה שלך עשירה, גם העתיד שלך יהיה עשיר".

הקימו את המדינה?

”בעלייה העצומה שקדמה לעלייה הראשונה, היו כולם חרדים. העלייה הראשונה בעצם נספרת מהחילוני הראשון שהגיע לארץ, שזה עליית הביל”ויים. אבל היו 30 אלף מרוקאים ואלג’יראים שעלו לפניהם, שכולם היו דתיים ובאו בשביל להקים מדינה. פרט להרצל, היו ארבעה חוזים שכולם היו דתיים, כמו רבי יהודה ביבס שקשור למשפחת ביבס שנרצחו בעזה, ורבי יהודה אלקלעי. הם עלו לארץ בשביל להקים מדינה. הם לא היו שנוררים שחיו על קופת התרומות מחו”ל. זה אתוס ציוני לא נכון. בעלייה הראשונה עלו 25 אלף איש. בעלייה שקדמה לה עלו 30 אלף איש, אבל לא סופרים אותה כי הם לא היו חילונים. הם היו דתיים מאוד ממוצא מזרחי שעלו לארץ ממניע משיחי קיצוני וזה פשוט לא התאים לכותבי האתוס הציוני”.

**בקרוב מי שהכריז על הקמת המדינה
במוזיאון תל אביב, לא היה אף אחד מה-30
אלף שהגיעו ממרוקו.**

"יש אחד - בכור שלום שטרית, הצבר היחיד שחתום על המגילה. השאלה היא האם מקים המדינה הוא זה שהכריז על הקמת המדינה, או כל אלו שפעלו כדי שזה יקרה? נכון, החילונים היו פה דור אחד, ובפועל הם אלה שהכריזו על הקמת המדינה, אבל יש עשרות אלפי חרדים שהקריבו את חייהם ומתו בשביל להקים פה את המדינה, למה סופרים אותם רק בתור שנווררים שחיו על כספי צדקה של תושבי חוץ? פשוט אלה שכתבו את האתוס הציוני היו אשכנזים חילונים, ולכן כל מי שקשור לעדות המזרח ולחרדים, צבעו אותו בצבע של שנוורר. אני פשוט מספר את הסיפור האמיתי."

בסוירים שלו באה לידי ביטוי נקודת המבט היהודית על ההיסטוריה. כך למשל, הוא מדגים, בציפורי יש את מה שמכונה "המונה לזיה של המזרח התיכון". בלב השכונה היהודית בציפורי יש פסיפס יפהפה של אישה שהשתמר בצורה מדהימה. באותו בית יש גם מוטיבים מהתרבות הרומית-יוונית, כמו גם שירותים פרטיים.

”הארכאולוגים באים ואומרים: בבית הזה
גר יהודי עשיר, שהיה מחובר חזק למיתולוגיה
היוונית-הרומית, והיה צריך שירותים כי
כנראה הייתה לו איזו מחלה. כנראה שזהו
ביתו של רבי יהודה הנשיא. צריך להיות טיפש
גמור לחשוב שרבי יהודה גר שם. למה הם
אומרים את זה? כי לרבי יהודה הנשיא היה

תחשבו
מסלול
מחדש

**"אני פותח כל סיור
בשאלה: בת כמה
צפת? כמה שנים
אנשים חיים בצפת?
אנשים זורקים
מספרים, ואז אני
אומר להם: ארבעת
אלפים שנה, משם
ועבר - מאז גרים פה
אנשים, ומאז יש פה
יצירה של תורה. זה
הפך להיות משפט
פתיחה של הרבה
מאוד מדריכים
שמגיעים לצפת. זה
השינוי, ונראה לי
שיש לי חלק בזה"**

יידענע מה הולך לה בבטן, היא הלכה לדרוש את ה' היא באה לשם, שהיה נביא, והוא אומר לה: מזל טוב, יעקב ועשיו הולכים מכות בבטן. זה קורה פה בצפת. המערה שנמצאת מעל הרחוב הראשי סגורה בדרך כלל לציבור. בסמוך יש בית כנסת עתיק שהיה מסגד ושמו 'בית הכנסת שם ועבר'.

“אני פותח כל סיור בשאלה: בת כמה צפת? כמה שנים אנשים חיים בצפת? אנשים זורקים מספרים, ואז אני אומר להם: ארבעת אלפים שנה, משם ועבר – מאז גרים פה אנשים, ומאז יש פה יצירה של תורה. זה הפך להיות משפט פתיחה של הרבה מאוד מדריכים שמגיעים לצפת. זה השינוי, ונראה לי שיש לי חלק בזה.”

"החרדים הקימו את מדינת ישראל"

כחלק מעבודתו כמדריך טיולים, למד שמידלר בקורסים והשתלמויות שמהם לא נזוהה נחת, והתחיל לבעבע אצלו רצון לעשות שינוי. "ראיתי איך ההיסטוריה הישראלית מעוותת", הוא מזדעק, "בכל מה שקשור לארכאולוגיה והיסטוריה ארץ-ישראלית, בממקורות של האקדמיה פשוט מעוותים את הכול. כמו למשל, הטענה שהחילונים הם אלה שהקימו את מדינת ישראל. זה לא נכון. החרדים הקימו את מדינת ישראל. זה ב־180 מעלות הפוך ממה שהם אומרים. אני לא חושב שעושים את זה מתוך רוע, אלא מתוך זה שהאדם הוא סובייקטיבי, והוא בוחר את הנרטיב שמתאים לו בסיפור."

על מה אתה מבסס את הקביעה שהחרדים

שמידלר. אחרי שבע שנים בשומרון חזרה משפחת שמידלר לצפת. "תמיד היה לי חלום לחזור לצפת", הוא משתף. "עברנו בגב ההר תקופה סוערת מאוד של האינתיפאדה השנייה. הייתי בכיתת הכוננות, בוועדת הביטחון של איתמר ויזעה, הייתי בכל הפיגועים. הרגשנו צורך להירגע. באנו לצפת כדי לתת לגשמה קצת אוויר, וגם בשביל השליחות. זאת הייתה תקופת ההתנתקות, והרגשנו שכל זה קורה בגלל שהציבור הדתי-לאומי חי בתוך בועה ביהודה ושומרון ולא יצא לעם ישראל לקרב אותו. הגענו לצפת כדי להקים ישיבה לבעלי תשובה. הישיבה החזיקה מעמד תשע שנים עד שנסגרה."

בשלב מסוים הרגיש שמידלר תחושת
מציאות וחיפוש את השלב הבא. לכל אורך הדרך
התעסק גם בהדרכת טיולים, ובכך החליט
להתמקד כעת. מהדרכת טיולים מהצד, הפך
התחום לעיסוקו העיקרי והוא ממדריך סיורים
בעיר לכל גוני האוכלוסייה מהארץ ומהעולם.
מבחינתו, הערך המוסף שלו בתור מדריך
טיולים הוא השליחות להפצת יהדות. "יש
לצפת סיפור מדהים, הרבה תורה, הרבה
קדושה, ואנשים באים כדי לקבל את זה.
האדם הוא יצור סובייקטיבי, וכל דבר שתגיד
יהיה מתוך העולם שלך. כשמגיע מדריך
חילוני, הוא ממדריך מהעולם שבו הוא נמצא,
בצורה שבה הוא רואה את הדברים. כשנכנס אדם
תורני מעביר סיור, אז הוא מעביר סיור עם
תוכן יהודי ואנשים יוצאים עם רגשי קודש
ורצון להתקרב ליהדות."

אחד האתרים ששמידלר זוקף גם לזכותו את העובדה שנכנס לרפטואר התיירות של העיר. הוא ישיבת שם ועבר. "לא הרבה מכירים את זה, אבל יש מסורת שישבת שם ועבר נמצאת פה בצפת, במערה שבה למדו אברהם, יצחק ויעקב. הקונספט של העם היהודי גובש פה במערה. כשרבקה אימנו הייתה בהיריון ולא

המוסדות הציוניים הכרו את צוואתה.
מצבתה של שרה הלוי בבית המלון בהר כנען

עוגן לכלכלת ישראל - כבר 20 שנה

חג פסח כשר ושמח

חברת
נמלי ישראל
פיתוח ונכסים בע"מ

ערתה בני חורין
פרויקט מיוחד לחג הפסח

יש חיים אחרי הממשלה

יובל שטייניץ מילא שורה של תפקידים בכירים בממשלה ובכנסת, אבל לפני שלוש שנים הודיע במפתיע על פרישה מהפוליטיקה. כיום הוא ומשפחתו נהנים מהורדת הכרוכיל הציבורי, ובמקביל לכהונתו כיושב ראש 'רפאל' משקיע שטייניץ את זמנו בתחביב ישן: כתיבת ספרים

ניצן קידר // צילום: אוליבר פיטוסי פלאש 90

"גאה במה שעשיתי, אבל רציתי לחזור לאהבתי הראשונה – הפילוסופיה". יובל שטייניץ

יכולתי לדאוג לביטחונה, לשגשוגה, לכלכלתה ולעתידה של מדינת ישראל. יש לי סיפוק עצום. הייתי הראשון להתריע לגבי תוכנית הגרעין של סוריה, יזמתי תקציב דו-שנתי, הכנסתי את ישראל לרשימת מדינות ה-OECD אחרי 40 שנה שלא הצלחנו להיכנס אליה, הובלתי מהלך לפירוק הנשק הכימי בסוריה, ואחרי

לפיתוח אמצעי לחימה. פחות מחצי שנה מרגע שהחל ללמד כבר נכנס לתפקידו החדש, והתאהב בו כמעט מהרגע הראשון. **אחרי הרבה שנים של כהונה בתפקידים הכי בולטים ומשפיעים, החלטת לסיים את הפרק הפוליטי בחיים שלך. מדוע עשית זאת?** "במשך 24 שנים עשיתי כמיטב

החליט להניח את הפוליטיקה מאחור ולהמשיך הלאה. מטרתו המקורית הייתה לחזור לשדה האקדמי ולתחום הפילוסופיה האהוב עליו (שטייניץ הרצה בעבר באוניברסיטת חיפה), והוא אף הספיק ללמד מעט באוניברסיטת רייכמן. אבל המדינה קראה לו שוב והוא נבחר לתפקיד יושב ראש 'רפאל' – הרשות

דר יובל שטייניץ כיהן בתפקידים פוליטיים בכירים ביותר. הוא היה שר האוצר, שר האנרגיה, חבר הקבינט, יושב ראש ועדת החוץ והביטחון, והיה חלק מצמתיים מרכזיים מאוד בקבלת ההחלטות השנים האחרונות. אבל בשנת 2022 הוא

יש בפוליטיקה. לכן אני קורא לו 'הקומדיה הממשלתית', כי הוא כתוב עם המון הומור. המחמאות שאני הכי שמח לקבל על הספר הן שאנשים מספרים לי שהם ממש צחקו כשקראו את הספר ואפילו בחלק מהמקומות התפוצצו מצחוק. הוא אומנם רציני, אבל עם הרבה הומור."

מה רצית שהאזרח הישראלי ידע אחרי שהוא קורא את הספר שלך? איזו זווית ראייה נוספת רצית לתת לו?

"מצד אחד, מה צריך לתקן, כמה קשה להוביל ולנהל את המדינה הזאת, גם בתחום הביטחוני וגם בתחום הכלכלי. ומצד שני, כמה באמת אפשר גם להצליח לשנות דברים ולעשות רפורמות, לפעמים גם אחרי 30 או 40 שנה שהדברים היו תקועים. וכמה, עם המון עקשנות והמון רצון ונכונות ללמוד את הדברים, אפשר גם להתניע תהליכים שחלקם תהליכים היסטוריים."

"אחד הנושאים המרכזיים בספר הוא יחסי צבא ומדינה, והקושי שנובע מחוסר הפתיחות וחוסר הנכונות של צה"ל ושל מערכת הביטחון להקשיב לביקורת חיצונית או לתת לגופים אחרים, כמו הממשלה והכנסת, להתערב בקבלת ההחלטות, בעיקר בבניין הכוח הצבאי והביטחוני. זה קורה באופן דומה גם בתחום הכלכלי ובתחום המדיני. זה לא ספר זיכרונות, מדובר בספר שמציג את הדברים, כולל הרבה גילויים של מה שהיה מאחורי הקלעים."

לסיום, פסח הוא חג שבו אנחנו יוצאים מעבודת לחירות. יש אנשים שאומרים על הפוליטיקה שהיא קצת כמו עבדות. מה היית מייעץ למי שהיה שואל אותך היום אם להיכנס לפוליטיקה?

"קשה לי לענות על השאלה הזאת. בסך הכול, פוליטיקה זה הכרח בל יגונה, ואין דמוקרטיה בלי פוליטיקה. אלו שני צדדים של אותו מטבע. מי שיש לו יכולות של מחשבה וניסיון, יכולות רטריות וניסיון מדעי או ניהולי או ביטחוני, וניתן גם ביכולת דיבור והבעה טובים, מוזמן לבוא לפוליטיקה כי צריך שם אנשים טובים. בכל תפקיד, גם בצבא, אתה משלם מחירים. צריך לעשות את זה כדי לשמור ולהגן על עם ישראל ועל מדינת ישראל. בעיניי, השירות שלי בממשלה ובכנסת היה המשך ישיר לשירות שעשיתי בצה"ל."

בממשלה ובכנסת ולא כתבתי אף ספר. מאז שעזבתי, לפני שנתיים, כבר כתבתי שניים וחצי ספרים. עכשיו אנחנו מדברים על 'הקומדיה הממשלתית', אבל לפני יצא מותחן מדע בדיוני תחת השם 'לא יהיה לנו לאן לחזור' שהפך לרב־מכר. לפני שנתיים, לכבוד המהדורה ה־70 של 'הזמנה לפילוסופיה', הוספתי לספר שער חדש שנקרא 'בין מדע לפילוסופיה'. אז הנה, בשנתיים כתבתי ופרסמתי כבר שניים וחצי ספרים, וגם זה חשוב, לפחות מבחינתי", הוא מציין.

במה עוסק הספר החדש שלך, 'הקומדיה הממשלתית'?

"פוליטיקאי ואיש ציבור בישראל, לצד בני משפחתו, ילדיו, אשתו, שכניו ובני משפחתו הרחבה, משלמים מחירים שלא צריכים להיות. בעולם הרחב, למשל בארצות הברית, בבריטניה או בשוודיה, לא נהוג להפגין מול בתים של פוליטיקאים. מפגינים או בכיכר העיר, או מול המשרד. רק בארץ יש את המנהגים המגונים הללו, והתוצאה היא שבאמת בסוף אנשים טובים שואלים את עצמם למה בכלל להיכנס לפוליטיקה"

"זה ספר שמסכם את פעילותי במשך 24 שנים בממשלה ובכנסת, אבל גם את המשברים, הסערות והמהפכים הביטחוניים, הכלכליים והמדיניים שעברנו ב־25 השנים האחרונות. החלטתי לא

לכתוב ספר רגיל, אלא לשלב בספר שני אלמנטים שלא קיימים בדרך כלל בספרי האקטואליה. האחד זה העומק האקדמי־פילוסופי, זאת אומרת היכולת שלי כאיש אקדמיה, כאיש פילוסופיה, לא רק לספר מה קרה, אלא גם להציג ניתוח עומק לדברים שקרו בשפה שווה לכל נפש.

"הדבר השני הוא עוד יותר חריג. כשעזבתי את הפוליטיקה, ישבתי על הכורסה והסתכלתי על זה טיפה מרחוק, ראיתי כמה הומור וכמה מצבים קומיים

"נראה לי שסיימתי. סטנלי פיישר, שהיה נגיד בנק ישראל בשעה שאני הייתי שר האוצר וביחד חילצנו את מדינת ישראל ראשונים בעולם מהמשבר הכלכלי של 2008-2012, תמיד אמר never say never, לעולם אל תגיד 'לעולם לא'. אבל כן, נראה לי שאני עושה עכשיו דברים אחרים ואני מאוד מרוצה ממה שאני עושה". שטייניץ שב ומזכיר כי 'רפאל' היא התעשייה הביטחונית המתקדמת בעולם כולו מבחינה מדעית וטכנולוגית. "אין דבר דומה לזה, לא באירופה, לא בארצות הברית, לא בסין ולא ביפן. כיפת ברזל הצילה אותנו במלחמה האחרונה, הלייזר ישפר מאוד את

קיפאון של שנים הצלחתי להוציא את הגז מהים ולחסוך לעם ישראל מאות מיליארדי שקלים. מצד אחד אני מאוד גאה בדברים האלה", אומר שטייניץ, בנימה שמסגירה שבעוד רגע יגיע "אבל" גדול.

"אבל מצד שני, קשה מאוד להיות שר, חבר כנסת ופוליטיקאי בישראל. אתה והמשפחה שלך משלמים מחירים לא פשוטים. ולכן אחרי 24 שנים, כשהחלטתי שראש ממשלה אני לא מעוניין להיות, ואת התפקידים הכי בכירים בממשלה ובכנסת כבר עשיתי, רציתי לחזור לאהבת חיי הראשונה, הפילוסופיה. רציתי לחזור ללמד פילוסופיה באוניברסיטה."

הצלחת להגשים את הרצון הזה, אבל לזמן קצר יחסית.

"אכן, הגיעה ההצעה להיות יושב ראש 'רפאל', ולזה לא יכולתי לסרב, כי 'רפאל' היא התעשייה הביטחונית הכי מתקדמת מבחינה מדעית וטכנולוגית בעולם כולו. בזכותה יש לנו את כיפת ברזל שהצילה את עם ישראל במלחמה האחרונה. אז היום אני מכהן כיושב ראש 'רפאל' וגם מלמד קורס אחד בפילוסופיה באקדמיה."

הפוליטיקה חסרה לך, או שאתה אומר לעצמך: עשיתי את שלי, עכשיו אני במקום אחר?

"זה גם וגם. מצד אחד זה חסר לך, כי בכל זאת כשאתה שר האוצר, או שר האנרגיה וחבר בקבינט, או שבמשך כמה שנים הייתי השר האחראי על כל היחסים עם ארצות הברית, ועל כל המאמץ הבין־לאומי שלנו מול תוכנית הגרעין האיראנית, ברור שאתה יושב בקצה של ניהול המדינה ואתה משפיע יותר מאשר אני משפיע היום כיושב ראש 'רפאל'."

"אבל מצד שני, כשאני רואה את המהומה, הצעקות, גסות הרוח, ההתלהמות, ההפגנות מול הבתים של שני הצדדים, קשה לי מאוד. פוליטיקאי ואיש ציבור בישראל, לצד בני משפחתו, ילדיו, אשתו, שכניו ובני משפחתו הרחבה, בעולם הרחב, למשל בארצות הברית, בבריטניה או בשבדיה, לא נהוג להפגין מול בתים של פוליטיקאים. מפגינים או בכיכר העיר, או מול המשרד. בוודאי שלא מול הבית הפרטי של שר החוץ או שר האוצר. רק בארץ יש את המנהגים המגונים הללו, והתוצאה היא שבאמת בסוף אנשים טובים שואלים את עצמם למה בכלל להיכנס לפוליטיקה."

אז אתה כבר בחוץ. יש סיכוי לראות אותך בחזרה בחיים הפוליטיים, או שהפרק הזה בחייך הסתיים?

שרושים שנה בכלא עם אלוקים

גם בעינויים שהפכו אותו לנכה במאה אחוז, גם בשבע השנים בצינוק מתחת לאדמה וגם מול אסירים וסוהרים מטילי אימה, יהונתן פולארד דבק באמונה ומכוחה גם יצא לחופשי ועלה לישראל נגד כל הסיכויים. בריאיון באווירת חג החירות, הוא מדבר על תחושת הגלות שעדיין שוררת במדינת ישראל ועל התקווה לגאולה שהביאה עימה מלחמת חרבות ברזל

יוסף ארנפלד // צילום: נעם ריבקין פנטון פלאש 90

"לא האמנתי בשום דבר, פשוט האמנתי שהוא יציל אותי בבוא העת". יהונתן פולארד

הייתה לו איזושהי תקווה לצאת לחירות, או שזה היה נראה חסר סיכוי? "מתקופת הלימודים שלי באוניברסיטה, אני זוכר שתקווה היא השד האחרון שיצא מתיבת פנדורה", משיב פולארד. "כשחשבת על העתיד, פשוט האמנתי באלוקים. לא האמנתי בשום דבר, פשוט האמנתי שהוא יציל אותי בבוא העת. הייתי צריך להרגיש דבוק באמונה, ולזכור מי ומה הייתי. כך חשבתני על אמונה ולא על תקווה". האמונה היא זו שנתנה לו את התקווה שיום אחד זה יגמר. "אשתי באותה העת, אסתר ע"ה, הייתה בין השאר המורה שלי. היא לימדה אותי שיעור מאוד חשוב: היא לימדה אותי יראת שמיים.

זה לימד אותי שיעור חשוב: שהקדוש ברוך הוא הוא מקור לכוח, גבורה והשרדות. לא סמכתי על אף אחד, בוודאי לא על ממשלת ישראל", הוא צוחק צחוק מריד, "אף אחד חוץ מה'. רק בזכותו, במשך 23 השנים ששהיתי בכלא הזה, שרדתי".

"או שתדבר, או שתצא בארון"
30 שנים ארוכות וקשות ישב יונתן פולארד בכלא האמריקני לאחר שנחשד בריגול לטובת ישראל. לקראת החג שמסמל את היציאה לחירות, אנחנו מבקשים לקבל ממנו השראה ולשמוע מה נתן לו את הכוח לשרוד בשנים ההן. האם בכל השנים בכלא

נשק, או שהוא טיפש או שהוא פחדן'. הנאצי שאל אותי: 'אתה טיפש או פחדן?' אמרתי לו: 'לא זה ולא זה. אני פשוט לא מפחד ממך'".
"הוא תהה מדוע. 'בהינתן פקודה שלי, יש לי מאות אסירים תחתיי שמוכנים בתוך שנייה להרוג אותך'. אמרתי לו: 'בצד שלי יש משהו עם הרבה יותר כוח', הצבעתי כלפי השמיים ואמרתי: 'יש לו הרבה יותר כוח ממך. אין לי ממה לפחד כשזה מגיע אליך'. הגנרל הסתכל בי ואמר: 'אני מבין שלא דיברת ולכן פגעו בך קשות'. הנהגתי לאישור. הוא הושיט את ידו ולחצנו ידיים. במשך 23 שנים באותו בית כלא, לא היו לי בעיות עם החבורה הנאצית במתחם.

במהלך השנים הראשונות למאסרו של יונתן פולארד במתקן הכליאה הפדרלי באטנר שבצפון קרוליינה, הוא נקרא לעמוד בפני גנרל נאצי שהגיע לכלא לצורך טיפול רפואי. "היו במתחם מאות אסירים שהיו חיילים שלו. המליצו לי שלא אלך, כי מן הסתם הוא יהרוג אותי, אך לא הייתה הרבה ברירה", מספר פולארד בשיחה עם 'בשבע'. "השארתי את הסכין מאחור, כי ממילא היא לא תעזור. כשהגעתי אליו, עשו עליי חיפוש כדי לבדוק אם יש עליי נשק. האסיר שבדק אותי אמר 'אם ליהודי הזה אין

וְהוֹצֵאתִי, וְהַצֵּלְתִּי, וְגֵאלְתִּי, וְלִקְחֹתִי, וְהֵבֵאתִי,

וְשִׁנֵּיתִי...

חינוך והוראה במכללת תלפיות בחולון

שליחות *משנך גויס!*

אלפי בוגרי ובוגרות המכללה האקדמית לחינוך תלפיות בחולון, עומדים בחזית החינוך וההוראה בישראל ומחנכים את דור העתיד.

מכללת תלפיות מאחלת חג פסח כשר ושמח!

תואר שני M.Ed.

• חינוך לגיל הרך
• אנגלית כשפה בינלאומית • הוראה הטרוגנית
• לקויות למידה (ניתן לשלב אבחון דידקטי)

תואר ראשון B.Ed.

בתחומים: אמנות • גיל הרך • חינוך
מיוחד • תנ"ך • ספרות שפה ואוריינות
מדעים • מתמטיקה • לשון

לימודי המשך
והשתלמויות
למורים בשבתון

הרחבת
הסמכה

הסבת
אקדמאים

תלפיות
המכללה האקדמית לחינוך בחולון

סרקו
ליעוץ לימודים
ללא עלות

מרכז ייעוץ והרשמה:
1-800-071-500
054-9656631

ערתה בני חורין

פרויקט מיוחד לחג הפסח

לובשים ציצית - הם מחו: לא, אנונו דתיים. ואז הבנתי שיש כמה אופנים של אמונה. זה היה נס שיצא מתוך ה'7.10. לכל כך הרבה אנשים נפקחו העיניים. הקדוש ברוך הוא לא נתן לנו בעיטה, אלא סטירה קטנה. היה יכול להיות הרבה יותר גרוע."

האמונה הגדולה שליוותה אותנו בשנות המאסר הארוכות, ממשיכה ללוות אותנו גם בימי מלחמת חרבות ברזל. "לפעמים שואלים: איפה היה אלוקים ב'7.10? ואני עונה: האלוקים שלי היה כאן. חיזבאללה יכלו להצטרף למלחמה ולעבור את הגבול, ואם זה אכן היה קורה - כנראה שעדיין היינו נלחמים איתם בפרברי חיפה. אבל הקדוש ברוך הוא סימא את עיניהם והשאיר אותם מחוץ למלחמה. ה'7.10 היה קריאת השכמה ולא חורבן. כמוכן, בשביל הקורבנות שנרצחו על קידוש השם זה היה נורא, אבל בשביל השאר זאת הייתה קריאת השכמה, להזכיר לנו שאנחנו חיים בחסדי שמיים ועלינו לשקף זאת בהתנהגות שלנו, במידות, במצוות ובאחדות".

לשיטתו, מחאת השמאל מפחדת מעוצמתו של המנחה האמוני, ולכן מטרתה ליצור פירוד בעם. "הם יודעים שכוח האמונה שלנו גדול משלהם והם עושים כמיטב יכולתם לחתור תחתינו".

לאחר פטירת רעייתו אסתר בשנת 2022, הוא נישא לאשתו הנוכחית רבקה, וחי איתה ועם שבעת ילדיה. הוא אומנם לא חש עדיין חירות מוחלטת, אבל משתדל לפעול לקירובה: "אני מבין שלא חזרתי למדינה הדתית שחשבתי שאני נלחם בשבילה והקרבתי את עצמי בשבילה, אבל ה' שמר עליי ועכשיו התברכתי במשפחה חדשה. אני מקווה שאני עושה טוב בפעילותי למען העם והארץ. לכולנו יש אחריות לעבוד את ה' ולהפוך את המדינה הזאת ליותר יהודית, ולכן אני הרבה יותר שמח".

"קצת לפני שאסתר נפטרה", מספר יונתן, "היא התעקשה שאקח אותה לטיול ברמת הגולן, שם הצבא רצה להראות לי משהו מסוים. היא כבר בקושי יכלה ללכת, אז נשאתי אותה. היא ביקשה שאקח אותה לראש אחת הגבעות שמשם היה אפשר לצפות על לבנון וסוריה. היא שאלה אותי: מה אתה רואה? אמרתי לה שאני רואה את הדגלים של חיזבאללה. היא שאלה שוב: תסתכל הלאה - מה אתה רואה? אמרתי לה: עוד חיזבאללה. היא אמרה: אם תסתכל רחוק ככל שהלב שלך רואה, מה שתראה זה את ארץ הצבי. היא פנתה לחיילים שליוו אותנו ואמרה: 'אני כבר לא אוכה לראות את זה, אבל בעזרת ה' לכם תהיה הזכות לראות'. אני מאמין. זה מה שהחזיק אותי עד עכשיו, וזה גם מה שבעזרת ה' חזיק אותי עד מאה ועשרים".

להישרדותו. "ששת שבועות החקירה הפכו אותי לנכה במאה אחוז. נשאלתי על ידי אחד הרבנים על מה התפללתי בזמן העינויים. עניתי שביקשתי מהקדוש ברוך הוא: או שתיקח אותי בלי כאבים, או שתעזור לי לשמור על פה סגור. והוא אכן עזר לי. זאת הייתה הפעם הראשונה שהבנתי את כוח האמונה. לא ציפו שאחיה אחרי החקירה הזאת, אבל זה לא היה אכפת להם. כשהורידו אותי לבור הייתי צריך שוב לשנות את הראש, כדי לאפשר לעצמי לשרוד בתנאי הכלא".

"כשעברתי לכלא הבא, שהיה אלים ביותר, הם חשבו שצליחו להפחיד אותי כדי שאדבר. בחסדי ה' זה לא קרה", הוא מציין. "הייתי צריך לשנות את התפיסה פעם נוספת, כי הכללים שם היו שונים. 5,000 איש היו בכלא הזה, אף אחד מהם לא יצא לחופשי. האלימות חגגה, והייתי צריך להתכונן להגן על עצמי כל הזמן. כשעזבתי את הכלא, הייתי צריך להבין שאני לא הולך הביתה כאדם חופשי, אלא עדיין הייתי כמו כלב ברצועה".

את החירות האמיתית הרגשתי כשהגעת סוף סוף לארץ ישראל?

"לא", הוא מפתיע. "בכלל לא. בשלב מסוים אסתר שאלה אותי למה אני לא נראה שמח. עניתי שבגלל שהמדינה שחשבתי שאני משרת, לא קיימת. היא הקשתה: את מי בדיוק שירת? לא שירת את מדינת ישראל. שירת את עם ישראל ואת ארץ ישראל על קידוש השם. הם מעולם לא נטשו אותך. לא ה', לא הארץ ולא האנשים. הם היו איתך כל הזמן. הדברים שלה גרמו לי להרגיש טוב יותר, אבל עד עצם היום הזה אני מרגיש בגלות. לא חזרתי הביתה למדינה יהודית שמתנהלת על פי רצון ה'. ההכרה הזאת מאכזבת ומפחידה אותי. אני מנסה כמיטב יכולתי לשכנע אנשים להאמין בה".

לא בעיטה אלא סטירה קטנה

דווקא המלחמה שפרצה לפני כשנה וחצי החזירה לפולארד מעט אופטימיות. "כשאני מדבר עם חיילים חילונים שיצאו מעזה, אני מתחיל להבין שמשוהו השתנה מאז ה'7.10 וכנראה הגאולה השלמה אכן תגיע. לא משנה מה נעשה או לא נעשה, זה יגיע עם בעיטה או עם נשיקה. תלוי במעשים שלנו. תמיד חשבתי שאני יוצא דופן ושרק אותי נטשו, אבל ב'7.10 הבנתי שכל המדינה ננטשה על ידי המנהיגים שלנו כביכול. כששמעתי את החיילים החילונים מדברים על כך שהם נלחמים על קידוש השם, עם הפאץ' של בית המקדש או משיח, ושאלתי אותם לפרש הפאץ', הרי אתם לא חובשים כיפה או

"כשטרקו את הדלת מאחוריי, ניהלתי את השיחה הראשונה שלי עם אלוקים. אמרתי לו: לא דיברנו תקופה ממושכת, מאז שירדתי מהדרך. אני לא יכול לעבור את זה לבד. אני לא הולך להתאבד, אז תעזור לי. ניהלתי איתו משא ומתן: אם אפסיק לעשות חמישה דברים רעים ואתחיל לעשות חמישה דברים טובים, תציל אותי. והוא אכן הציל אותי. כשיצאתי מהתא אחרי שבע שנים, הסתכלתי לאורך המסדרון ושאלתי את המפקד למה כל הדלתות פתוחות. הוא ענה: אתה הניצול היחיד, כל השאר התאבדו"

השנייה שאמרתי ברוך ה'".

"כשעליתי אל האור, היה שם אותו מפקד שהיה נוכח בזמן שנכנסתי. המפקד היה עצום ממדים, ואני הייתי עם אזיקים ולא יכולתי להגן על עצמי. אבל לא יכולתי להתאפק, הסתכלתי עליו ואמרתי: אתה רואה, ה' מנהל את העולם, לא אתה. הוא הביא לי אגרוף לפני שובר לי את אחת השיניים. זה ממש כאב אבל הצלחתי להכעיס אותו על קידוש השם. יצאתי משם בהרגשה טובה. קיבלתי על עצמי להתחזק באמונה בה', שמצידו דורש מאיתנו לעשות השתדלות. עשיתי זאת כמיטב יכולתי, במידת האפשר. הקדוש ברוך הוא הציל אותי במשך 23 השנים הבאות".

מכלב ברצועה לאדם נורמלי

לאחר 30 שנה בכלא, שכללו גם מסע לחצים של ישראל וגופים יהודיים נוספים, התקבלה לבסוף בוועדת השחרורים בארצות הברית ההחלטה על השחרור המיוחל. היציאה לחירות מהכלא לוותה גם היא בקושי גדול והייתה תלויה על בלימה עד הרגע האחרון. "נקראתי אל מפקד הכלא לאחר שעודכנתי שהתקבלה החלטת שחרור לגביי, אך שם אמרו לי 'אנחנו מצטערים, אבל אתה נשאר כאן וגם תמות כאן'. חזרתי ליחידה והתקשרתי לאסתר כולי עצבני. שוב שיקרו לי", הוא חוזר לרגעים הקשים מנשוא. "אסתר ביקשה שאירגע ושפשוט אתפלל. אחרי שעתיים קראו לי בחזרה לחדר המפקד והתנצלו שקרתה תקלה מצערת. השמות התחלפו. הם אמרו: אתה יוצא מכאן מחר לניו יורק כדי להצטרף לאשתך. מה שהתפללתי באותם רגעים הפך לברכה היחידה שאני נוהג לברך אחרים, כי אני יודע שזה עובד. 'ברוך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך. וראה בנים לבניך שלום על ישראל'".

איך היו התחושות של המעבר להיות אדם חופשי בארצות הברית?

"לא הייתי אדם חופשי", הוא מזכיר. "במשך חמש שנים הייתי תחת מגבלות בארצות הברית, עדיין הייתה להם תקווה שאדבר. עקבו אחריי, היה לי אזיק אלקטרוני על היד. הם לא יכלו לשים לי אזיק על הרגל בגלל שנפצתי שם קשה בזמן החקירות. כשעליתי על המטוס בדרך מבית הכלא לניו יורק, הייתי בשקט. עורכי הדין שלי לא יכלו להבין למה אני לא מביע התרגשות ושמחה מכך שאני בחוץ", הוא מספר. "אמרתי להם: הייתי צריך כל הזמן לשנות את הראש בכלא כדי להישאר שפוי, ועכשיו אני צריך לשנות את הראש בחזרה לאדם נורמלי, כדי לחזור לאשתי היקרה. לא מגיע לה אחרת מבעל אוהב".

פולארד מחדד עד כמה הגמישות המחשבתית שנאלץ להפעיל לאורך השנים הייתה קריטית

יותר מכול, זה מה שהשאיר אותי בחיים ולמעשה גם אופטימי", הוא משתף. "יש הרבה חוסר הבנה של אנשים בעניין הזה. יראת שמיים איננה משא אלא ברכה, שנותנת לך מפת דרכים להישרדות. זה מלמד אותך מה אתה יכול לעשות ומה אתה לא. מה חובה עליך לעשות ומה אסור".

"לדוגמה, היא לימדה אותי שלא משנה כמה כוח יש לאויב שלי, לא משנה כמה אני רעב - כי לא היה אוכל כשר, או כמה נואש הייתי לקבל טיפול רפואי ראוי - כי פשוט לא היה היכן שהייתי במשך שנים רבות, הייתי צריך להישאר חזק עם אלוקים. זה היה למעשה יראת שמיים. כשעמדתי בפני איומים הייתי צריך להיזהר שלא לפחד, אלא לעמוד ולהגן על עצמי, לא משנה במה זה היה כרוך, בגלל שה' מנהל את העולם. הוא מעמיד אותנו בניסיונות כדי לוודא שאנחנו מאמינים בו".

מכיוון שסירב לדבר בחקירות, בשבע השנים הראשונות למאסרו נכלא פולארד בצינוק מבודד של שלושה מטרים רבועים בכלא מריון, שלוש קומות מתחת לאדמה, מאחורי 13 מנעולים וברחים. "הרשויות אמרו לי: יש שתי דרכים לצאת מכאן. אתה יכול לדבר, או שניקח אותך מכאן בתור אדם זקן בארון קבורה. אמרתי להם: אני חושב שיש דרכים נוספות, כי ה' מנהל את העולם. מפקד הכלא הסתכל עליי וחיך: אנונו עוד נראה, אמר וטרק את הדלת", הוא מתאר. "לא היה לי מה לקרוא או לכתוב. לא רדיו, לא טלוויזיה ולא ביקורים. כלום. באותו מתחם היו איתי אסירים נוספים שלא דיברו".

יום אחד נפתחה הדלת ופולארד התבקש לצאת. "השאלה הראשונה שלי הייתה: באיזו שנה אנחנו? הייתי המום לגלות שחלפו שבע שנים. אחרי שעות היום והלילה יכולתי לעקוב בהתאם לארוחות הבוקר, הצהריים והערב שהובאו בשעות קבועות. כך שיכולתי לחלק את היום בהתאם, אך לא יותר מזה. השאלה השנייה ששאלתי הייתה האם ההורים שלי עדיין בחיים. אמרו לי שכן, הם לא בקו הבריאות, אבל הם עדיין בחיים. זאת הייתה הפעם הראשונה בחיים שלי שאמרתי ברוך ה'".

"שבע שנים קודם לכן, כשטרקו את הדלת מאחוריי וישבתי על חתיכת הבטון שהייתה אמורה להיות המיטה שלי, ניהלתי את השיחה הראשונה שלי עם אלוקים. אמרתי לו: לא דיברנו תקופה ממושכת, מאז שירדתי מהדרך בגלל העבודה שלי. אני לא יכול לעבור את זה לבדי. אני לא הולך להתאבד, אז תעזור לי. ניהלתי איתו משא ומתן: אם אפסיק לעשות חמישה דברים רעים ואתחיל לעשות חמישה דברים טובים, שהייתי אמור לעשות לכל אורך הדרך כיהודי מאמין, תציל אותי. והוא אכן הציל אותי. כשיצאתי מהתא, הסתכלתי לאורך המסדרון ושאלתי את המפקד למה כל הדלתות פתוחות. הוא ענה: אתה הניצול היחיד, כל השאר התאבדו. זאת הייתה הפעם

צילום: ישיבת ההסדר אור וישועה

"אני מקווה שאני עושה טוב בפעילותי למען העם והארץ, במטרה להפוך את המדינה הזאת ליותר יהודית". פולארד בשיחה עם תלמידי ישיבת 'אור וישועה' בחיפה

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים.

בחג החירות הזה, לבנו עם אחינו ואחיותינו שבשבי, הפצועים,
המשפחות השכולות, הלוחמים והלוחמות בסדיר ובמילואים.
מתוך ההגדה העתיקה עולה קול נצחי של תקווה ואמונה –
שמי ייתן ובקרוב נשב כולנו יחדיו סביב שולחן החג.
נאחל לכל בית ישראל פסח כשר ו...

חג שמח

@מצוינות מתחילה בעתיד

3,700

עובדי הוראה

67

בתי ספר ברחבי הארץ

31,500

תלמידים ותלמידות

atidedu.org.il

"ג'ין משפט, יש רק פוליטיקה"

הוא היה עוזרו המשפטי הנלהב של נשיא בית המשפט העליון אהרון ברק, אבל הערצתו החלה להיסדק בתהליך התפכחות שהגיע לשיאו במאבק ברפורמה המשפטית. כשהמשפטן ד"ר יעקב בן שמש גילה שהמילייה המשפטית מיישר קו עם מחנה פוליטי אחד, תוך שבירת כל סטנדרט של יושרה ומקצועיות, הוא החליט לעבור צד ומשלם על כך את המחיר בלב שלם

הדס צורי // צילום: לירון מולדובן

"אני נותן ביטוי לעמדות ולקול של הרבה מאוד אנשים". ד"ר יעקב בן שמש

בתפיסה של ברק, שגרס שהמשפט הוא זה שמכריע בכל הסוגיות החשובות, וזה נראה לי הגיוני ונכון שכל התיקים החשובים האלה מגיעים לבית המשפט העליון". כיום הוא סבור כי בית המשפט העליון צריך להיות הרבה יותר מוגבל, מאופק ומרוסן: "לוקח זמן להשתחרר מהתפיסות האלה. אז האמנתי לגמרי ב'כנסייה' הזאת, הייתי שותף להשקפת העולם שנקראת אקטיביזם שיפוטי, השקפת עולם ליברלית וחילונית שבשבילה זכויות האדם הן עיקר אמונה".

התיקים המאוד חשובים שעסקנו בהם. ברק כבר עסק רק בתיקים שהיו בעיניו חשובים ועקרוניים. אני הייתי מעורב בדברים האלה והייתי בעננים".
אילו תיקים מפורסמים עלו על שולחנו באותה תקופה?
"תיקים של איחוד משפחות, תיקון לחוק האזרחות שמנע איחוד משפחות של ערבים שמתחתנים עם תושבי השטחים, עתירות בעניין גדר ההפרדה ובענייני מינויים פוליטיים. באותן שנים לגמרי האמנתי

בן שמש הוא מומחה למשפט ציבורי, מרצה בכיר בקריה האקדמית אונו ומופיע בפלטפורמות תקשורתיות שונות. את דרכו המקצועית החל בגיל 18, כשלמד משפטים באוניברסיטה העברית כעתודאי בצה"ל. כשסיים את התואר, התגייס ושירת בפרקליטות הצבאית. לאחר שחרורו השלים תואר שני במשפטים ונסע לארצות הברית כדי לעשות דוקטורט. כשחזר, התקבל לעבודה בלשכת נשיא בית המשפט העליון: "זו הייתה עבודה מדהימה, גם מבחינת

ד"ר יעקב בן שמש היה העוזר המשפטי של הכהן הגדול של השמאל הישראלי, פרופסור אהרון ברק, בשנתיים האחרונות לכהונתו כנשיא בית המשפט העליון. הוא האמין בכל ליבו בתפיסת האקטיביזם השיפוטי עד שיריב לוין השיק את הרפורמה המשפטית שלו, אז נדהם לראות את יישור הקו האוטומטי של כל הקולגות שלו, שהיו מוכנים לשקר ולסלף את המקצוע בשם האג'נדה הפוליטית.

”מעוותים את המקצוע היפה שלנו”

השינוי המחשבתי שלו התחיל לפני כעשר שנים, כאשר התעוררו אצלו תהיות לגבי תפקידה של מערכת המשפט והוא התחיל להיות קשוב לביקורת. אבל עיקר השינוי בתפיסותיו התחולל בזמן הרפורמה המשפטית. “נדהמתי לגלות איך במערכת המשפטית כולם מיישרים קו נגד הרפורמה: המרצים למשפטים, השופטים, הפרקליטות, העיתונאים. כולם צעקו שהרפורמה היא סוף הדמוקרטיה, הממשלה תרסק לנו את כל המוסדות ותכונן דיקטטורה. בהתחלה חשבתי שזו פאניקה, וזה נכון שחלק מהאנשים באמת נבהלו. אבל זו לא הייתה פאניקה, זה היה מסע תעמולה שמטרתו להפחיד את הציבור.”

התנהלות המילייה המקצועי שלו גרמה לו בתחילה לעלבון מקצועי: “הבנתי שמשקרים לי. אתן לך דוגמה: יצחק זמיר, שהיה שופט בית המשפט העליון, איש שמאוד הערכתי והיה מרצה שלי, כתב מאמר בעיתון הארץ. קראתי ולא האמנתי. הוא כתב שאם יבטלו את עילת הסבירות, מחר יוכל כל שר בממשלה לפטר את כל העובדים הערבים ואת כל העובדים ההומואים שלו. כל משפטן יודע שזה קשקוש מוחלט, כי אם שר מפטר עובד בגלל שהוא ערבי או הומו, ההחלטה תבטל בגלל שהיא פוגעת בעקרון השוויון. עילת הסבירות אינה מבטלת את עקרון השוויון, לא ביטלו את זכויות האדם ולא את זכויות העובדים. עילת הסבירות לא רלוונטית לנושא הזה. היו עוד פרופסורים רבים שכתבו שקרים והטעויות שאני יודע שהם לא נכונים.”

”בתחילה זה לא היה בשבילי עניין פוליטי, מוסרי ואידאולוגי, אלא הייתי משפטן שהתמרמר על הרס המקצוע. בשם האידאולוגיה הם היו מוכנים לשקר, והיה לי קשה מאוד להבין את זה, קשה לי עד היום. משפטנים רציניים ומקצועיים שיוודעים שמבחינה משפטית התשובה הנכונה היא א', אבל יגידו לך ב' כי זה יותר מתאים לאג'נדה הפוליטית שלהם.”

אז יצחק זמיר ניסח מאמר שהוא יודע שהוא שקר?

”ברור, כי או שהפרופסור יצחק זמיר, אוטוריטה במשפט המנהלי, לא יודע את ההבדל בין עילת השוויון לעילת הסבירות, מה שאי אפשר להעלות על הדעת, או שהוא עושה את זה בכוונה. הוא פרסם את המאמר בעיתון הארץ, שקוראים אותו כל המשפיענים וכל הפקידים הבכירים, והאנשים האלה קוראים ואומרים 'אם יצחק זמיר אמר אז הוא בטח יודע' ואלה האנשים שיוצאים להפגין.” גם בן שמש יצא בהתחלה להפגין כי חשב שהרפורמה מוגזמת, אבל כשראה שאין נכונות אמיתית להקשיב ולהבין שיש דברים שצריכים תיקון, הבין כי מדובר ביישור קו הכולל “חוסר יושרה אינטלקטואלי, משפטי ומקצועי, ואת זה לא יכולתי לקבל. למה אתם עושים את העוול הזה, מעוותים את המקצוע

היפה שלנו, שהוא מוסד חברתי חשוב, בשם הפוליטיקה? זה מה שקרה אחר כך גם בבית המשפט העליון, עם פסקי דין שלא הייתה בהם אמת משפטית אלא מניע פוליטי, וזה קרה עם היועצת המשפטית לממשלה שנתנה חוות דעת שאין בהן אמת משפטית אלא אידאולוגיה פוליטית. משפטנים רבים, שאת חלקם הערכתי, הרסו את המקצוע. כבר אין תשובה משפטית, יש רק מה שרצוי מבחינה פוליטית. סמנו לנו את המטרה ואנחנו ניתן את הנימוקים המשפטיים.”

זה גרם לך לראות שגם בעבר זה היה כך?
”ברור. כשגיליתי שעובדים עליי היום ועושים זאת שוב למחרת, הבנתי ששווה לבדוק אם גם בעבר זה היה כך. גיליתי שכן. נפקחו עיניי לראות שהאנשים האלה עבדו עליי גם בפסקי דין מלפני 20 שנה.”

אתה עדיין ממשיך ללמד ולעסוק

די לבד. על כל אחד כמוני יש 50 ששרים את שירת המקהלה. אני משתדל תמיד להתבטא במתינות ולא יוצר סכסוכים ברמה האישית. חלק מהקולגות עדיין חברים שלי, אבל בעמדה המקצועית אני מאוד בודד וזה חבל לי. אני מבין את הכוח של מנגנוני הלחץ החברתי. אנשים מפחדים להגיד דעות שונות כי אז לא ייתנו להם קידום או יסתכלו עליהם בעין עקומה במסדרון של הפקולטה. כל אחד עושה את ההחלטות שלו וכל אחד מחליט איזה מחיר הוא מוכן לשלם בשביל היושר המקצועי שלו.”

מחוץ לאקדמיה אנשים עוצרים אותו ברחוב על בסיס שבועי כדי לחזק. “הם אומרים לי כמה חשוב להם לשמוע מיישור מתוך התחום שמבין את החומר ואומר בצורה מנומקת דברים שהם לא רגילים לשמוע, ושאני מחזיר להם את האמון בכך שאפשר לדבר בצורה נקייה ועניינית.”

”בהתחלה זה לא היה בשבילי עניין פוליטי, מוסרי ואידאולוגי, אלא הייתי משפטן שהתמרמר על הרס המקצוע. בשם האידאולוגיה הם היו מוכנים לשקר והיה לי קשה מאוד להבין את זה, קשה לי עד היום. משפטנים רציניים ומקצועיים שיוודעים שמבחינה משפטית התשובה הנכונה היא א', אבל יגידו לך ב' כי זה יותר מתאים לאג'נדה הפוליטית שלהם”

במשפטים. איך אתה תופס את המקצוע כיום?
”מאחר שאני כבר לא מסוגל ללמד פסק דין ולהאמין בו, אני מלמד אותו ואומר מה אני חושב עליו. יש חשיבות בלהעביר לאחרים את פקידת העיניים שאני עברתי. צריך ללמד את פסקי הדין שביטלו את זכות העמידה, הרחיבו את הסבירות ועשו את המהפכה החוקתית. בעבר לימדתי אותם כמאמין, היום אני מלמד אותם ככופר. היום אין דרך לדעת מה תהיה הפסיקה בשום פסק דין. הכול תלוי במי השופט, מה העמדה הפוליטית שלו ומה הוא רוצה להשיג. זה חורבן מוחלט של ההיגיון המשפטי.”

הוא נותן דוגמה מפיתורי ראש השב"כ: “יש דיון בבג”ץ בשאלה האם מותר לראש הממשלה לפטר את ראש השב"כ. כשלמדתי משפטים ב־1990 התשובה לשאלה הזאת הייתה פשוטה וחד־משמעית. בית המשפט העליון היה זורק את העתירה הזאת מכל המדרגות, כי זה נושא לא שפיט וכי בית המשפט העליון אינו מתערב בשיקול הדעת של ראש הממשלה במינוי ובפיטורים של ראש השב"כ.”

המילייה החברתי והמקצועי שלך מצוי בצד השמאלי של המפה. איך הם מקבלים את השינוי המחשבתי שעברת?
”מבחינת העמדות שאני מביע אני נשאר

”היה ברור לי בצורה הכי פשטנית, נאיבית וילדותית אבל גם הכי עמוקה ואמיתית שמדובר פה בסכסוך בין טובים לרעים ואני בצד של הטובים. כשהדברים האלה התבהרו, כל הסיפור המשפטי נהיה רק סוגיה אחת בתוך הסיפור הלאומי. עכשיו אני רואה גם את המקומות שבהם מערכת המשפט טשטשה את הזהות היהודית של המדינה. הביטויים על מדינת ישראל שהיא מדינה יהודית ודמוקרטית מופיעים בכל מסמכי היסוד שלנו, אבל לא הבנתי עד לאחרונה כמה הונויחו את היהודית, עד כמה חשבו שמדינת ישראל היא קודם כול ליברלית, חילונית, דמוקרטית, מדינה ככל המדינות וחוף מזה היא גם יהודית. היום אני חושב שאנחנו קודם כול מדינה של העם היהודי, והמדינה היהודית צריכה להיות חזקה והעם היהודי צריך להיות חזק וצריך לשגשג. זה לא רק כי אנחנו רוצים לחיות פה, אלא כי יש לנו תפקיד מאוד חשוב, ובשביל שנוכל למלא את התפקיד שלנו אנחנו צריכים להיות חזקים ולהשתמש בכלים המשפטיים שבידינו. עלינו להסתכל בכל המקומות שבהם העולם המשפטי מפריע, כובל ומחליש, ולתקן אותם.”

איך היית מגדיר את התפקיד של העם היהודי?

”אנחנו הטוב והתפקיד שלנו הוא להילחם ברע. אפשר להגיד הרבה דברים על בידן, אבל את זה הוא קלט מיד כשהוא אמר שיש ימים בהיסטוריה של האנושות שבהם הרוע הטהור מתפרץ. צריך לראות מי היה הקורבן של אותו רוע טהור ולהבין שהרע תקף את הטוב. יש הרבה מאוד מכשולים בדרך להבנה הפשוטה הזאת. אנשים אומרים: 'אבל גם שם לא כולם רעים' ויש כאלה שאומרים שהם רעים כי אנחנו עושים להם כיבוש ולדברים האלה יש המון מופעים. בתור האינטלקטואלים של החברה, התפקיד שלנו הוא להקפיד שהתודעה תהיה נקייה כי כל כך בקלות מלכלכים אותה. את רואה מה קורה בקמפוסים בארצות הברית? תודה לאיל' שעכשיו טראמפ נותן להם קונטרה, אבל בתקופת בידן האנטישמיות השתוללה שם ולא בחסות אנטישמים במרתפי הבירה במינכן, אלא אנטישמיות במדשאות של קולומביה, הרווארד ו־NYU, עם חותמת של הפרופסורים הכי נחשבים. חייבים לזכור מי הטוב ומי הרע ולזהות מיד את כל התעלולים המכוערים שהרע עושה כדי להסתיר את עצמו כרע ולהציג את עצמו כקורבן.”

באיזה מקום זה שם אותך כיהודי, שלא היית בו לפני 7 באוקטובר?

”זה חיבור עמוק. גיליתי שאני חלק מעם, ולעם הזה יש תכלית ושליחות, ואם יש שליחות בעולם אז יש גם שולח, מתכנן התוכניות. יש בורא שמכוחו יש את התוכניות האלה ומכוחו הוא בוחר את העם הזה. אני חזרתי לאמונה הכי פשוטה, אלוקי אברהם יצחק ויעקב אשר הוצאתיך מארץ מצרים. זה לא רק זהות יהודית, אלא עם עומק דתי גדול מאוד.”

בן חור'ין שעוסק בתורה

כמנהלם של שלושה בנקים, רדף חיים פרייליכמן כל השנים אחרי עסקאות, רווחים, ניהול ואחריות על עובדים. כשהגיע לגיל 60 בחר לצאת לפנסיה מוקדמת, ומאז הוא מגשים חלום ישן: לימוד תורה מדי יום בחשק ובשמחה

יוסף ארנפלד // צילום: לירון מולדובן

הספיק להוציא לאור שני ספרים עם חידושים שכתב. חיים פרייליכמן עם הבן מאיר

חלום ישן ולהפוך את לימוד התורה לעיסוק העיקרי בחייו. כעת, עשר שנים לתוך הפנסיה, הוא מתאר חיים חדשים של חירות אמיתית, שמרגיש רק מי שעוסק בתורה. "כל השנים עסקתי בניהול בנקים, מה שהצריך מחויבות גדולה למקום, כולל המון זמן ואחריות", הוא מתאר. "היו שנים קשות מאוד בתחום העסקי

"ההחלטה הייתה שאם אני יכול להרשות לעצמי לצאת לפנסיה מוקדמת מבחינה כלכלית, אעשה זאת. בכל השנים האלה - יותר מעשר שנים בפנסיה - יכולתי לעשות הרבה כסף. הייתי יכול להיות דירקטור וכדומה, אבל החלטתי שאני מתנתק. ניתקתי את עצמי מכל מה שקשור לעבודה הקודמת, וכל כולי עכשיו בענייני חינוך, רווחה, חסד, ובעיקר לימוד תורה"

בגיל 32 התמנה חיים פרייליכמן למנכ"ל בנק אדנים למשכנתאות, והיה באותם ימים מנהל הבנק הצעיר בישראל. במהלך השנים ניהל שלושה בנקים: בנק אדנים, בנק טפחות ובנק איגוד, שדרשו את רוב זמנו ותשומת ליבו. עם יציאתו לפנסיה מוקדמת, החליט להגשים

ערתה בני חורין

פרויקט מיוחד לחג הפסח

וכמובן דף יומי. אומרים שהגמרא מפתחת את השכל, אבל אני חושב שאנחנו כיהודים צריכים להתחבר למקורות שלנו, והמקורות שלנו זה התורה. אי אפשר בלי התורה. התורה היא חלק מהותי בחיינו. כל אחד צריך ללמוד מה שמעניין אותו. אחד בוחר ללמוד תורה, אחד בוחר ללמוד נ"ך, האחר מדרשים או גמרא, אחד בוחר ללמוד בעיון ואחד רוצה להספיק כמה שיותר. כל אחד ודרכו שלו, העיקר למצוא את הדרך למלא את הראש בדברי חוכמה וטעם."

כשמדברים על לימוד תורה, פרייליכמן מדגיש את החשיבות בלימוד שיביא לידי מעשה. "כשאתה גם לומד וגם הופך את זה לכלי מעשי, ומשתמש בדברים שאתה לומד, שומע ורואה בתוך הגמרא - זהו השילוב המנצח של תורת חיים. בגמרא אפשר לראות שחכמינו התחבטו בהמון דברים שקשורים בסוגיות החיים היומיומיות. השילוב הזה שבין לימוד תורה לחיי היומיום, הופך את החיים ליותר ערכיים ורוחניים, נותן גם לנפש וגם למשפחה ולילדים, עוזר גם לדורות הבאים. וזה מה שחשוב: שתהיה המשכיות של הדורות. אנחנו משתדלים להעביר את החשיבות החינוכית, הערכית והלימודית של לימוד התורה גם לדורות הבאים, לילדים ולנכדים כמה שאפשר, כדי שעם ישראל ימשיך בדרך התורה והעבודה. לא כדגל וסמל של איזו מפלגה, אלא משהו אמיתי שקשור לחיי היומיום."

מבחינתך, מדובר במעין קריאה ציבורית: ברגע שאתם יכולים תעשו סוויץ' בחיים ותעסקו בתורה ובענייני חינוך?

"חד-משמעית!" הוא מכריז. "כשיצאתי לפנסיה מוקדמת, התפלאו עליי מאוד: איך אתה פתאום עוזב באמצע החיים? יש חשש מפנסיה, כי הרי אנשים רגילים לעבוד בחיים, יש להם משהו קבוע. זאת כמובן החלטה אישית של כל אחד, וכל אחד בנוי אחרת. אבל צריך להבין שיש בחיים גם דברים אחרים חוץ מהעבודה - דברים שקשורים לרוחניות, שזה בעיקר לימוד תורה. כל אחד צריך למצוא את השלב בחיים שבו הוא יכול להגיד לעצמו: הגעתי, מיציתי, עכשיו אני יכול לחיות ברמה סבירה. הגיע הזמן לעשות דברים אחרים, לנפש, לגוף ולנשמה."

בשבוע, בכל פעם אנחנו לומדים מסכת אחרת. יש שיעור קבוע בעיון שאני הולך אליו בימי ראשון, כבר יותר מ־20 שנה. הוא התחיל אצלי בבית, ועכשיו הוא בבית כנסת. פעמיים בשבוע, בשני וחמישי, אני משתתף קבוע בכולל שמתעסק בעיקר בפרשת השבוע, סוגיות בתפילה ועוד. מדי פעם כשיש שיעורים מזדמנים כאלה ואחרים, אני גם משתתף."

במהלך השנים החליט להעלות על הכתב את הסוגיות שלמד. הוא התחיל מסוגיות בתחום הכלכלי שעניינו אותו במיוחד, ובהמשך התרחב לנושאים נוספים, כמו למשל "לפנים משורת הדין". "זה נושא שנתקלתי בו כמה וכמה פעמים. החלטתי שאני מנתח את החומר, החל מהמקור

בוה. כל אחד מחליט מה מספק אותו, ואני ברוך ה' החלטתי שזה מה שמספק אותי, למרות שבכל השנים האלה - יותר מעשר שנים בפנסיה - יכולתי לעשות הרבה כסף. הייתי יכול להיות דירקטור וכדומה, אבל החלטתי שאני מתנתק ואני לא עובד בשום דבר כזה. מדי פעם אני עושה דברים נקודתיים, אבל לא נשאבתי לעבודה. פשוט ניתקתי את עצמי מכל מה שקשור לעבודה הקודמת, וכל כולי עכשיו בענייני חינוך, רוחה, חסד, ובעיקר לימוד תורה."

"את האהבה לגמרא קיבלתי מאבא"

וכן, בעשור האחרון לימוד התורה ממלא

"כל השנים היה לי חלום, להיות משוחרר מהדאגה והאחריות לכל מה שקשור לעבודה. עבדתי בתחום עם אחריות מאוד כבדה. לעיתים אפילו לא ישנתי בלילה כתוצאה מהאחריות הזאת, למרות שלא הייתי עצמאי אלא עובד שכיר. ניהלתי בנק שהיה שישי בגודלו במדינת ישראל. האחריות וההתמקדות בעשייה לא מאפשרות לעשות הרבה דברים אחרים שרציתי לעשות לנשמה, ללב, ליהנות, ללמוד"

נתח מרכזי מסדר יומי של פרייליכמן. "תמיד אהבתי ללמוד, ירשתי את זה מאבא שלי", הוא מצטנע. "אבא שלי למד בישיבת חכמי לובלין של הרב מאיר שפירא, מייסד הדף היומי. זאת הייתה ישיבה מאוד תובענית, כדי להתקבל ללימוד בה היה צריך לדעת 200 דפי גמרא בעל פה. כל השנים הוא מאוד אהב ללמוד גמרא. לצערי, הוא נפטר כשהייתי צעיר מאוד, בן 15 וחצי. אבל את האהבה שלי לגמרא - קיבלתי ממנו."

"במשך השנים המשכתי ללמוד מדי פעם, אבל לא בצורה מסודרת", הוא מציין. "ברגע שפרשתי, דבר ראשון הצטרפתי למעגל לומדי הדף היומי. בנוסף לכך, יש לי חברותא עם החותן שלי שלוש פעמים

בשנת 2007-2008 - מה שדרש ממני להיות עם יד על הדופק בכל מה שקורה במשק ובתחום הבנקאות, וכמובן לנהל את העסק עצמו, שזה את העובדים ואת כל מה שקשור למערכת הבנקאית במדינת ישראל. זה לא הותיר לי הרבה זמן להתעסק בדברים אחרים. תורה תמיד למדתי, אבל לא בצורה מעמיקה."

בשל האינטנסיביות הגדולה שכרוכה בעבודה מעין זו, כבר בשלב מוקדם יחסית קיבל החלטה לצאת לפנסיה מוקדמת בגיל 60, ולהתנתק לגמרי מכל מה שקשור לעשייה הקודמת. "דהיינו: כל מה שקשור לעשייה הפיננסית, העסקית והרדיפה אחרי הממון, במובן הזה שאתה רוצה לעשות עוד עסקה ועוד עסקה, ולהרוויח פה ולהרוויח שם", הוא מתאר את המרוץ האין־סופי שהיה שרוי בו. "אמרתי לעצמי: למה שהגעתי, הגעתי. ה' עזר לי ואני מסודר ברמה כלכלית סבירה. לא שאני יכול לעשות כל מה שאני רוצה, אבל בהחלט ברמה סבירה, וגם לעזור לילדים ולמשפחה. כך קיבלתי החלטה שהגיע הזמן לעסוק בעיקר בעניינים רוחניים."

היה איזה מכה בפטיש, משהו ספציפי שטלטל אותך?

"כל השנים היה לי חלום, להיות משוחרר מהדאגה והאחריות לכל מה שקשור לעבודה. עבדתי בתחום עם אחריות כבדה מאוד. לפעמים אפילו לא ישנתי בלילה כתוצאה מהאחריות הזאת, למרות שלא הייתי עצמאי אלא עובד שכיר. ניהלתי בנק שהיה השישי בגודלו במדינת ישראל. אמרה לי פעם גליה מאור, שהייתה המנכ"לית של בנק לאומי, שלנהל בנק קטן לפעמים קשה יותר מלנהל בנק גדול, כי מצד אחד יש לך את כל האחריות, אבל מצד שני אין לך את כל התמיכות והעוצמות שיש לבנק גדול. כשיש משבר עולמי, האחריות עוד יותר גדולה. האחריות וההתמקדות בעשייה לא מאפשרות לעשות הרבה דברים אחרים שרציתי לעשות לנשמה, ללב, ליהנות, ללמוד."

"לימוד תורה מפרה את הראש", הוא מזכיר. "קשה לעשות את זה תוך כדי עיסוק בדברים אחרים. ההחלטה הייתה שאם אני יכול להרשות לעצמי לצאת לפנסיה מוקדמת מבחינה כלכלית, אעשה זאת. יש כאלה שיש להם אלף ורוצים אלפיים. יש כאלה שיש להם חמש מאות ומסתפקים

למסע הזה ירהיה סוף טוב

בדרך להקמת הבית בגיל 42, הספיקה צביקוש ווסה לעשות מסע ארוך בעולם ההיכרויות, מסע שכלל ציפיות, אכזבות וגם נישואים קצרים שכשלו, אבל תמיד הייתה בה אמונה בווערת שתזכה להקים בית ולהיות אם. היום, כשהיא נשואה למהרטו ואמא לירוסלם, היא מבקשת מכל הרווקים לא להתייאש ולהיבנות גם מהדרך אל הבית

רבקי גולדפינגר // צילום: אביטל במ

"הייתי מוכנה להפוך עולמות כדי למצוא את האחד". צביקוש ווסה

מסע אישי וחפוש. "אני בעלת נפש של מרחבים, חופש וחפוש. יש לי נפש שמחפשת המון חיות. בהודו היה לי מאוד טוב. היה שם מקום שהוא מעל הזמן, של ניתוק מהריצה הבלתי פוסקת של החיים ומההישגיות. מין פאזזה מהחיים עם מבט עמוק פנימה. בסוף התקופה שם כבר היה בי צימאון למצוא את הדרך חזרה לעולם הדתי. זה נבע מתוך חיבור לעבודת ה'. המסע שעשיתי היה לעזוב את דרך החיים שמגיעה מהקביעה שככה גדלתי או ככה גידלו אותי, למקום של בחירה וחיבור פנימי", היא מתארת את שינוי העומק שהתחולל בה. "חזרתי לארץ בתחושה שמשהו חדש מתחיל". לאחר ששבה ארצה המשיכה צביקוש כל העת לחפש את בעלה לעתיד. "כל הזמן יצאתי. התחלתי לצאת גם עם בחורים חב"דניקים וחוזרים בתשובה". היה מישור אחד לאורך כל השנים שהקשר איתו

עפרה, לאחר מכן עשתה שירות לאומי בכפר הנוער כפר חסידים ושנת לימוד במדרשת שובה. הרצון למצוא את החצי השני ולהינשא תמיד בער בה. "כל השנים רציתי להתחתן ולהקים בית. התחלתי לצאת בשירות הלאומי ותמיד חיפשתי זוגיות. גם הציעו לי הרבה. הרצון לראות אותי מתחת לחופה היה נוכח בדיבור של המשפחה שלי כל הזמן. יאללה חתונה. ובאמת מאוד רציתי למצוא את האחד", היא מספרת. "לאורך השנים פגשתי המון בחורים, כמה מאות, אבל זה פשוט לא היה רלוונטי". בתום לימודיה במדרשה פנתה ללימודי מוזיקה במכללת הד שבתל אביב. "זה מהלך שהוא לא הכי שגרתי לבת אולפנה, ונבע מכך שהתחלתי בתהליך של חזרה בשאלה. גרתי בתל אביב והייתי במין חיפוש כזה. אלה היו שנים שנגמרו בנסיעה להודו בגיל 27". להודו היא טסה לכמה חודשים של

הבלתי נגמר הזה, לדייטים, להיכרויות. זה ממש שבר אותי, היא נזכרת ברגע קשה במיוחד. "בכל השנים האלה היו דמעות, היה בכי, אבל אני לא זוכרת שהיה לי מרמור. תמיד הייתי רואה רווקות מאוד מבוגרות שלא התחתנו ואומרת לעצמי: אין סיכוי שזה יקרה לי. אין מצב. גם ברגעי השפל הכי גדולים, לא הפסקתי להאמין. ידעתי שה' רוצה יותר ממני שאקים בית. הייתה לי את התחושה הפנימית הזאת, שאין מצב שאני לא מתחתנת. כל הזמן היה מקום בתוכי, איזה קול פנימי שאמר: זה עוד יקרה. את תראי!"

שנים של תקוות מתנפצות

צביקוש (צביה) ווסה גדלה בפסגות, בת רביעית מתוך עשרה אחים ואחיות. "הייתה לי ילדות רגילה וטובה", היא מספרת. היא למדה באולפנת

הרבה מאוד שנים הייתי רווקה וחלמתי להקים בית", משתפת צביקוש (צביה) ווסה, בת ה-45. "יצאתי עם כל כך הרבה בחורים, עד שבאיזשהו שלב הפסקתי לספור. הייתי נפגשת המון. כל הזמן אמרתי לעצמי שאני חייבת לעשות את ההשתדלות כדי למצוא את האחד. היו הרבה רגעי שבר לא פשוטים עם בכי. בעצם בכל מפגש את באה מחדש נותנת את הלב שלך, וכשזה לא הולך - החלום מתנפץ שוב", היא מציינת בכאב. "בשנים היותר מאוחרות של הרווקות שלי, יצאתי עם מישור במשך כמה חודשים. זה כבר היה רציני בינינו. בראש שלי כבר אמרתי: זהו. מצאתי את האחד. הגעתי ליעד. אבל אחרי תקופה זה לא הצליח ואני זוכרת שיותר משהיה לי כואב להיפרד ממנו, היה לי כואב לחזור שוב פעם אל נקודת ההתחלה. נשברתי מהעובדה שאני צריכה לחזור לחיפוש

ערתה בני חורין

פרויקט מיוחד לחג הפסח

הראשונים. "זה היה מאוד אמיתי. כי בסוף נכון, זה מאוד מבייש כל הדבר הזה. והיום אני יודעת שהוא אדם מאוד צנוע. זה כל כך לא אופייני לו להיכנס לאתר היכרויות, אבל הוא עשה את מסירות הנפש שלו כדי למצוא את האחת", היא מחייכת.

הוא בן העדה האתיופית, אדם גרוש עם ילד. לא חששת שאת שוב נכנסת לקשר מורכב עם פערים ביניכם?

"הפגישה הראשונה שלנו לא הייתה משהו", היא מחייכת. "הייתי בטוחה שאין סיכוי שאנחנו נפגשים שוב. אבל איכשהו המשכנו להיפגש ולאט לאט נבנה קשר בצורה עמוקה ויסודית. יצאנו ארבעה חודשים. אני זוכרת שהוא אמר לי באיזשהו שלב שהוא כבר יודע שזה זה והוא מבין שזה מה שהוא מחפש בדיוק. זה היה רגע חזק בשבילי. ונכון שבהתחלה היו לי מלא פחדים. הייתי עם הטראומה שלי וגם לפני זה היה בי פחד להתחתן, אבל הוא השרה בי ביטחון. ההחלטה שלנו להתחתן הגיעה מתוך מקום שלם ומתוך שלושה פנימית כזאת. הרגשתי שהגעתי לחוף מבטחים", היא אומרת בהתרגשות.

לפני שנתיים וחצי הם נישאו בחופה מיוחדת בתל שילה. "התחתנו בחתונה קטנה ומרגשת מאוד. אבא שלי ערך לנו את החופה. בחופה הוא דיבר על לוחות ושברי לוחות, ואמר שללוחות השניים יש כוח סגולי מיוחד. הרגשתי שזו גאולה של לוחות שניים. לכאורה גאולה שהיא לא זוהרת ונוצצת, אלא פשוטה ומאוד אמיתית של עצם החיים. זה היה מעמד מיוחד של גאולה כי היה בו חיבור עולמות מטורף. בחופה עמדו יחד הקיים ואבא שלי. הייתה תחושה של שלמות ושל שמחה עד השמיים".

"ה' רוצה שנבנה בית"

כיום בני הזוג צביקוש ומהרטו ווסה חובקים בת מתוקה. "קראנו לה ירוסלם, שזה ביטוי למסעות הארוכים ששנינו עברנו בדרך לישועה הפרטית שלנו. ירוסלם זה ביטוי לגעגועים של כל אחד לירושלים שלו. אני מרגישה שהיא ממש גילום של שנינו, שהיא הגאולה שלנו", היא אומרת מאושרת.

מה את אומרת לרווקים ורווקות שעדיין בתוך המסע שלהם ולא רואים את הסוף?

"שאין דבר שה' רוצה יותר משאנחנו נבנה את הבתים שלנו", היא אומרת בנחרצות. "זה צריך לקרות לכל אחד בדרך ובקצב שלו, אבל לכל אחד מחכה הטוב שלו. אנחנו לא מבינים למה וכמה אנחנו צריכים לעבור במסע הזה, אבל אנחנו יכולים לבחור איך לעבור את זה", היא מחדדת. "אפשר גם להישבר בדרך, לא צריך להיבהל מזה. לפעמים טוב ליפול ואז לקום. מצד שני, האופציה של להרים ידיים ולהגיד, חלילה, 'לי זה לא יקרה' - לא קיימת. גם אני בתקופות הקשות לא ויתרתי לעצמי. החלטתי שאני מושיטה יד לה' ואני יודעת ששנינו שותפים למסע הזה ולרצון העמוק הזה של לבנות בית בישראל".

כבעלת ניסיון, צביקוש מביעה את הערכתה למסע המטלטל שרווקים ורווקות בישראל נאלצים לעבור: "אני מרגישה שמדובר בנבחרת של נשמות שה' בחר בהן. ה' בוחר שזה יהיה המסע שלהן. לא הכול מובן, אבל אנחנו מבינים שה' הוא טוב ושהוא מנהל פה את הסיפור ושככה הוא רוצה להשפיע עלינו טוב, ואני רק רוצה לתת לו יד ולהגיד: הנני. אני איתך", היא קוראת נרגשת. "ואני גם אומרת לרווקות ולרווקים שגם למסע עצמו יש ערך עצום. בכל השנים האלה של החיפוש אני בנית בית, עוד הרבה לפני שהכרתי את האיש שאיתו התחתנתי. בניתי עוד ועוד יסודות. ובעזרת ה' גם למסע שלהם יהיה סוף טוב".

לכולם: אנחנו מתחתנים. השמחה לא ידעה גבולות. "הודענו לאנשים שאנחנו מתחתנים וזה היה פשוט פרץ של שמחה מטורפת. אנשים התרגשו איתנו בטירוף", היא מספרת. "הרבה מעגלים של אנשים שמכירים אותי והתפללו עליי שנים שמחו ממש בשמחת. בחתונה שלנו היו לפחות אלף איש. אנשים באו רק כדי לחזות בדבר הזה שאנחנו בשעה טובה מתחתנים".

מהר מאוד זה מתנפץ. מה מרגישים? "מהתונה ועד הגט חלפו תשעה חודשים בלבד", היא אומרת ומשתתקת. "בגלל שהתחתנתי בגיל כל כך מאוחר היה לי ברור שאין סיכוי שאני גם אתגרש, אז לקח לי עוד זמן להבין שזה מה שאני צריכה לעשות. הגירוש היה קשים מנשוא. זה ערער אותי לגמרי", היא משתפת בכאב של פירוק הבית. "נשברתי ברמה הכי קשה שהייתה לי בחיים, כי נשבר בי האמון בהרבה דברים, גם בעצמי, גם בזוגיות. בעיקר איבדתי את הביטחון הכי בסיסי במי שאני. למזלי יש לי בכל זאת חושים בריאים. אני זוכרת שהתגרשתי וישר רציתי להתחתן עוד פעם", היא מפתיעה.

אבל את אומרת שהתמודדת עם שבר עצום? "התמודדתי, זה לא היה קל, אבל הייתי בת 39 והבנתי שאין לי יותר מדי זמן ולמרות הכול, אני הולכת למצוא בן זוג לחיים ואנחנו ניצור משהו טוב ובריא. לתקופה גרתי אצל ההורים שלי, הייתי צריכה ממש להתחזק. זמן קצר אחרי הגירוש התחלתי לצאת, אם כי בסוף לקח לי עוד כמה שנים למצוא את האחד".

למרות הקושי העצום, היה לה ברור שהיא לא מרימה ידיים וממשיכה במסעה אל החופה. "לאורך הדרך היו לי כל מיני הצעות. יצאתי עם אנשים הזויים, אבל תמיד הייתה לי הכרת הטוב לכל מי שניסו להציע. ממש הערכתני את זה. אף פעם לא כעסתי ולא שפטתי. אומרת: אנשים כל כך רוצים בטובתי. הם השתגעו איך זה שאני לא מתחתנת כבר. זה לא היה נורמלי ולא היה הגיוני בשום צורה. גם היום, אני רואה חברות שלי ואני אומרת: איך זה יכול להיות שהן לא נשואות? כאלה יפות, כאלה מוכשרות וצדיקות וטובות, עם מידות טובות, שאת אומרת זה פשוט לא הגיוני".

בגיל 42 היא עמדה בפעם השנייה מתחת לחופה, שהדרך אליה הייתה רצופה דייטים כושלים וקשרים לא מוצלחים. "עברתי שלוש שנים נוספות של דייטים וציפיות ואכזבות. הייתי עם ליווי מקצועי כי רציתי הכוונה ותמיכה", היא מדגישה.

כחלק מההשתדלות, גמלה בליבה ההחלטה להירשם לאתר היכרויות. "במשך שנים אם היית אומרת לי להירשם לאתר היכרויות הייתי צוחקת. זה לא היה מבחינתי באופציות בכלל. זה לא התאים לי ולאופי שלי. אבל היה שלב שאמרתי לעצמי: יאללה, אני פותחת עוד ערוץ. כי מה שטוב באתרי היכרויות הוא שאת לא מחכה לחסדי הסביבה שיעשו לך טובה ויזכרו בך. את שולטת במה שקורה. כתבתי את הפרטים שלי באתר, ובאמת אחד הראשונים שפנה אליי היה בחור בשם מהרטו", היא מתארת את השיחה הראשונה עם מי שלימים יהפוך לבעלה. אבל ההתחלה לא הייתה פשוטה. "היה לי חוק כזה שמי שלא שם תמונה שלו, אני אפילו לא פותחת את ההודעה. גם ככה אתר היכרויות זה שוק, סליחה על המילה, שכל כך קשה להתמודד איתו, אז לפחות שתהיה לי תמונת פנים של האדם. ופה הוא פנה אליי בלי תמונה. אני לא יודעת למה בכל זאת פתחתי את ההודעה שלו וכתבתי לו מיד: אתה רואה ואינו נראה. אז הוא כתב חזרה בכנות שהוא מתבייש. זה נורא נגע בי", היא מתארת בהתרגשות את השיח

ככה היו לי כאלה מועקות, אז הדבר האחרון שהייתי צריכה זה את ייסורי המצפון של לא נעים ולמה אני לא נשארת איתם לחג".

ככל שהשנים חלפו חשת את השעון הביולוגי מתקתק?

"סביבי היו חברות רווקות שהתחילו להביא ילדים לעולם לבד, ושאלו אותי: את לא חושבת שהגיע הזמן? תמיד עניתי שאני מאוד רוצה ילדים ואני מאוד רוצה להיות אמא, אבל אני עדיין מאמינה שזה יקרה בדרך הרגילה. ונכון שהשעון הביולוגי כבר תקתק בכל הכוח ועשיתי שימור פוריות שנתן לי ביטחון מסוים, אבל הייתי מוכנה להפוך עולמות כדי למצוא את האחד. עשיתי כל מה שיכולתי לצורך כך".

מה זה אומר? "למשל השתתפתי בסדנה שנקראת 'עד החתונה', שבה הבטיחו לי: אנחנו מלווים אותך עד החתונה. עשו לנו כל מיני תרגילים לדמיין חתונה באופק. שתבני, קניתי לעצמי שמלת כלה. נכנסתי לסלון של שמלות כלה ומדדתי שמלות לבנות".

בחור שמתבייש לשים תמונה

בגיל 39 הכירה בחור ועשה רושם שהפעם הדברים רציניים והולכים לכיוון חתונה. "יצאתי איתו בשלב שחשבתי שאני צריכה לבדוק את הדברים שחשובים

היה רציני עד כדי כך שכבר אמרת לעצמך: עכשיו זה עומד לקרות?

"היו לי כמה קשרים רציניים, אבל תמיד בסוף הם נגמרו. היה משהו רציני בדיוק בתקופה שלפני הודו וגם נפגשנו בהודו, אבל אני סיימתי את הקשר. לא הצלחתי שהלב שלי ייפתח למרות שכל כך רציתי", היא נאנחת. "כנראה שהייתי צריכה לעבור עוד שלבים בדרך".

מה מרגישים אחרי שהחלום מתנפץ פעם אחרי פעם?

"כל הזמן חולמים על בית וזוגיות ושקט וזה פשוט לא מגיע, וכל פעם מחדש את מקווה ומייחלת וזה מתנפץ לך. ככה חייתי במשך תקופה ארוכה מאוד. לא יודעת אם אדם שלא חווה את זה מסוגל להבין את עומק הניסיון. עד גיל 39 זה היה המצב אצלי. זה מטלטל את הנפש בכל פעם מחדש".

ובטח גם ההורים היו מודאגים.

"לא היה לחץ מהם, אבל כל המשפחה שלי נורא רצו את זה בשבילי, וכל כך התפללו וחיכו. כל האחים שלי, חוץ ממני ומעוד אח, כולם התחתנו לפניי, גם צעירים ממני. היה שלב שכבר אחיינים שלי התחתנו לפניי".

בתקופות החגים האתגר היה גדול שבעתיים. "החגים היו התקופה היותר קשה ורגישה. פסח לא

"אני זוכרת שהוא אמר לי באיזשהו שלב שהוא יודע שזה זה. זה היה רגע חזק בשבילי. ונכון שבהתחלה היו לי מלא פחדים. הייתי עם הטראומה שלי וגם לפני זה היה בי פחד להתחתן, אבל הוא השרה בי ביטחון. ההחלטה שלנו להתחתן הגיעה מתוך מקום שלם ומתוך שלושה פנימית כזאת. הרגשתי שהגעתי לחוף מבטחים"

לי ולהתחתן, בלי לחכות לניצוצות ולהתאהבויות כמו בסרטים. חשבתי שלא כדאי לצפות שכל הדמיונות האלה שיש לי בראש של איך מתקדמים לחתונה - באמת יקרו. נפגשתי עם משהו שלפי הרשימה שהייתה לי - זה באמת התאים. על הנני הכול היה מאוד מתאים. וגם ליוו אותנו כל מיני אנשים".

כשגמלה בליבם ההחלטה להינשא, הם בישרו

היה קל לי בכלל בסיטואציה של הרווקות. היו שנים שלא עשיתי עם המשפחה את ליל הסדר. פשוט נסעתי למדבר ללילות סדר מאורגנים, וההורים שלי היו מדהימים, הם לא נתנו לי אפילו לשנייה את ההרגשה הלא נעימה של 'למה את לא עושה איתנו את החג?'. הם פשוט הבינו שזה מה שאני צריכה ושמחו שאני מוצאת את הדרכים לעשות לי טוב. גם

אלון: שרון כהן

"הייתה תחושה של שלמות ושל שמחה עד השמיים". ווסה ביום חתונתה

צילום: שלומי יוסף

אורן סמדג'ה

54

 נשוי לליאת, אב לשלושה

 תושב גנות הדר

 ג'ודוקא ישראלי, מאמן נבחרת ישראל בג'ודו

התחלה// נולד בבאר שבע וגדל באופקים, בן זקונים אחרי ארבע אחיות ושני אחים. "הילדות שלי באופקים הייתה גן עדן עלי אדמות. מקום שכולם מכירים את כולם". כבר מגיל צעיר היה אלוף הגוגואים ואלוף הגולות של השכונה.

אבא// מוריס סמדג'ה ז"ל, מאמן ג'ודו וממייסדי ענף הג'ודו התחרותי בישראל. חתן פרס מפעל חיים בספורט של משרד התרבות והספורט לשנת 2022. נולד בתוניסיה ויחד עם משפחתו ברח מהנאצים. עבד בחברת סולל בונה כמנהל פרויקטים בחשמל. "בסוף יום העבודה היה הולך להתאמן ולאמן בג'ודו. היה לו חלום שאחד הבנים או החניכים שלו יהיו אלופים אולימפיים. זה היה בשנות השמונים, בתקופה שבה השתתפות באולימפיאדה הייתה השאיפה של כל ספורטאי". הלך לעולמו חודש לפני פרוץ מלחמת חרבות ברזל, והוא בן 92.

אמא// חיה סמדג'ה (86). "עקרת בית ומופקדת על ענייני הפנים של המשפחה, לצד אבא שהיה המפרנס".

חלום// בהשראת ההורים, כבר מגיל צעיר חלם להיות אלוף ישראל בג'ודו. ההצגה 'אלוף ישראל', שעלתה על במות נחשבות בארץ ובעולם, מביאה את הסיפור האישי שלו ושל אביו. "ההצגה ממחישה איך אבי גידל אותי לתוך זה, והוביל אותי צעד אחר צעד עד להישג הגדול באולימפיאדת ברצלונה בשנת 92".

מדליסט// בגיל 12 השתתף לראשונה באליפות ישראל בג'ודו וזכה במדליית זהב. "זה לא הספיק לי, רציתי יותר. החלטתי לקחת את הג'ודו כמה צעדים קדימה. באולימפיאדת סיאול של שנת 1988 לא הייתה נציגות לג'ודו הישראלי. תוך כדי, אבא שלי אמר לי: עוד ארבע שנים תשתתף באולימפיאדה הבאה ותזכה במדליית זהב. לא הבנתי על מה הוא מדבר. לא היו מדליות אולימפיות עד אז בישראל, אבל החלטתי לאמץ את האמירה שלו".

מתמסר// כדי להשתתף באימוני הנבחרת שהתקיימו בתל אביב הוא נאלץ לנסוע בשלושה אוטובוסים, דרך באר שבע. "כשהייתי חוזר מהאימונים, אבא שלי היה מחכה בתחנה המרכזית בבאר שבע כדי להחזיר אותי הביתה. ראיתי שהנסיעות הפכו להיות מתניות מדי, בזמן שהייתי חייב להתמסר כל כולי למשימה. ולכן העתקתי את מגוריי מהבית החמים והתווססתי באופקים למגורים במכון וינגייט, כדי להיות בקרבת האימונים".

אליפות// באותה תקופה תכנן להתגייס ליחידה מובחרת בצה"ל. "עברתי את הגיבוש ואת הפסיכולוג, אבל בעקבות ההחלטה שקיבלתי כמה חודשים קודם לכן ללכת לאולימפיאדה, שיניתי את התוכניות ועברתי למסלול ספורטאי מצטיין. וכך, במשך ארבע שנים, פשוט צעדתי לעבר המטרה. בדרך קטפתי עוד כמה הישגים, אבל אולימפיאדת ברצלונה הייתה המטרה. העיניים לא היו נשואות אליי אלא אל יעל ארד, שהייתה אלופת אירופה. ידעתי היטב למה אני מצפה, וזה היה השיא מבחינתי. סיימתי את כל הקרבות באולימפיאדה בצורה מרשימה וקטפתי את מדליית הארד".

אירופה בישראל// לפני כ־15 שנה התמנה למאמן נבחרת ישראל בג'ודו. "רציתי שהנבחרת תהיה עשירה בספורטאים. בניתי צוות

גדול ורחב עם מטרות ויעדים - כפי שלימד אותי אבא כבר בגיל צעיר. הבאתי את אירופה לישראל. דרשתי את הטוב ביותר בשביל הספורטאים האיכותיים שגייסתי: אורי ששון, פיטר פלצ'יק, שגיא מוקי, טל פליקר, ברוך שמאילוב, טוהר בוטבול ועוד. בניתי נבחרת של אלופים לתפארת. עשינו היסטוריה, גם כספורטאי וגם כמאמן".

מאמן לחיים// במהלך השנים קטף אינספור מדליות, אבל עיקר גאוותו היא הנבחרת שבנה. "ההישג הגדול ביותר שלי הוא שהצלחתי לבנות קבוצה שקטפה מדליה בתחרות הקבוצתית של אולימפיאדת טוקיו 2021. מאמן זה תפקיד קשוח ולא פשוט, אבל היכולת שלי להתחבר לספורטאים בגובה העיניים, להכיל את האתגרים שלהם, לדעת מה קורה בבית ומה הצרכים האישיים שלהם מעבר להתעסקות המשותפת, להגיע עד כדי רמה של חברות - זה סוד ההצלחה".

רעידת אדמה// בדיוק ב־7 באוקטובר קם מהשלושים לפטירת אביו אל תוך האסון הלאומי. "קיבלתי ווטסאפ מהבן הגדול שלי, עומר בן 25, שהוא רץ לחימה, לשמור על גבולות מדינת ישראל בצפון. היה לי קשה מאוד לתפקד כשהבן נמצא בלחימה. אשתי גויסה למילואים לתפקיד מודיעת נפגעים. בן נוסף בצבא הופקד על שמירת שב"חים. גם בפן המקצועי, פעילות הנבחרת נעצרה. השמיים נסגרו והיה אתגר גדול. גם ככה אולימפיאדה היא שנה קשה, אך עם מאורעות ה־7 באוקטובר, הקרקע רעדה לי מתחת לרגליים".

הלב צונח// "עומר עשה שירות צבאי בגדוד 51 של גולני. הוא לא היה חייב להתגייס, אך התעקש להיות בקו החזית. בחודש יוני, בשיא ההכנות לקראת האולימפיאדה, קיבלתי הודעה שעומר נכנס לעזה. הרגשתי את הלב צונח. כמה ימים אחר כך הוא חזר הביתה לשבת וסיפר כמה היה גאה לקחת חלק במבצע ארנון ולהשתתף בשחרור ארבעת החטופים. הוא היה גאה להחזיר את הכבוד למדינה. ב־20 ביוני, יום ההולדת שלי, בשעה ארבע אחר הצהריים קיבלתי ממנו הודעת ווטסאפ 'מזל טוב'. כמה שעות אחר כך קיבלנו טלפון והתבררנו על נפילתו בקרב במרכז רצועת עזה".

למרות הכול// על אף האבל הכבד על נפילת בנו, החליט להוביל את חניכיו באולימפיאדת פריז 2024 שהתקיימה חודש וחצי לאחר מכן. "ספורטאים נופלים ולומדים לקום מהר מאוד, אבל זה משהו שלא הכרתי. מדינת ישראל הייתה שרויה באבל לאומי, כל יום חיילים נהרגו. מצאתי את עצמי בדילמה והייתי צריך לקבל החלטה. בסופו של דבר, מה שהניע אותי זה בעיקר מדינת ישראל, שזקוקה לקצת טוב. ידעתי שאני חייב להיות שם בשביל המדינה, בשביל הספורטאים, בשביל מצב הרוח הלאומי. הבנתי את המשמעות אם לא אגיע לאולימפיאדה. בסופו של דבר החלטתי להגיע, לא לוותר ולאסוף מדליה. וזה אכן קרה".

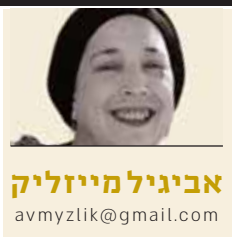
עומר// "עומר שלנו היה ילד יפה תואר וחכם, שאהב את המדינה. המסלול שלו בחיים תמיד היה להתנדב. במד"א הוא הציל חיים, תוך

כדי השירות הצבאי הוא תרם מח עצם והציל חיים. היה בתנועת הנוער 'אחריי' ובמכינת 'אחד משלנו'. היום אנחנו עוברים את המסלול שלו. פתחנו לזכרו מכינה קדם־צבאית במושב תקומה בעוטף עזה, ונתרמה לזכרו ניידת טיפול נמרץ שכבר הצילה חיים. הוא היה בשיא ההכנות שלו לשפר בגרויות, במטרה להיות רופא".

בוחרים בחיים// "קשה מאוד להמשיך, אבל אנחנו בוחרים בחיים. יש לנו עוד שני ילדים, בן שהשתחרר מצה"ל ובת לקראת גיוס. אנחנו בוחרים לקום כל בוקר מחדש. זה לא קל. אין יום שאנחנו לא לוקחים את עומר איתנו לכל המסע הזה. אנחנו תמיד מתפללים ומייחלים שהנפילה שלו ושל שאר הנופלים והפצועים לא תהיה לשווא. בזה שהם רצו לשמור ולהגן עלינו ולנצח במלחמה - הם הצילו את המדינה".

ניצחון// "קודם כול, להכניע ולגרום לזה שחמאס לא יהיה שם. להעיף אותו מעזה לכל הרוחות, הרחק מקרבת הגבול שלנו. בנוסף, לכך, גבולות מדינת ישראל מצפון ומדרום יהיו בטוחים לתושבים. במקביל, שנוכל לקיים שיח מתורבת זה עם זה, להחזיר את המדינה לחיים נורמליים וכמובן להחזיר את החטופים ולשקם את הפצועים. ייקח קצת זמן, אבל זה אפשרי".

תואר כבוד// לאחרונה התבשר על קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה לשם כבוד מאוניברסיטת אריאל. "כשהתקשר אליי נשיא האוניברסיטה, פרופ' אהוד גרוסמן, הופתעתי.

אביגיל מיזליק
avmyzlik@gmail.com

שולחן עורך

מתכונים לסעודת ליל הסדר

קיפודי תפוחי אדמה בפפריקה

6 מנות

מן אפייה
20 דקות

דרגת קושי
קלה

דרך נאה במיוחד להכין תוספת תפוחי אדמה. את שמן הזית טוחנים יחד עם פפריקה ושום לקבלת טעם עשיר וריחני במיוחד. פורסים את תפוחי האדמה לפרוסות דקות בצורת קיפודים, ממלאים אותם בשמן המתובל ואופים לקבלת מנה עשירה וחגיגית.

אופן ההכנה

מחממים תנור לחום של 180 מעלות. פורסים את חצאי תפוחי האדמה לפרוסות דקות - לא עד הסוף, כדי לקבל צורה של קיפודים. מניחים אותם על תבנית אפייה. טוחנים במעבד מזון את כל חומרי השמן המתובל עד שהכול מתאחד, ויוצקים בצורה אחידה על תפוחי האדמה. את השמן שנוול לתבנית ניתן לזלף שוב על תפוחי האדמה שעדיין לא צופו בשמן. אופים במשך 40 דקות, ומומלץ פעם או פעמיים במהלך האפייה לאסוף את השמן שהצטבר על התבנית ולזלף אותו בחזרה על התפודים.

מצרכים:

- 12 תפוחי אדמה בינוניים, קלופים וחצויים

לשמן החתולה:

- שליש כוס שמן זית
- רבע כוס מים
- 3 שיני שום קלופות
- כפית פפריקה מתוקה
- חצי כפית כורכום (לא חובה)
- מלח ופלפל

אסאדו גרוטה יין ובצלי שאלוט

מנה חגיגית ונפלאה שתפאר את שולחן הסדר. האסאדו הוא נתח טעים במיוחד שיוצר מנה רכה, עסיסית ומלאה טעמים. בצלי שאלוט הם בצלצלים קטנים ומאורכים בצבע סגלגל, אך אפשר להשתמש במקומם בבצל רגיל. את המנה קישטתי בעגבניות שרי צלויים, שהבאתי כאן גם את המתכון שלהן, אך בהחלט אפשר להגיש אותה גם בלעדיהן. ועוד דבר, אם אין לכם תנור כשר לפסח אפשר להכין את המנה גם בסיר, פשוט במקום לאפות - לבשל על אש נמוכה.

8 מנות

מן אפייה
4-5 שעות

דרגת קושי
קלה פלוס

מצרכים:

- מלח
- 2 כפות דבש, סילאן או סוכר
- עשבי תיבול לקישוט (לא חובה, טימין, רוצמרין או פטרוזיליה)
- קילו וחצי אסאדו (נקרא גם קשתית, פלאנקס או שפונדרה) מספר 9
- כ-10 בצלי שאלוט קלופים או 2 בצלים רגילים קלופים
- 6 שיני שום
- כוס יין אדום יבש או חצי יבש
- 3 כפות שמן זית
- כף פפריקה מתוקה
- רבע כפית פלפל שחור גרוס
- לעגבניות הצלויים:
- סלסילת עגבניות שרי
- 3 כפות שמן זית
- שן שום כתושה
- מלח ופלפל
- רבע כפית סוכר

אופן ההכנה

מכינים את התבשיל: מחממים תנור לחום של 120 מעלות. חותכים את הבשר לקוביות ומניחים בתבנית גדולה. חוצים את בצלי השאלוט (או חותכים לקוביות את הבצל הרגיל) ומניחים בין קוביות הבשר, פורסים את השום לפרוסות ומפורים בין קוביות הבשר. מפזרים מעל הבשר את הפפריקה, פלפל גרוס, מלח וסוכר או דבש, יוצקים את היין והשמן ומערבבים היטב את הכול. מוסיפים חצי כוס מים. עוטפים את התבשיל בשתי שכבות של נייר כסף ומכניסים לתנור. אופים 4-5 שעות, עד שהבשר רך מאוד.

לעגבניות: מניחים את העגבניות בתבנית קטנה, מוסיפים מלח ופלפל, סוכר, שום כתוש ושמן זית. אופים בתנור בחום של 200 מעלות, כרבע שעה או עד להזהבה. מגישים כתוספת למנה או כמנה בפני עצמה.

צילום: שושן סירקיס

צילום: שושן סירקיס

"חזקות מהרוח" קול קורא לעמותות הפועלות לצמיחה נשית בצל המלחמה וביום שלאחריה

צ ל י ר 10X
50,000 ₪ = 500,000 ₪

קרן צליר משיקה מיזם פורץ דרך בשיתוף JGive ומזמינה אתכם להגיש מועמדות לליווי ומימון בשווי 50,000 ש"ח להזנקת קמפיין גיוס המונים של כ-500,000 ש"ח. בשנת 2025 הקרן תחלק כ-15 מענקי "10X" ליזמים. יות וארגונים חברתיים

לאילו עמותות מיועד הקול קורא?

- עמותות הפועלות לצמיחה נשית בצל המלחמה וביום שלאחריה
- אישור מוסד ציבורי (סעיף 46) ואישור ניהול תקין בתוקף
- קהילת "שגרירים" קיימת שניתן לרתום להצלחת הקמפיין
- הנהלה חזקה ומחויבת להצלחת הקמפיין
- צוות מוביל חזק שיוגדר מטעם העמותה להובלת הקמפיין
- מחויבות לשיתוף פעולה עם אנשי מקצוע המלווים את הקמפיין
- יתרון לנוכחות חזקה ופעילה ברשתות החברתיות

מה כלול ב 50,000 ש"ח מימון?

1. הדרכה ו"מנטורישיפ" אסטרטגי של קרן צליר
2. חבילת שיווק: סרט תדמית, גרפיקה, קידום דיגיטלי וכו'
3. חבילת מומחי JGive PRO: ייעוץ מקצועי בכל שלבי הקמפיין
4. שימוש ב JGive פלטפורמת מימון ההמונים המתקדמת בישראל
5. קבלת כלים ארוכי טווח לטובת "היום שאחרי" הקמפיין

מהו קמפיין מימון המונים?

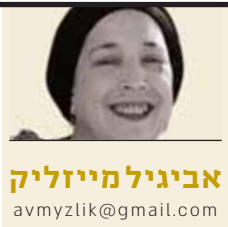
מימון המונים "CrowdFunding" הוא שיטה יעילה ומוכחת לגיוס כספים, שבה אנשים רבים תורמים סכומים קטנים כדי לתמוך בפרויקטים חברתיים חשובים. באמצעות קמפיין מימון המונים מבוסס שגרירים, העמותה שלכם יכולה להגיע לקהל רחב של תורמים פוטנציאליים, להגביר את המודעות לפעילות שלכם ולבנות קשרים עמוקים עם התומכים שלכם.

מה זה צליר 10X?

צליר 10X הינה יוזמה של קרן צליר שמטרתה סיוע באופן יצירתי בבניית יכולות גיוס בנות קיימא לעמותות המשתתפות. אנחנו מאמינים שישנן גם יזמים. יות וארגונים חברתיים מדהימים שכרגע אין להם את ההון הנדרש כדי להשקיע כראוי בגיוס משאבים מתוכנן. מדי שנה תיבחרנה כ-15 עמותות אשר יזכו בליווי מקצועי ובמענק בשווי 50,000 ₪ כל אחת כדי להזניק קמפיין של כ-500,000 ₪ ולבנות תשתית איכותית של שותפים לדרך.

להגשת מועמדות ובדיקת התאמה

▼
tzalirfund.org.il

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

פותרים שולחן

מתכונים לחול המועד

צילום: שושי סירקיס

חיקס זרול

המיקס גריל האהוב עליי בפסח מורכב מסטייק אנטרקוט, שיפודי עוף, שיפודי כבד וקבב. אני משרה אותם במרינדה, והבנים שלי צולים אותם על האש לשמחת האורחים. אחת הארוחות המוצלחות והטעימות בחול המועד.

זמן צלייה
12-5 דקות

דרגת קושי
קלה פלוס

מצרכים:

- חבילת חזה עוף
- 8 יחידות של סטייק אנטרקוט
- איכותי
- חצי קילו בשר טחון
- חצי קילו כבד עוף
- שיפודים
- לתיבול:
- בצל גדול קצוץ
- 12 שיני שום
- פפריקה מתוקה
- פפריקה חריפה
- מלח ופלפל
- שמן זית
- פטרזליה וכוסברה קצוצות

אופן ההכנה

מכינים את הקבב: קוצצים דק את הבצל, ומוסיפים אותו לבשר הטחון יחד עם 5 שיני שום כתושות, 2-4 כפות פטרוזיליה וכוסברה, כפית פפריקה, מלח ופלפל (אפשר להוסיף גם חצי כוס אגוזים טחונים לקבלת אפקט של פירורי לחם). לשים יחד את התערובת ושומרים במקרר חצי שעה. חותכים את חזה העוף לקוביות בגודל 3 סנטימטרים ומשחילים על שיפודים. מתבלים בפפריקה, מלח ופלפל, שמן זית ועשבי תיבול. משרים חצי שעה. מנגים היטב את הכבד ומשחילים על שיפודים. מתבלים במלח ופלפל, פפריקה מתוקה וחריפה, אפשר גם קמצוץ סוכר ושמן זית. פורסים את הסטייקים על תבנית גדולה ומתבלים במלח ופלפל, פפריקה מתוקה וחריפה, שום כתוש ושמן זית. צולים על האש 4-7 דקות מכל צד, עד שהבשרים מזהיבים. מגישים מיד.

עוגת בלינצ'ס וקדם שוקולד חלואית

זוהי עוגה שבעצם מורכבת משכבות רבות של בלינצ'סים וביניהם קרם שוקולד. העיקרון הוא פשוט והטעם - מנצח! השכבות הדקיקות יוצרות מראה יפהפה ומרשים והטעם חגיגי וכיפי.

10-8 מנות

זמן טיזון
כרבע שעה

דרגת קושי
קלה

מצרכים לבלינצ'ס:

- 5 כפות גדושות קמח תפוחי
- אדמה או קמח מצה
- כוס מים או חלב
- 4 ביצים
- 2 כפות שמן
- קורט מלח
- 2 כפות סוכר
- לקדם:
- 300 גרם שוקולד מריר
- שבור לקוביות
- 300 מ"ל שמנת מתוקה
- או קצפת פרווה
- כפית תמצית וניל
- כף אינסטנט פודינג וניל

אופן ההכנה

מכינים את הבלינצ'ס: מערבבים יחד בקערה את כל חומרי הבליילה בעזרת מטרפה לתערובת אחידה. מחממים מחבת טפלון עגולה וקטנה ושמים בה מעט מאוד שמן. בעזרת מצקת יוצקים על המחבת כמות בלילה שתכסה את כל התחתית, מסובבים מעט כדי שהתערובת תיצור עיגול מדויק ומטגנים כ-2 דקות, הופכים לצד השני ומטגנים עוד דקה. מעבירים לצלחת וממשיכים להכין באותו אופן את כל התערובת (לא משמנים יותר את המחבת).

מכינים את הקרם: בסיר קטן מבשלים את השוקולד המריר עם שאר החומרים על אש בינונית תוך כדי בחישה, עד שהשוקולד נמס, אך לא מביאים לרתיחה. מסירים מהאש. מצננים את הקרם כחצי שעה.

מרכיבים את העוגה: מסדרים את הבלינצ'ס הראשון על צלחת ההגשה של העוגה. מורחים שכבה של קרם וממשיכים לסדר עוד ועוד בלינצ'סים כמו מגדל זה על זה, ומורחים כל שכבה בקרם. את השכבה האחרונה מורחים עם כל יתרת הקרם ושומרים במקרר. להגשה חותכים משולשים ומגישים.

צילום: שושי גרינולד

LordKitsch
לורד קיטש

New
Collection

Spring
Summer

2025

חג אביב
שמח

ירושלים: קניון רמות | קניון ירושלים מלחה | רח' יפו 42 **OUTLET** | המלך ג'ורג' 1 | כנפי נשרים 3, גבעת שאול **OUTLET** | תלפיות קניון הדר **מודיעין**
קניון מודיעין עזריאלי | **רחובות:** קניון לב רחובות | **אשדוד:** קניון הסיטי | **אשקלון:** קניון הגירון | **כפר סבא:** קניון ערים | **חיפה:** קניון סינימול לב
המפרץ | **קרית אתא:** קניון עזריאלי | **טבריה:** קניון ביג פאשן | **מעלות:** צים סנטר | **נהריה:** עופר נהריה | **ירכא:** ביג ירכא | **גבעת שמואל:** קניון לב
הגבעה | **עפולה:** שד' ארלוזורוב 17 | **אור יהודה:** קניון קנאור **OUTLET** | **ראשל"צ:** קניון הזהב | **באר שבע:** קניון הנגב | גרנד קניון | **נתיבות:** גלובוס
סנטר | **אילת:** ביג | **פתח תקווה:** קניון אבנת | חובבי ציון 6, קניון סירקין | **נתניה:** קניון עיר ימים המחודש | קניון השרון | **אור עקיבא:** קניון אורות
חדרה: קניון לב חדרה | **בת ים:** קניון בת ים | **קרית גת:** קניון לב העיר | **בית שמש:** מתחם ביג | **נצרת עלית:** קניון וואו מבנה | **רעננה:** קניון רננים

שירות לקוחות 052-5257262

לעמוד הפיסבוק שלנו בקרו אותנו באתר שלנו www.lordkitsch.co.il

בשבילי מיכאל
פסח זה מצה
עם חמאה ואבוקדו
כמה פשוט
ככה טעים

בשבילי רחלי
פסח זה תפוחי האדמה
המוקרמים בשמנת
של אמא...
עדיף ישר מהתבנית

בשבילי אמא
פסח זה עוגת הגבינה
הנימוחה עם הקפה
בהוקר בשלווה...

בשבילי דוד
פסח זה מצה,
חביתה, גבינה צהובה
ועגבניות שרי

בשבילי, פסח עם תנובה זה טעם של בית

תנובה מאחלת לכם רגעים מיוחדים עם טעמי חג משפחתיים
ומזמינה אתכם ליהנות מכ-300 מוצרים כשרים לפסח למהדרין

חג פסח כשר ושמח!

למהדרין בפסח יש תנובה